

AGATA KRISTI
Tužni čempres

Tužni čempres

Sad Cypress

Agatha Christie, 1940

Dođi mi, smrti, o dođi,
I od čempresa nek mi je lijes;
Prođi, zivote, o prođi,
Krute djevojke ubi me bijes.
Moj pokrov bijel nek krasi struk
Tisovine,
Jer vjernost moju smrtni muk
Ne mine.

Shakespeare

Prolog

Elinor Katharine Kelis, optuznica vas tereti za umorstvo Mery Gerard 27. srpnja prošlegodine. Jeste li krivi ili niste?

Elinor Kelis stajala je uspravno, uzdignute glave. Bila je to ljupka glava, oštro i dobro oblikovanih kostiju. Oči su joj bile zive, tamnoplave, kosa tizrna, a obrve očupane u blijedu tanku zrtu.

Nastala je tišina, vrlo primjetna tišina.

Sir Edwin Bulmer, zastupnik obrane, osjetio je srh strave. Pomislio je: Bože moj, izjavit će da je kriva. Izgubila je živce.

Usne Elinor Kelis su se razdvojile. Kazala je: Nisam kriva.

Zastupnik obrane se opustio. Prešao je rupčićem preko čela, osjećajući da su se provukli kroz iglene uši. Sir Samuel Attenburv već je bio na nogama i iznosio optuzbu.

Dopustite, vaša milosti, gospodo iz porote, 27. srpnja u pola četiri popodne Mery Gerard umrla je u Hunterburvu, Maidensford...

Glas mu je tekao dalje, zvučan i ugodan. Uspavljivao je Elinor gotovo u besvijest. Iz jednostavnog i sazetog govoregna tek je poneki izraz dospijevao do njesine svijesti.

Slučaj je neobično jednostavan i jasan Duznost je vlasti da dokaze motiv i mogućnost Nitko, koliko se to može uočiti, nije imao nikakav motiv da ubije nesretnu djevojku Mery Gerard, osim optužene. Mlada djevojka ugodne naravi, koju je svatko volio, bez reklo bi se ijednog neprijatelja na svijetu Mery Mery Gerard. Kako li se sve to sada činilo udaljeno!

Sasvim nestvarno...

Vaša pozornost bit će osobito usmjerena na ova razmišljanja:

1. Koje je mogućnosti i sredstva imala optužena za davanje otrova?
2. Koji je motiv imala za to?

Moja će dužnost biti da pred vas pozovem svjedoke koji će vam pomoći da stvorite ispravan zaključak o tim stvarima.

Što se tiče trovanja Mery Gerard, nastojat ću vam pokazati da nitko nije imao priliku da počinji taj zločin osim optužene.

Elinor se osjećala kao da je obavijena debelom maglom. Pojedine su se riječi probijale kroz maglu.

Sendviči riblja pašteta prazna kuća.

Riječi su probadale debeli omotač Elinorinih misli igle kroz tešku ovitu koprenu.

Sud. Lica. Redovi i redovi lica! Jedno osobito lice s velikim crnim brkom i pronicavim očima.

Glave malo nagnute u stranu, zamišljenih očiju, Hercule Poirot ju je promatrao.

Pomislila je: On pokušava spoznati zašto sam ja to zapravo napravila.

Pokušava proniknuti u moju glavu da vidi što sam mislila, što sam osjećala Osjećala? Pomalo nejasno nekakvi bolećivi osjećaj šoka Roddyjevo lice njegovo drago, drago lice dugačka nosa, senzualnih usta Roddy! Uvijek Roddy uvijek otkad se mogla prisjetiti od onih dana u Hunterburvu među malinama i gore kod kunićnjaka te pokraj potoka. Roddy Roddy Roddy...

Druga lica! Sestra OBrien, malo otvorenih usta, pjegava sviježa lica isturena naprijed. Sestra Hopkins, koja djeluje tako samodopadno,

samodopadno i neumoljivo. Lice Petera Lorda Peter Lord, tako ljubazan, tako uman, tako, tako utešan! Ali gledajući sada, što je to: izgubljen?

Da izgubljen! Brine, sve ga to uzasno zabrinjava! Dok ona, glavna zvijezda, uopće ne brine.

Bila je ovdje, posve mirna i hladna, na optuženičkoj klupi, optužena za umorstvo. Ona je nasudu.

Nešto se pomaklo, odvio se omotač s njezine svijesti javile su se same utvare. Na sudu!

Ljudi.

Ljudi se naghinju naprijed, otvorenih usta, požudnih očiju bulje u nju, Elinor, sa sablasnim uživanjem, slušajući s nekom polaganom okrutnom nasladom što onaj visoki čovjek govori o njoj.

Činjenice u ovom slučaju nisu sporne i vrlo ih je lako slijediti. Iznijet ću vam ih vrlo jedno stavno. Od samog početka.

Elinor je pomislila: Početak Početak? Onaj dan kad je ono strašno anonimno pismostiglo to je bio početak.

1.

Anonimno pismo! Elinor Kelis stajala je i promatrala ga dok je otvoreno ležalo u njezinoj ruci. Nikad dosad nije tako što imala. Isasivalo je neugodan osjećaj. Loše napisano, s pogreškama, na jeftinom ružičastom papiru.

S ovim Vas Upozoravam,

Ne spominjem nikakva Imena, ali se Netko ulizuje Vašoj Teti i ako ne budete pazljivi ostat ćete bez ićega. Djevojke su vrlo Podmukle, a stare Dame mekane kad se Mlade gni ma ulisuju i umiljavaju mislim da bude naj bolje da dođete i pogledate Sami što se događa Nije u redu da Netko Vas i Vašeg gospodina odrine od Onog što je Vaše a Ona je Vrlo Prefrigana a Stara Gospođa može umrijeti svakog ćasa.

Onaj ko Vam zeli dobro

Elinor je i dalje piljila u pismo, a njesine očupane obrve skupile su se od gađenja, kadli su se vrata otvorila. Sluzavka je najavila: Gospodin Welman, i Roddy je unišao.

Roddy! Kao i uvijek kad je spasila Roddija, Elinor je bila svjesna lake vrtoglavice, vala iznenadna zadovoljstva, osjećaja da je za nju prijeko potrebno da ostane vrlo stvarna i trijezna. Zato što je bilo vrlo očito da Roddy, premda ju je volio, nije za nju osjećao ono što je ona ćutela za njega. Prvi pogled na gn stegnuo joj je srce tako da ju je gotovo zaboljelo. Apsurdno da jedan ćovjek, jedan obićan, da, savršeno obićan mladić može tako djelovati! Da i sam pogled na njega zavrti svijet, da vas njegov glas natera da poželite bar malo da zaplaćete. Ljubav bi jamaćno trebala biti ugodan osjećaj, a ne nešto što vas pozljeđuje svojim intenzitetom.

Jedno je bilo jasno: treba biti vrlo, vrlo pažljiv da budeš ravnodušan pri svemu tome. Muškarci ne vole odanost i obozavanje. Roddy sigurno ne.

Rekla je bezbrizno: Zdravo, Roddy!

Roddy je odvratio: Zdravo, draga. Djeluješ vrlo tragično. Je li to neki račun?

Elinor je odmahнула glavom.

Roddy će na to: Pomislio sam da bi mogao biti ljetni suncostaj, znaš onda kad vile plešu, a pripovijesti o tome kruže naokolo!

Strašno. Ovo je anonimno pismo dodala je Elinor.

Roddyjeve se obrve digoše. Njegovo živo profinjeno lice ukočilo se i promijenilo. Uzviknuo je oštro, gadljivo: Ma ne!

Elinor je ponovila: Prilično je gadno I pomaknula se korak prema stolu.

Mislim da bi bilo najbolje da ga razderem.

Bila bi to i učinila i gotovo jest jer Roddy i anonimna pisma to su bile dvije stvari koje nije trebalo miješati. Mogla ga je baciti i više ne misliti na njega. Ne bi je bio spriječio. Njegova finoća bila je mnogo razvijenija od znatizelje.

Ali Elinor je u trenu odlučila drukčije. Kazala je: Možda bi ipak bilo bolje da ga prije pročitaš. Zatim ćemo ga spaliti. Govori o teti Lauri. Roddyjeve obrve nabrale su se od iznenađenja:

Teti Lauri?

Uzeo je list, pročitao ga, namrštio se od gađenja i vratio joj ga. Da kazao je svakako ga treba spaliti. Kako su ljudi čudni!

Elinor je primijetila: Netko od slugu, što misliš?

Pretpostavljam oklijevao je. Pitam se tko tko je ona osoba, ona koju spominje?

Mora da je Mery Gerard.

Roddy se namrštiio nastojeći se prisjetiti:

Mery Gerard? Tko je to?

Kćerka ljudi iz vratarnice. Moraš je se sjećati kao djeteta. Teta Laura uvijek je voljela tu djevojčicu i zanimala se za nju. Plaćala joj je školovanje i koješta drugo: klavir, francuski i ostalo.

Roddy je rekao: Da, da, sad je se sjećam: suho stvorenje, sve same noghe i ruke, kuštrava svijetla kosa.

Da, vjerojatno je nisi vidio od onih ljetnih praznika kad su mama i tata bili u inozemstvu potvrdila je Elinor. Naravno, nisi bio dolje u Hunterburiju tako često kao ja, a ona je u posljednje vrijeme bila vani, au pair u Njemačkoj.

Znali smo je izvući i igrati se s njom kad smo bili djeca.

Kako sada izgleda? upitao je Roddy.

Postala je vrlo zgodna. Ugladeno ponašanje i tako. Po njesinoj naobrazbi nikad se ne bi reklo da je kćerka starog Gerarda.

Prava dama, zar ne?

Da. Mislim da se zbog toga ne snalazi baš najbolje u vratarnici. Gospođa Gerard umrla je prije nekoliko godina, znaš, a Mery se baš ne slaze s ocem.

Izruguje se njezinu školovanju i finim manirama.

Roddy će razdražljivo: Ljudi i ne sanjaju koliko zla mogu učiniti školujući nekoga. Često je to okrutnost, a ne dobro djelo.

Mora da je ona zaista dosta često tamo gore kod tete. Elinor je dodala: Ona čita teti Lauri, znaš, odonda otkad je tetu udarila kap.

Zašto joj ne čita sestra?

Elinor se nasmijala: Sestra OBrien ima takav irski naglasak da ti sve uši para! Ne čudim se što teta Laura više voli Mery. Roddy je časak dva nervozno šetao goredolje po sobi. Zatim je rekao: Znaš, Elinor, mislim da bismo trebali otići onamo.

Elinor je malko ustuknula: Zbog ovoga ?

Ne, ne, nipošto. Oh, prokletstvo, moramo biti iskreni da! Gnusno, kakvo već jest, ovo pismo možda sadrži stanovitu istinu. Hoću reći: staričica je zaista bolesna.

Da, Roddy.

Pogledao ju je sa čarobnim smiješkom, priznajući slabost čovječje prirode. Rekao je: A novac jest važan i tebi i meni, Elinor.

Pa da priznala je žustro.

Ozbilno je dodao: Nisam pohlepan. Ali, napokon, teta Laura je osobno govorila mnogo puta da smo ti i ja njezina jedina rodbina. Ti si jedina njezina nećakinja, dijete njezina brata, a ja sam nećak njezina muža. Uvijek nam je davala na znanje da će po njesinoj smrti sve što ima pripasti jednome od nas ili, vjerojatnije oboma. A to je prilično velika svota, Elinor.

Da rekla je Elinor zamišljeno. Mora da jest.

Nije šala održavati Hunterburv. Zastao je. Ujak Henry je, pretpostavljam što bise reklo bio dosta potkožen kad je upoznao tvoju tetu Lauru. No ona je bila nasljednica. Njoj i tvom ocu bilo je ostavljeno pravo bogatstvo. Šteta je što je tvoj otac špekulirao i gotovo sve sprčkao.

Elinor je uzdahnula: Jadni otac, nikad nije imao smisla za poslove. Prije no što je umro to ga je silno uzrujavalo.

Da, tvoja teta Laura bila je mnogo razboritija. Udala se za ujaka Henryja, pa su kupili Hunterburv, a jednog mi je dana kazala da je oduvijek bila neobično sretne ruke u svojim pothvatima. Praktički ničemu nije pala vrijednost.

Ujak Henry ostavio je sve svoje njoj, zar ne?

Roddy je kimnuo: Da, strašno je što je tako brzo umro. A ona, vjerna ljubica, nikad se nije udavala. Uvijek je bila vrlo dobra prema nama. Samnom je postupala kao da sam joj pravi nećak. Kad bih se našao u škripcu, izbavljala me. Na sreću, nije to bilo prečesto.

I prema meni je bila strahovito velikodušna kasala je Elinor zahvalno.

Roddy je potvrdio: Teta Laura je srce. Ali, znaš Elinor, možda i ne misleći da tako postupamo, ti i ja živimo prilično ekstravagantno, uzmu li se u obzir naše stvarne mogućnosti.

Mislim da je tako skrušeno je priznala. Sve toliko stoji odjeća i kozmetika i takve budalaštine kao što su kina i primanja, pa čak i gramofonske ploče.

Draga, ti si zaista ljiljan. Niti šiješ niti kosiš.

Misliš li da bih trebala, Roddy?

Odmahnuo je glavom: Volim te ovakvu kakva jesi; jedinstvenu i ironičnu.

Mrzio bih te da se uozbiljiš. Samo kazem: kad ne bi bilo tete Laure, vjerojatno bi umirala na nekom odvratnom poslu.

Nastavio je: Tako je i sa mnom. Imam nekakav posao. Raditi kod Lewisa & Humea nije prenaporno. To mi odgovara. Štitim time svoj ponos. Ali, upamti, ne brinem o budućnosti, i to zbog svojih očekivanja od tete Laure. Govorimo gotovo kao dvije pijavice! kazala je Elinor.

Glupost! Nama je dano na znanje da ćemo jednoga dana imati novaca to je sve. Prirodno je da ta činjenica utiče na naše ponašanje.

Elinor je zamišljeno rekla: Teta Laura nam nikad nije točno kazala kako je rasporedila svoj novac.

To nije vazno rekao je Roddy. Po svoj prilici podijelila ga je među nama; ali ako to nije tako ako je sav novac, ili najveći dio, ostavila tebi kao svojem rođaku, e, onda ću, draga, ipak u tome sudjelovati, jer ću se oženiti tobom, a ako je staričica pomislila da veći dio treba pripasti meni, kao muškom predstavniku Welmanovih, i onda je sve u redu, jer ćeš se ti udati za me.

Nasmijao joj se ljubazno. Rekao je: Sreća što se ljubimo. Ti me ljubiš, zar ne?

Da kazala je hladno, gotovo usiljeno.

Da Roddy ju je oponašao. čarobna si, Elinor. Ta tvoja mala izvještačenost jedinstvena, nedodirljiva la Princese Lointaine. Mislim da je to ona tvoja osobina zbog koje te ljubim.

Elinor je zadržala dah te rekla: Je li?

Da. Namrštio se. Neke žene su tako tako prokleta posesivne, tako pasji odane da se njihovi osjećaji svuda cijede. To bih mrzio. Uza te nikad ne znam nikad nisam siguran; ti se svakog trenutka možeš okrenuti na onaj svoj hladni ravnodušni način i reći da si se predomislila vrlo studeno, kao onda a da ni okom ne treneš.

Čarobna si ti, Elinor. Poput umjetnine tako, tako savršena!

Nastavio je: Znaš, mislim da će naš brak biti savršen. Volimo se dovoljno i ne previše. Dobri smo prijatelji. Imamo u mnogo čemu isti ukus. Vrlo se dobro poznajemo. Imamo sve prednosti rodbinske vese, a bez neugodnosti krvnog srodstva. Nikad te se neću zasititi,

jer si zaista lukavo biće. Ti se mene možeš zasititi. Ja sam tako običan momak.

Elinor je odmahнула glavom. Rekla je: Nikad ti meni nećeš dosaditi, Roddy nikad.

Mila moja!

Poljubio ju je i izjavio: Teta Laura, čini mi se, vrlo dobro zna kako je to s nama, premda dolje nismo bili otkako smo se konačno odlučili.

To nam je lijep izgovor da odemo onamo, zar ne?

Da. Neki dan sam mislila...

Roddy je dovršio njesinu rečenicu: kako nismo tamo odlazili onoliko često koliko smo mogli. I ja sam to pomislio. Kad ju je prvi put udarila kap, išli smo onamo gotovo svaki drugi vikend. A sad mora da su prošla dva mjeseca kako nismo bili ondje.

Išli bismo smjesta da je pitala za nas dodala je Elinor.

Da, naravno. A mi znamo da ona voli sestru OBrien, da se o njoj lijepo staraju. Svejedno, možda smo ipak malko nemarni. Sad ne govorim s gledišta novca, nego jedino s ljudskog stanovišta.

Znam potvrdila je Elinor.

Ipak je to odvratno pismo učinilo neko dobro. Otići ćemo dolje da zaštitimo svoje probitke i zato što volimo staru.

Zapalio je šibicu i spalio list koji je uzeo iz Elinorine ruke.

Tko ga je napisao? rekao je. Nije to tako vazno netko tko je na našoj strani, kako smo govorili kad smo bili djeca. Možda su nam napravili uslugu. Majka Jima Partingtona otišla je živjeti na Rivijeru, imala je zgodnog mladog Talijana liječnika, koji ju je nadgledao, poludjela za gnim i ostavila mu i zadnju paru.

Jim i njegova sestra pokušali su poništiti oporuku, ali nisu uspjeli.

Elinor je kazala: Teti Lauri se sviđa novi doktor koji je preuzeo praksu od doktora Ransomea, ali ne toliko. U svakom slučaju, ono strašno pismo spominje djevojku. To mora biti Mery.

Otići ćemo dolje i sami pogledati.

Bolničarka OBrien izjurila je iz spavaće sobe gdje Welman i utrčala u kupaonicu. Preko ramena je doviknula: Samo ću pristaviti čajnik. Mogla bi vam goditi šalica čaja prije nego što nastavite, sestro.

Bolničarka Hopkins rekla je prijazno: Pa, draga, meni uvijek godi šalica čaja.

Uvijek kažem da nema ništa poput dobre šalice čaja jakog čaja!

Dok je punila Čajnik i palila plin, sestra OBrien je govorila: Sve imam u ovom ormaru: čajnik, šalice, šećer, a Edna mi donese svježe mlijeko dvaput na dan.

Zvonce ne mora stalno zvoniti. Izvrstan je taj plin. Voda provri u trenu.

Bolničarka OBrien bila je visoka crvenokosa žena tridesetih godina, blistavih bijelih zuba, pjegava lica i privlačna osmijeha. Pacijenti su je voljeli zbog vedrine i živosti. Bolničarka Hopkins, okružna njegovateljica, koja je dolazila svakog jutra da pripomogne pri namještanju teške stare gospođe, bila je priprosta žena srednjih godina, vrlo sposobna i okretna. Sad je potvrdila: Sve je vrlo dobro uređeno u ovoj kući.

Ona druga je kimnula: Da, ponešto je staromodno, nema centralnog grijanja, ali je dovoljno kamina i sve su sluzavke vrlo uslužne, a gđa Bišop ih valjano nadgleda.

Ove današnje djevojke kazala je sestra Hopkins. Nemam s njima strpljenja, i ne mogu one pristojno obavljati dnevne poslove.

Mery Gerard je zgodna djevojka rekla je sestra OBrien. Zaista ne znam što bi gđa Welman bez nje. Vidjeli ste kako ju je trazila? Odista je drazesno stvorenje i ima načina s njom.

Sestra Hopkins je kasala: zao mi je Mery. Onaj njesin stari otac upinje se kako bi je razljutio.

Ništa dobro od tog starog gundala rekla je sestra OBrien. Eno, čajnik pišti. Umočit ću čaj čim provri.

Čaj je bio skuhan i natočen, vruć i jak. Bolničarke su sjedile u sobi sestre OBrien, tik uz spavaću sobu gdje Welman.

Dolaze gospodin Welman i gđica Kelis rekla je sestra OBrien. Jutros je stigao brzojav.

A tako primijetila je sestra Hopkins.

Mislila sam da je stara gospođa uzrujana zbog nečega. Nije ih bilo već prilično dugo, zar ne?

Mora da je prošlo dva mjeseca i više. Tako je zgodan mladić taj gospodin Welman. No drži se vrlo ponosito.

Sestra Hopkins je primetnula: Vidjela sam neki dan njesinu sliku u Tatleru s nekom prijateljicom u Nevrmarketu.

U društvu je na glasu, zar ne? I uvijek ima tako lijepu odjeću, što mislite je li zaista zgodna, sestro?

Sestra Hopkins je kasala: Teško je reći kako te djevojke stvarno izgledaju ispod onih mazala. Po mojem mišljenju, nema ona ništa od onoga što ima Mery Gerard.

Sestra OBrien napućila je usne i nagnula glavu na stranu: Mozda imate pravo. Ali Mery nema stila!

Odjeća čini čovjeka dodala je sestra Hopkins mudro.

Još šalicu čaja, sestro?

Hvala vam, sestro. Molim.

Iznad šalica koje su se dimile žene su se više primaknule jedna drugoj.

Sestra OBrien je rekla: Noćas se zbilo nešto čudno. Ušla sam, kao obično, u dva sata da gospođu udobnije namjestim, a ona je lezala budna. Ali mora da je nešto sanjala, jer tek što sam bila ušla, rekla je:

Fotografiju, moram dobiti fotografiju. A ja sam rekla: Pa naravno, gđo Welman. Ali zar ne biste pričekali do jutra? A ona je odgovorila: Ne. zelim je vidjeti sada. Na to sam ja: Dobro. Gdje je ta fotografija? Mislite li na onu na kojoj je gospodin Roderih? Ona je odgovorila: Roderih? Ne. Lewis.

Počela se naprezati, i ja sam joj prišla da je podignem, a ona je izvadila ključeve iz kutijice koja je bila uz krevet i rekla mi da otključam drugu ladicu; tamo je zaista bila velika fotografija u srebrnom okviru. Neki vrlo privlačan muškarac. U uglu je pisalo Lewis.

Staromodno, mora da je slikano prije mnogo godina. Dala sam joj je, i ona ju je držala i dugo promatrala. Samo je mrmljala: Lewis, Lewis.

Zatim je uzdahnula i vratila mi je rekavši da je stavim natrag. I, hoćete li vjerovati, kad sam se opet okrenula, zaspala je slatko poput djeteta.

Je li to bio njesin muž? Što mislite?

Bolničarka OBrien je odvrtila: Ne. Jer sam jutros upitala gđu Bišop, onako usput, kako se zvao pokojni gospodin Welman, a ona mi je rekla da se zvao Henry.

Dvije su žene izmijenile poglede. Sestra Hopkins imala je dug nos i njegov je vršak od ugode malko zadrhtao. Zamišljeno je rekla: Levds, Lewis čudim se. Ne mogu se prisjetiti da se itko u okolici tako zvao.

Mora da je to bilo davno, davno, draga prisjetila ju je druga.

Pa naravno, a ja sam ovdje tek nekoliko godina, čudno Bolničarka OBrien je dodala: Vrlo zgodan čovjek. Djeluje poput nekakva konjičkog časnika.

Sestra Hopkins srknula je čaj i izjavila: To je vrlo zanimljivo!

Sestra OBrien kazala je romantično: Možda su bili skupa kao mladić i djevojka, a okrutni ih je otac razdvojio.

Bolničarka Hopkins duboko je uzdahnula: Možda je ubijen u ratu.

Kad je sestra Hopkins, ugodno stimulirana čajem i romantičnim zamišljanjima najzad pošla, Mery Gerard istrčala je na vrata da je sustigne.

Sestro, mogu li s vama do sela?

Pa naravno, Mery draga moja.

Mery Gerard je zadihano dodala: Moram govoriti s vama. Sve me tako jako brine.

Starija ju je žena prijazno pogledala.

Dvadeset i jednogodišnja Mery Gerard bila je drazesno stvorenje koje je poput divlje ruže oko sebe širilo neku nestvarnost: dug, vitak vrat, svijetlozlatna kosa koja joj je u mekim prirodnim kovrčama prilijegala uz izvanredno oblikovanu glavu i oči tamne, zivahne modrine.

Sestra Hopkins je upitala: U čemu je problem?

Problem je u tome što vrijeme prolazi, a ja ništa ne poduzimam.

Bolničarka Hopkins rekla je suho: Za to ima dovoljno vremena.

Ne, ali to je tako, tako zbunjujuće. Gđa Welman je bila tako divno ljubazna priuštivši mi svu tu naobrazbu. Osjećam sada da bih trebala početi sama privređivati. Trebala bih učiti za nešto.

Sestra Hopkins je kimnula s razumijevanjem.

Inače je to sve skupa promašaj. Pokušala sam gđi Welman objasniti to što osjećam, ali je teško ne čini se da razumije. Samo govori da još ima mnogo vremena.

Bolničarka Hopkins je napomenula: Ona je bolesna žena, zapamti.

Mery se zarumenjela: Oh, znam. Mislim da joj ne bih smjela dosađivati. Ali me to zaista brine, a otac je tako tako grub zbog toga! Stalno mi se ruga da sam fina dama! Ali ja zaista ne želim sjediti besposlena!

Znam da ne želiš!

Problem je u tome što je svako školovanje uvijek vrlo skupo. Znam prilično dobro njemački i mogla bih nešto s tim napraviti. Ali zaista mislim da bih željela postati bolničarka i njegovati bolesnike.

Sestra Hopkins izjavila je trijezno: Moraš biti snažna poput konja, upamti!

Ja jesam snažna. Majčina sestra, ona na Novom Zelandu, bila je bolničarka.

Vidita, to mi je, dakle, u krvi.

A što misliš o masaži? predložila je sestra Hopkins. Ti voliš djecu. S masažom se može lijepo zarađivati.

Mery se dvoumila: Skupo je to izučiti, zar ne? Nadala sam se ali to je, naravno, vrlo pohlepno s moje strane ona je već toliko za me učinila.

Misliš na gđu Welman? Glupost. Po mojem mišljenju, ona ti to duguje. Dala ti je krasnu naobrazbu, ali ne onakvu kakvu bi ti mogla negdje primijeniti. Ne voliš podučavati?

Nisam dovoljno pametna.

Sestra Hopkins je rekla: Postoji glava i glava. Mery, poslušaj li mene, za sada budi strpljiva.

Po mojem mišljenju, kao što sam rekla, gđa Welman ti duguje pomoć na početku tvoje karijere. I uopće ne sumnjam da ti ona ne kani priteći u pomoć. Ali srž cijele stvari jest u tome štote voli i što te ne zeli izgubiti.

Oh! Mery je zadrhtala: Stvarno to mislite?

U to ni najmanje ne sumnjam. Jedna stara gospođa, eno više manje bespomoćna leži, uzeta s jedne strane i ništa i nitko da je zabavi. Njoj mnogo znači to što u kući ima nešto tako sviježe, zgodno, mlado kao što si ti. Vrlo lijepo postupaš s njom u bolesničkoj sobi.

Ako vi zaista tako mislite rekla je Mery onda mi je mnogo lakše. Draga gđa Welman, ja je jako, jako volim! Uvijek je bila tako dobra sa mnom. Sve bih za nju učinila.

Sestra Hopkins će na to suho: Onda je najbolje da ostaneš gdje jesi i prestaneš brinuti!

Neće to dugo potrajati.

Mery je upitala: Mislite li da?

Oči su joj bile široko otvorene i uplašene. Okružna njegovateljica je kimnula: Divno se oporavila, ali to neće dugo trajati. Doći će do

drugog udara, a zatim do trećeg. Previše ja to dobro poznajem. Budi strpljiva, draga moja.

Razveseliš li i popuniš li staroj gospođi posljednje dane, bit će to bolje djelo nego bilo što drugo. Bit će vremena za druge stvari.

Vrlo ste ljubazni!

Sestra Hopkins je opazila: Eno, tvoj otac dolazi iz vratarnice, a rekla bih ne zbog toga da ti uljepša ostatak dana.

Upravo su se približile velikim željeznim vratima. Niz dvije stepenice vratarnice mučno je silazio postariji, pogureni muškarac.

Bolničarka Hopkins veselo ga je pozdravila:

Dobro jutro, gospodine Gerard!

Ephraim Gerard će mrzovoljno: A!

Krasno vrijeme opazila je sestra Hopkins.

Stari Gerard zlovoljno je izustio: Možda za vas. Za mene ne. Gadno me mori moja kostobolja.

Sestra Hopkins je međutim nastavila veselo:

Sigurno od onog pljuska prošlog tjedna. Ovo toplo suho vrijeme izliječit će to.

Njezin živahni poslovni način razdraživao je starca.

Rogoboreći je odvratio: Bolničarke, bolničarke, sve ste vi jednake. Pune radosti dok druge muče tegobe. Malo vi marite! A eto i Mery govori o tome da postane bolničarka. Pomislio bi čovjek da bi voljela postati štogod bolje od toga, s tim svojim francuskim i njemačkim i sviranjem na klaviru i svom onim stvarima koje je naučila u svojoj glasovitoj školi i na putovagnima po inozemstvu.

Mery je oštro progovorila: Posve bi me zadovoljilo da postanem bolničarka.

Da, a još bi radije da ništa ne radiš, zar ne? Šepiriti se uokolo s tim svojim manirama i izigravati finu damu koja ništa ne radi! Lijenost, to je ono što ti voliš, curo moja!

Mery je suznih očiju protestirala: Nije istina, tata. Nemaš pravo tako govoriti!

Sestra Hopkins umiješala se teškim, no odlučnim šaljivim načinom.

Vrijeme jutros utiče na nas, zar ne? Vi zapravo ne mislite ono što govorite, Gerard. Mery je dobra djevojka i dobra kćerka.

Gerard je pogledao svoju kćerku s gotovo neprikrivenom zlovoljom: Nije ona više moja kćerka s tim svojim francuskim, i poviješću, i blebetanjem. Pih!

Okrenuo se i ponovno ušao u vratarnicu.

Mery je suznih očiju rekla: Vidite li, sestro, kako je teško?! Tako je nerazborit! Nikad me zapravo nije volio, čak ni onda kad sam bila djevojčica.

Mama se uvijek zauzimala za me.

Bolničarka Hopkins rekla je ljubazno: Haj de, hajde, ne brini. To nam je dano kao iskuše nje. Boze, moram juriti! Toliko me posla jutros čeka.

I dok je promatrala čilu osobu koja se udaljavala, Mery Gerard je bespomoćno mislila da čovjeku nitko ne može istinski priskočiti u pomoć.

Sestra Hopkins, uza svu svoju ljubaznost, mogla je ponuditi tek prazne riječi.

Mery je neutešno pomislila: što da napravim?

2.

Gđa Welman je ležala na brizljivo namještenim jastucima. Duboko je disala, ali nije spavala. Njezine oči, tamne i plave poput onih njezine nećakinje Elinor, gledale su u strop. Bila je to velika, krupna žena, zgodna orlovskog profila. Na njezinu su se licu odražavali ponos i odlučnost. Pogled joj se spustio na osobu koja je sjedila do prozora i zaustavio se ondje nježno, gotovo čeznutljivo.

Mery rekla je napokon.

Djevojka se hitro okrenula: O, pa vi ste budni, gđo Welman.

Da izustila je Laura Welman. Budna sam već neko vrijeme.

O, nisam znala. Bila bih tiša.

Gđa Welman je upala: Ne. Sve je u redu. Razmišljala sam, razmišljala o mnogim stvarima.

Da, gđo Welman? Suosjećajan pogled i glas pun zanimanja izvabili su nježan izraz na staričino lice.

Rekla je toplo: Veoma te volim, draga moja. Uistinu, dobra si prema meni.

O, gđo Welman, vi ste bili dobri prema meni. Da nije bilo vas, ne znam što bih bila napravila. Sve ste učinili za mene.

Ne znam, zaista ne znam. Bolesnica se uznemireno pomaknula, desna joj se ruka podigla a lijeva ostala nepomična i beživotna.

Čovjek nastoji učiniti najbolje što moze, ali je tako teško spoznati ono najbolje, ono što je pravo. Uvijek sam bila isuviše sigurna u sebe.

Ali nipošto, uvjerenam sam da vi uvijek znate što je najbolje i pravo učiniti.

Laura Welman odmahнула je glavom: Ne ne. Brinem. Oduvijek imam jednu manu: ponosna sam. Ponos može biti zlo. Prisutan je u našoj obitelji. I Elinor ga ima.

Mery je hitro rekla: Bit će vam lijepo kad dođu gđica Elinor i gospodin Roderih.

Veoma ćete se obradovati. Već ih dosta dugo nije bilo.

Dobra su to djeca vrlo dobra djeca gđa Welman će jedva čujno: I vole me oboje. Neprestano sam svjesna toga da ih moram samo pozvati te da će doći u bilo koje vrijeme. No ja se time ne želim preče sto koristiti. Mladi su i sretni svijet je njihov. Ne treba ih prije vremena upozoravati s nesrećom i patnjom.

Sigurna sam da oni to nikad ne bi tako shvatili, gđo Welman.

Gđa Welman je nastavila, govoreći možda više sebi nego djevojci: Oduvijek sam se nadala da bi se možda mogli uzeti. Ali nikad im to nisam pokušala predložiti. Mladi tako rado prkose. To bi ih samo razdvojilo.

Nekad davno, dok su još bili djeca, učinilo mi se da se Elinor zagledala u Roddija. Ali za njega nikad nisam bila sigurna. Smiješan je on svat. Henry je bio takav: vrlo uzdržan i hirovit Da, Henry.

Na trenutak je zašutela, razmišljajući o svojem pokojnom mužu.

Promrmljala je: Tako davno tako davno Tek smo pet godina bili u braku kad je umro. Upala pluća Bili smo sretni da, vrlo sretni. Ali nekako je sve to bilo nestvarno, ta sreća. Bila sam čudna, nerazvijena, ukočena djevojka: glava mi je bila puna ideala i junaka. Nimalo stvarnosti!

Mery je promrmljala: Mora da ste kasnije bili vrlo osamljeni.

Kasnije? Da strašno osamljena. Bilo mi je dvadeset šest godina, a sada sam prešla šezdesetu. Dugo je to, draga moja, dugo, vrlo dugo.

Iznenada je trpko dodala: A sad ovo!

Vaša bolest? Da. Kapi sam se uvijek plašila. Sve to ne dostojanstvo! Peru te kao dojenče. Ništa ne mogu sama. To me izluđuje. Ona OBrienova dobrodušna je, moram priznati. Ne zamjera mi što se obrecnem na nju, a nije zatucanija od većine drugih. Ali je mnogo drukčije kad si ti usame, Mery.

Da? Djevojka je porumenjela. Tako tako mi je drago, gđo Welman.

Laura Welman će pronicavo: Brineš, zar ne? O svojoj budućnosti. Prepusti to meni, draga moja. Pobrinut ću se da dobiješ sredstva koja će te osamostaliti i omogućiti da stekneš profesiju. Ali budi malo strpljiva; i previše mi znači to što si ovdje.

Ali, gđo Welman, naravno naravno! Ni za što vas ne bih ostavila. Ako me trebate Da, trebam te. Glas je bio neobično dubok i pun. Ti si ti si mi baš poput kćeri, Mery. Gledala sam te kako ovdje na Hunterburviju od male blentavice izrastaš u krasnu djevojku. Ponosim se tobom, dijete. Nadam se samo da sam uradila ono što je za te najbolje.

Mery je brzo rekla: Ako zelite reći da me vaša dobrota i to što ste me naobrazili iznad da, iznad mojeg staleza ako mislite da me to učinilo nezadovoljnom ili ili me, što otac kaze, pogospodilo to stvarno nije istina.

Samo sam veoma zahvalna, to je sve. A ako mi je toliko stalo do toga da počnem sama zarađivati, to je samo zato što mislim da je to pravo, a ne da, a ne da ništa ne uradim nakon svega što ste za me učinili. Ne bih voljela da se pomisli kako vas muzem.

A time ti, dakle, Gerard puni glavu?

Glas Laure Welman iznenada je postao oštar. Ne osvrći se na oca, Mery.

Nikad nije bilo niti će biti ikakve muznje! Samo radi sebe same molim te da ovdje ostaneš malo duže. Uskoro će sve okončati. Kad bi se stvari pravilno razvijale, moj bi život mogao završiti ovog časa bez tih budalastih otezanja sa sestrama i liječnicima.

Ma ne, gđo Welman. Dr Lord kaze da biste mogli poživjeti još godinama.

Ne, hvala lijepa to me uopće ne zanima. Neki sam mu dan rekla da u jednoj pristojnoj, civiliziranoj zemlji ne bi trebalo ništa drugo do da mu dam mig da želim skončati, a on bi me bezbolno sredio kakvom zgodnom drogom. A ako ste imalo hrabri, doktore, kazala sam, to biste vi i mogli napraviti!

Mery je uskliknula: Ne! Što je odgovorio?

Bezobrazni mladić samo mi se nacerio, draga moja, i rekao da neće riskirati da ga objese. Kazao je: Kad biste mi ostavili sav svoj novac, gđo Welman, bila bi to, dakako, druga stvar!

Besramni mladi fićfirić! Ipak mi se sviđa. Više mi koriste njegovi posjeti od njegovih ljekarija.

Da, vrlo je zgodan rekla je Mery. Sestra OBrien često misli o njemu, a isto tako i sestra Hopkins.

Gđa Welman je primijetila: Hopkinsova bi trebala biti pametnija za svoje godine. A što se tiče OBrienove, ona se budalasto cereka i govori: Oh, doktore i prenavlja se kad god je uz njega.

Jadna sestra OBrien. Gđa Welman će popustljivo: Nije ona loša. Ali sve me sestre nerviraju. One će uvijek priupitati ne biste li šaličicu čaja u pet ujutro.

Zastala je. što je to? Nisu li to kola?

Mery je pogledala kroz prozor. Da, kola. Stigli su gđica Elinor i gospodin Boderih.

Veoma se radujem, Elinor, tebi i Roddyju rekla je gospođa Welman nećakinji.

Elinor joj se osmjehnula: I mislila sam da ćete se obradovati, teta Laura!

Nakon kratkog oklijevanja starija je žena rekla: Tebi tebi je stalo do njega?

Elinorine tanke obrve su se uzdigle: Naravno.

Moraš mi oprostiti, draga prozborila je teta Welman zustru. Znaš, ti si vrlo uzdržana. Vrlo je teško znati što misliš ili osjećaš. Kad ste bili mnogo mlađi, pomislila sam da si se možda i previše zagledala u Roddyja.

Elinorine tanke obrve opet su se uzdigle: Previše?

Da kimnula je starija žena. Nije pametno previše se vezati. Ponekad vrlo mlada djevojka uradi upravo tako. Bilo mi je drago kad si otišla u Njemačku da završiš. Onda, kad si se vratila, činilo se da si posve ravnodušna prema njemu i, dobro, bilo mi je žao. Ja sam dosadna starica, teško mi je udovoljiti! Ali oduvijek sam mislila da si, možda, prilično plahovita taj je temperament nasljedan u našoj obitelji.

A takva narav nije baš osobito sretna. Ali, kako rekoh, kad si se vratila iz inozemstva onako ravnodušna prema Roddyju, bilo mi je žao, jer sam se uvijek nadala da ćete se vas dvoje povezati. A sad i jeste, i tako je sve u redu. I ti ga zaista voliš?

Elinor je svečano kazala: Roddyja volim dovoljno, ne previše.

Gđa Welman kimnu s odobravanjem: Mislim da ćete onda biti sretni. Roddyju treba ljubav, ali on ne voli silovita čuvstva. Plaši se posesivnosti.

Vrlo dobro poznajete Roddyja Elinor će razdražljivo. Gđa Welman je nastavila: Ako Roddy tebe voli malko više nego što ti voliš njega, e pa, onda će sve biti u redu.

Elinor je oštro progovorila: Savjeti tete Agate: Neka vaš prijatelj nagađa!

Nemojte mu dopustiti da bude previše siguran!

Laura Welman će naglo: Jesi li ti nesretna, dijete? Je li što loše?

Ne, ne, ništa. Pomislila si da sam trivijalna? rekla je Laura Welman.

Draga moja, mlada si i osjetljiva, život je, bojim se, prilično trivijalan.

Pretpostavljam da jest Elinor će pomalo gorko.

Dijete moje, ti si nesretna? Dakle, što je?

Ništa, baš ništa. Ustala je i pristupila prozoru.

Napola okrenuta, rekla je:

Teta Laura, recite mi pošteno je li ljubav uvijek nešto sretno?

Lice gđe Welman se uozbiljilo: Onako kako ti misliš, Elinor, nije, vjerojatno nije. Strasna ljubav prema nekom drugom ljudskom biću uvijek donosi više tuge nego radosti; ali svejedno, Elinor, ne bi se čovjek trebao lišiti tog iskustva. Onaj tko nikada nije istinski ljubio, nikad stvar no nije ni živio.

Da vi razumijete, znate što je to.

Iznenada se okrenula: Teta Laura...

Vrata su se otvorila, i crvenokosa sestra OBrien je ušla.

Veselo je rekla: Gđo Welman, došao je doktor.

Doktor Lord bio je mlad čovjek od trideset i dvije godine. Kosa mu je bila pepeljasta, lice ugodno ružno, pjegavo, a brada izrasito četvrtasta. Oči su mu bile žive, prodorne, svijetloplave.

Dobro jutro, gđo Welman pozdravio je.

Dobro jutro, doktore Lord. Ovo je moja nećakinja, gđica Kelis.

Na vrlo otvorenu doktorovu licu očitavala se zadivljenost. Upitao je: Kako ste?

Ruku koju mu je Elinor pružila prihvatio je vrlo pažljivo, kao da je pomislio da bi je mogao slomiti.

Gđa Welman je nastavila: Elinor i moj nećak došli su da me razvesele.

Izvršno! rekao je dr. Lord. To je baš ono što vama treba. Jako će vam to koristiti, siguran sam, gđo Welman.

Još je s očitim divljenjem promatrao Elinor.

Povlačeći se prema vratima, Elinor je kazala: Možda ću vas još vidjeti prije nego što odete, dr. Lord?

O, ovaj, da, naravno.

Izišla je zatvorivši za sobom vrata. Doktor Lord je prišao postelji, a bolničarka OBrien do lepršala je za njim.

Opet sve po redu, doktore: puls, disanje, temperatura žmirnula je gđa Welman vi ste liječnici baš šarlatani!

Sestra OBrien je uzdahnula: Gđo Welman, kako to govorite s doktorom?

Dr Lord je namignuo: Gđa Welman me prozrela, sestro! Pa ipak, gđo Welman, ja svoje moram napraviti. Sa mnom je teškoća u tome što se nikad nisam naučio onom pravom ophođenju s bolesnikom.

Vaše je ophođenje u redu. Zapravo, vi ste prilično ponosni na to.

Peter Lord se smijuljio i primijetio: To ste vi rekli!

Nakon nekoliko rutinskih pitanja dr. Lord se zavalio u naslonjač i nasmiješio svojoj pacijentici.

Pa rekao je vi sve bolje i bolje.

Pa ću za nekoliko tjedana ustati i šetati oko kuće?

No, ne baš tako brzo.

Ne, zaista. Vi, šarlatane! Kakve li koristi od ovakva života kad samo ležiš, a drugi te njeguju poput bebe?

Kakve li uopće koristi od života? To je pravo pitanje. Jeste li ikad čitali o onom zgodnom srednjivjekovnom pronalasku koji se zove ugodna sobica? U njoj se nije moglo niti stajati, niti sjediti, niti lezati. Pomislili biste da će svatko tko je na to osuđen umrijeti za nekoliko tjedana. A da! Jedan je čovjek živio u željeznom kavezu šesnaest godina, oslobodili su ga te je doživio duboku starost!

Koja je pouka te priče? Peter Lord je odvratio:

Ta da u čovjeku Postoji nagon za životom. Čovjek ne živi zato što se njegov um s tim suglasio. Ljudi kojima bi, kako se kaže, bilo bolje da su mrtvi ne žele umrijeti. Oni koji očito imaju sve razloghe da žive samo iščeznu iz života jer nemaju energije za borbu.

Nastavite.

Gotovo je. Vi ste od onih ljudi koji stvarno žele živjeti, pa ma što vi o tome izjavili! A ako vaše tijelo želi živjeti, nikakve vam koristi od toga što vam se mozgom pletu drughe misli.

Gđa Welman iznenadno je promijenila temu: Kako vam se ovdje sviđa?

Fino nasmiješio se Peter Lord.

Nije li malko dosadno za mlada čovjeka kao što ste vi? Zar se ne želite specijalizirati? Ne smatrate li praksu seoskog liječnika opće medicine prilično dosadnom?

Lord je potresao pepeljastom kosom.

Ne, ja volim svoj posao. Znae, volim ljude i obične svakidašnje bolesti.

Zapravo, nije mi stalo do toga da otkrijem neki rijetki bacil kakve tajanstvene bolesti. Volim ospice, vodene kosice i ostalo. Volim motriti kako različiti organizmi reagiraju na njih. Volim isprobavati može li se kako poboljšati uobičajeni postupak.

Sa mnom je problem u tome što uopće nemam ambicije. Ostat ću ovdje sve dok mi ne narastu zalisci i dok ljudi ne počnu govoriti: Naravno, odvajkada imamo dra Lorda; on je zgodan starac, ali primjenjuje zaista staromodne metode, pa će možda biti bolje da zovnemo mlađega, suvremenijega.

Hm rekla je gđa Welman. čini se da ste sve dobro proračunali.

Peter Lord je ustao: Pa, moram ići.

Pretpostavljam da će moja nećakinja hteti porazgovarati s vama. Usput, kako vam se ona sviđa? Niste je ranije viđali.

Dr Lord je iznenada pocrvenio. I same su mu obrve proplamtele: O da, vrlo je zgodna, zar ne? I, hm, pametna i sve to, rekao bih.

Gđa Welman se zabavljala. Pomislila je u sebi: Kako li je zapravo mlad! a rekla je: Trebalo bi da se oženite.

Roddy je tumarao vrtom. Prešao je široku tratinu i pošao popločanom stazom da bi zatim ušao u obzidani povrtnjak dobro održavan i lijepo opremljen.

Roddy se pitao hoće li on i Elinor jednoga dana živjeti u Hunterburvu.

Pretpostavljao je da hoće. Njemu osobno to bi odgovaralo. Sviđao mu se život na selu. Malo se dvoumio što se tiče Elinor. Možda bi ona više voljela živjeti u Londonu.

S Elinor je dosta teško znati na čemu si. Ona baš nije otkrivala što misli i osjeća. Tu je njezinu osobinu volio. Mrzio je ljude koji verglaju svoje misli i osjećaje, koji uzimaju zdravo za gotovo da zelite saznati sve njihove nazore.

Uzdrzanost je uvijek zanimljivija.

Elinor, razmišljao je prosuđivački, bila je doista savršena. Ništa u vezi s njom nikada nije vrijeđalo ili odbijalo. Prekrasna je, duhovita u razgovoru sve u svemu, najdrazesniji drug.

Samozadovoljno je pomislio: Vraški sam sretan što sam je osvojio. Ne mogu shvatiti što nalazi u ovakvu mladiću poput mene.

Jer Roderih Welman, unatoč svojoj oholosti, nije bio uobražen. Iskreno ga je zapanjilo što je Elinor pristala na brak s njime.

Pred njim je bio dosta ugodan zivot, čovjek dobro zna gdje je; to je uvijek sreća. Pretpostavljao je da će se Elinor i on prilično brzo uzeti, tj. ako to Elinor zaželi; možda bi ona to ipak malo odgodila. Ne smije je pozurivati. U početku će im biti malo teško. Ipak, ne tako da bi se valjalo zabrinjavati. Iskreno se nadao da teta Laura neće tako brzo umrijeti. Bila je srce prema njemu, zvala ga preko praznika, uvijek se zanimala za ono što radi.

Misli su mu odbjegle od mogućnosti njezine smrti (njegove misli uvijek su su bežale bilo kojoj stvarnoj neugodnosti). Nije volio prejasno predočavati nikakve neugodnosti. Ali, hm, kasnije, u redu, bit će ovdje vrlo ugodno živjeti, osobito zbog toga što će biti dovoljno novca za uzdržavanje imanja. Pitao se samo kako je teta rasporedila

novac. Za neke bi žene bilo vrlo važno tko posjeduje novac: muž ili žena, ali Elinor je bila vrlo taktična; za novac je baš nije boljela glava.

Razmišljao je: Ne, ništa ne moram brinuti, pa ma što se zbilom.

Izišao je iz obzidanog vrta na drugom kraju. Odatle je odlutao u šumarak, gdje su cvijetali sunovrati. Već su, naravno, bili na izmaku. Ali gdje god je sunce prosijavalo kroz drveće bilo je vrlo lijepo.

Na trenutak ga je prozeo neki čudan nemir bora na njegovu pređašnjem spokojstvu. Osjecao je: Postoji nešto nešto što nemam nešto što želim .

Zlatnozeleno svjetlo, blagost u zraku uz to se ubrzao puls, krv je kolala, iznenada je postao nestrpljiv.

Neka mu je djevojka prilazila kroz drveće, djevojka blijede svjetlucave kose i ružičaste puti.

Pomislio je: Kako je lijepa kako neizrecivo lijepa!

Nešto ga je zgrabilo: stao je potpuno mirno, kao ukopan. Svijet se, ćutio je, vrtio, preokrenuo, bio je nenadano, i nemoguće, i blaženo mahnit!

Djevojka je odjednom stala, a zatim mu pristupila. Došla je do mjesta na kojem je stajao nijem, otvorenih usta, glupavo nalik na ribu.

Pomalo okolišajući oslovila ga je: Zar me se ne sjećate, gospodine Roderih?

Jasno, davno je to bilo. Ja sam Mery Gerard iz vratarnice.

Vi, vi ste Mery Gerard?

Da odgovorila je i nastavila prilično zaplašeno: Promijenila sam se, naravno, otkad me niste vidjeli.

Da, promijenili ste se. Ne, ne bih vas pre poznao.

Stajao je i buljio u nju. Nije za sobom čuo korake. Mery ih je čula i osvrnula se. Elinor je na tren zastala nepomično a zatim rekla: Zdravo, Mery!

Kako ste, gđice Elinor? Drago mi je što vas vddim. Gđa Welman se radovala što dolazite.

Da, dugo nas nije bilo. Sestra OBrien Poslala me da te potrazim, zeli podići gđu Welman pa kaze da to ti obično s njom obavljaš.

Idem odmah rekla je Mery.

Krenula je polako, a zatim se dala u trk.

Elinor je stajala i gledala za njom. Mery je trčala lijepo, svaki joj je pokret bio graciozan.

Roddy je tiho izustio: Atalanta.

Elinor nije odgovorila. Trenutak dva stajala je posve mirno. Zatim je rekla: Ručak će svakog trenutka. Bolje da se vratimo. Pošli su jedno do drugoga prema kući.

Ma hajde, Mery. O tom se filmu mnogo pri povijeda sve o Parisu. I scenarij je radio izvrstan autor. Nekoč su o tome napravili operu.

Vrlo je lijepo od tebe, Ted, ali zaista neću.

Ted Bigland će ljutito: Ne znam što je ovih dana s tobom, Mery. Drukčija si, posve drukčija.

Ne, Ted, nisam.

Jesi. Mislim da je to zato što si bila u onoj glasovitoj školi i u Njemačkoj. Ti si sada prefinja za nas.

Nije istina, Ted. Nisam ja takva govorila je žustro.

Zgodan jedar mladić gledao ju je s užitkom, unatoč srdžbi: Da, jesi. Gotovo kao dama.

Biti gotovo dama nije bogzna što, zar ne? trpkó će Mery.

Odvratio je iznenada z hvativši: Ne, ne bih rekao.

Ipak, tko danas drži do toga? Do dama, gospode i sličnoga!

Ne znači to ono što je nekad značilo, ne.

Ted je potvrdio i zamišljeno dodao: Ali ipak, postoji osjećaj. Bože, Mery, ti izgledaš kao neka kontesa ili tako nešto.

To ništa ne znači. Vidjela sam kontese koje su izgledale poput staretinarki.

Ti dobro znaš što mislim. Primicala im se dostojanstvena prilika zamašnih proporcija u tržišnom. Oštro ih je pogledala.

Ted se sklonio korakdva i rekao: dan, gđo Bišhop! Gđa Bišhop ljupko se naklonila: Dobar dan, Ted Bigland, dobar dan, Mery!

Prošla je, jedrenjak pod punim vjetrom.

Ted je s poštovanjem pogledao za njom.

Eto, ona je stvarno poput vojvotkinje promrmljala je Mery.

Da, ima takav nastup. Uvijek mi bude vruće pred njom.

Mery će polako: Ona me ne voli.

Glupost, djevojko moja.

Istina. Ne voli me. Uvijek sa mnom govori oštro.

Ljubomora Ted će mudro kimajući glavom sve je u tomu.

Mery je odgovorila sumnjičavo: Mislim da bi tako moglo biti.

To je, to, vjeruj. Godinama je u Hunterburjju domaćica sa svom vlašću, a sada gđa Welrnan pristaje uza te, a nju zapostavlja. O tome se radi.

Mery je rekla, dok joj je sjena brige prešla čelom: Glupo je to s moje strane, ali ne mogu podnijeti da me netko ne voli. zelim da me ljudi vole.

Sigurno da ima žena koje te ne vole, Mery. Ljubomorne mačke koje misle da si prelijepa!

Mery će na to: Mislim da je ljubomora nešto strašno.

Mozda, ali ona ipak postoji. Znaš, prošlog sam tjedna vidio krasan film u Alledoreu. Klark Gable. Nešto o nekom milijunašu koji zapušta svoju ženu, zatim se ona pretvara da mu je nešto podlo učinila. A postoji još i jedan mladić Mery se trgnula: Oprosti, Ted. Moram ići. Kasnim.

Kamo ćeš? Idem na čaj sestri Hopkins.

Ted je napravio grimasu. Čudan ukus! Ta žena je najveća lajavica u selu.

Zabada svoj dugi nos ama baš u sve.

Prema meni je uvijek bila vrlo dobra.

Pa ne mislim da je zla. Ali blebeće.

Zbogom, Ted.

Požurila je, ostavivši ga da stoji i kivno bulji za njom.

Bolničarka Hopkins stanovala je u kućici na kraju sela. Tek je bila pristigla i upravo je odvezivala šeširić kad je Mery ušla.

Aha, evo tebe. Malo sam okasnila. Staroj gđi Caldecott opet je slabo. To me zadržalo. Vidjela sam te na kraju ulice s Tedom Biglandom.

Da rekla je Mery prilično nevoljko.

Bolničarka Hopkins veselo se sagnula da pripali plin pod čajnikom.

Njezin se dugi nos trznuo: Je li što osobito pričao, draga moja?

Ne. Samo me pozvao u kino.

Aha žustro je rekla sestra Hopkins. Pa naravno, on je zgodan mladić i ne ide mu loše u onoj garaži, a njegov otac bolje prolazi od većine okolnih seljaka. Pa ipak, draga moja, ti mi se ne činiš stvorenom da budeš žena Teda Biglanda. Ne s tom svojom naobrazbom i drugim. Kao što rekoh, da sam na tvom mjestu, učila bih masažu kad za to dođe vrijeme. Muvaš se malo među svijetom i upoznaješ ljude, a manjeviše sama raspolazeš svojim vremenom.

Promislit ću kazala je Mery. Gđa Welman je neki dan razgovarala sa mnom. U vesi s ovim bila je divna. Bilo je baš onako kako ste rekli. Ne želi da sada odem.

Rekla je da bih joj nedostajala. Ali mi je kasala neka ne brinem za budućnost da mi je naumila pomoći.

Nadajmo se da je to stavila crno na bijelo. Bolesnici su čudnovati.

Mislite li da me gđa Bišop zaista ne voli upitala je Mery ili ja to samo umišljam?

Bolničarka Hopkins razmišljala je časak: Kiselo se drži, to stoji. Ona je od onih koji ne vole kad je mladima dobro ili kad im se pomaže. Možda misli da te gđa Welman malo previše voli pa je to smeta.

Nasmijala se veselo.

Ne bih se na tvom mjestu zabrinjavala, Mery, draga moja. Otvori, molim te, onu vrećicu. Ondje ima nekih uštipaka.

3.

Noćas Vašu tetu drugi put je udarila kap.

Ne morate se bojati najgorega, ali dođite odmah ako mozete.

Lord

Čim je primila brzojav, Elinor je telefonirala Roddyju, i sad su oboje bili u vlaku za Hunterbury. U tjednu koji je protekao nakon njihova posjeta Elinor baš nije često viđala Roddyja. U oba kratka susreta među njima je vladala neka čudna usiljenost. Roddy joj je bio poslao velik buket ruža. To je za njega bilo neobično.

Na zajedničkoj večeri djelovao je pažljivije no obično, savjetujući se s njom u pogledu hrane i pića, a neobično brizno pomagao joj je pri skidanju i odijevanju ogrtača. Elinor je po mislila kao da on pomalo igra ulogu u nekakvoj drami, ulogu odana zaručnika.

Zatim je sama sebi rekla: Ne budali. Ništa nije loše. Umišljaš! To je ta tvoja gadna posesivna ćud.

Njezino ponašanje prema njemu bilo je možda nešto ravnodušnije, nešto suzdržanije nego obično.

Sada, u toj iznenadnoj hitnji, napetost je minula, i oni su razgovarali posve prirodno.

Jadna staričica! A tako se dobro osjećala kad smo je prije nekoliko dana vidjeli rekao je Roddy.

Elinor je kazala: Zbog nje mi je strašno. Znam da mrzi bolest, a sad će, mislim, biti još bespomoćnija, nepokretnija i jednostavno će se gaditi sama sebi!

Čovjek stvarno osjeća, Roddy, da bi ljudi trebali imati slobodne ruke ako sa mi to požele.

Roddy je odgovorio: Slazem se. To je jedino dostojno čovjeka, životinjama boli okončaš. S ljudima je drukčije; mislim zbog toga što bi ljudi, kakvi već jesu, zbog novca stradavali od svojih milih rođaka, možda i onda kad zapravo ne bi bili strašno bolesni.

Trebalo bi tako nešto, naravno, biti u liječničkim rukama zamišljeno će Elinor.

Liječnik bi mogao biti lopov.

Čovjeku poput dra Lorda moglo bi se povjerovati.

Roddy reče bezbrizno: Da. Djeluje otvoreno. Zgodan mladić.

Doktor Lord se nagnuo nad krevet. Bolničarka OBrien lepršala je za njim.

Nabrana čela, pokušavao je shvatiti nejasne zvuke koji su izvirali iz staričinih usta.

Rekao je: Da, da. Sad se nemojte uzrujavati. Ima vremena. Samo malo dignite desnu ruku kad zelite reći da. Zabrinjava li vas štogod?

Dobio je potvrđan odgovor.

Nešto hitno? Da. Nešto što biste zeljeli da se uradi? Nekoga pozvati? Gđicu Kelis? I gospodina Welmana? Oni su već na putu.

Gđa Welman je ponovno pokušala nerazgovijetno govoriti. Dr Lord je pazljivo slušao.

Željeli ste da dođu, nije li tako? Da dođe netko drugi? Neki rođak? Ne?

Neka poslovna stvar? Aha. Nešto u vesi s novcem? Odvjetnik? Upravo to, zar ne?

Želite svojega odvjetnika? Želite mu dati upute u vesi s nečim?

Hajde, hajde, sve je u redu. Budite mirni. Ima vremena. Što to govorite Elinor? Prepoznao je iskrivljeno izgovoreno ime. Ona zna kojeg odvjetnika? I ona će s njim urediti? Dobro. Stići će ovamo otprilike za pola sata. Reći ću joj što zelite i poći s njom gore pa ćemo srediti. Nemojte sad više brinuti. Sve prepustite meni. Pobrinut ću se da se sve uredi onako kako zelite.

Trenutak je promatrao kako se umiruje, a onda se tiho udaljio i izišao na hodnik. Sestra OBrien ga je pratila. Bolničarka Hopkins upravo se penjala stubištem. Kimnuo joj je.

Dobro večer, doktore! zadihano je pozdravila.

Dobro večer, sestro!

S njima dvjema otišao je u sobu sestre OBrien i dao naloge.

Bolničarka Hopkins ostat će preko noći i brinut će se o bolesnici sa sestrom OBrien.

Sutra moram naći još jednu sestru njegovateljicu. Gadno je to što je ta epidemija difterije u Stamforddu. Več sad nedostaje sestara.

Zatim se dr. Lord, pošto je izdao naloge koje su one saslušale sa smjernom pozornošću (što ga je ponekad uveseljavalo), spustio niza stube da dočeka nećakinju i nećaka, koji su kako mu je sat pokazivao imali stići svakog trenutka.

U predsoblju je sreo Mery Gerard, blijedu i prestrašenu. Pitala je: Je li joj bolje?

Dr. Lord je odgovorio: Mogu joj zajamčiti mirnu noć, to je otprilike sve što se može poduzeti.

To je tako okrutno tako nepravedno isprekidano će Mery.

Potvrdio je sućutno: Da, to se ponekad tako prićinja. Vjerujem
Zastao je: Evo auta.

Izišao je u predvorje. Mery je otrćala uza stube.

Je li joj jako loše? viknula je Elinor ušavši u salon.

Roddy je djelovao blijedo i zabrinuto.

Lijećnik je ozbilno izjavio: Bojim se da će ovo za vas biti prilićan šok.
Jako je uzeta. Govor joj je gotovo neraspoznatiiv. Osim toga, oćito
zbog nećeg brine.

Nešto u vesi sa slanjem po odvjetnika. Vi znate tko je to, gđice
Kelis?

Elinor je brzo izustila: Gospodin Seddon s Trga Bloomsburv. Ali sad
u ovo doba večeri neće biti tamo, a ja ne znam njegovu kućnu
adresu.

Dr Lord ju je ućešio: Sutra će biti dovolno vremena, zelio bih što prije
umiriti gđu Welman. Ako se sada popnete sa mnom, gđice Carlisle,
mislim da ćemo je zajedno moći primiriti.

Naravno. Odmah idem gore.

Roddy je pun nade upitao: Mene ne trebate? Osjećao se malo
postićenim, ali se panićno bojao da ode do sobe s bolesnicom, da
vidi tetu Lauru kako ondje leži bez glasa i bespomoćna.

Gospodin Lord odmah ga je umirio: Nema ni najmanje potrebe,
gospodine Welman. Bolje da ne bude previše ljudi u sobi.

Roddyjevo olakšanje jasno se primjećivalo.

Dr. Lord i Elinor otišli su gore. Bolnićarka OBrien bila je s
bolesnicom. Laura Welman ležala je kao omamljena, teško je disala i
krkljala. Elinor je zastala i promatrala je, potresena iscrpljenim,
iskrivljenim licem. Iznenada je desna vjeđa gđe Welman zadrhtala, i

oko se otvorilo. Lice joj se malko promijenilo kad je prepoznala Elinor. Pokušala je govoriti.

Elinor Riječ bi bila nerazumljiva svakome tko ne bi bio pogodio što ona zeli saopćiti.

Elinor je brzo kazala: Tu sam, teta Laura. Brinete li zbog nečega? želite li da zovemo go spodina Seddona?

Još jedan onakav promukao hrapav glas. Elinor je pogodila značenje. Rekla je: Mery Gherrard? Desna se ruka polagano drhtavo pomakla u znak potvrde.

Dug se brbot oteo s usana bolesne žene. Dr Lord i Elinor bespomoćno su se namrštili. Ponovno i ponovno se glasala. A onda je Elinor uhvatila riječ.

Uglavak? zelite joj napraviti uglavak u svojoj oporuci? Želite da dobije nekakav novac? Shvaćam, draga teta Laura. Pa to će biti vrlo jednostavno.

Gospodin Seddon doći će sutra i urediti sve kako zaželite.

Bilo je očito da je bolesnici laknulo. Iz očiju koje su zaklinjale nestalo je teskobna izraza.

Elinor ju je uhvatila za ruku i osjetila slab pritisak prstiju. Gđa Welman je s velikim naporom kasala: Vi svi vi...

Da, da, samo vi to prepustite meni. Pobrinut ću se da se uradi sve što poželite rekla je Elinor.

Opet je osjetila stisak prstiju. Zatim je to prestalo. Vjeđe su klonule i zatvorile se.

Dr Lord je dotaknuo Elinor i pažljivo je izveo iz sobe. Bolničarka OBrien ponovno je zauzela svoje mjesto do postelje.

Vani, na hodniku, Mery Gerard razgovarala je sa sestrom Hopkins. Naglo je prišla.

Doktore Lord, molim, mogu li ući?

Samo budite potpuno mirni i ne uznemirujte je.

Mery je ušla u bolesničinu sobu.

Dr Lord je kazao: Vaš je vlak kasnio. Vi zastao je.

Elinor je bila okrenula glavu i promatrala Mery. Odjednom je postala svjesna iznenadne tišine. Okrenula je glavu i upitno ga pogledala. Buljio je u nju osupnuto. Elinorini su obrasi po rumenjeli.

Oprostite, što ste rekli? hitro je izustila.

Peter Lord će polako: Što sam rekao? Ne sjećam se. Gđice Kelis, tamo unutra bili ste divni! Govorio je toplo: Brzo ste shvaćali, umirivali ste je, baš sve kako i treba.

Bolničarka Hopkins je jedva čujno šmrknula.

Jadnica. Strašno mi je što je vidim takvu rekla je Elinor.

Jasno. Ali to niste pokazali. Mora da se izvrsno svladavate.

Elinor je prozborila zategnutih usana: Naučila sam da ne pokazujem svoje osjećaje.

Svejedno, krinka svako malo mora spasti kazao je vrlo polako liječnik.

Sestra Hopkins utrčala je u kupaonicu. Elinor je, podigavši fine obrve i gledajući izravno, izgovorila: Krinka?

Dr. Lord je kazao: Napokon, ljudsko lice nije ništa drugo doli krinka.

A pod njom? Pod njom je primitivan čovjek ili žena.

Okrenula se hitro i pošla niz stube. Peter Lord ju je slijedio, zbunjen i ozbiljan.

Roddy im je u predsoblju izišao u susret.

Dakle? pitao je zabrinuto.

Jadnica. Vrlo ju je tuzno pogledati. Na tvojem mjestu ne bih išla, Roddy sve sve dok to ona ne zatraži.

Je li zeljela što osobito? upitao je Roddy.

Peter Lord je rekao Elinor: Sad moram otići. Trenutno više ništa ne mogu pomoći. Javit ću se sutra rano. Zbogom, gđice Kelis. Nemojte se previše brinuti.

Trenutak dva zadržao je njezinu ruku u svojoj. Stisak mu je bio neobično uvjerljiv i blag.

Elinor je pomislila da ju je gledao prilično čudnovato kao da je sazaljeva.

Kad su se vrata za liječnikom zatvorila, Roddy je ponovio upit.

Elinor je rekla: Tetu Lauru brinu brinu neke poslovne stvari. Uspjela sam je smiriti rekla sam joj da će gospodin Seddon sutra sigurno doći. Prvo što sutra ujutro moramo napraviti jest da ga pozovemo.

Želi li ona napraviti novu oporuku? pitao je Roddy.

Nije to rekla...

Što je onda? Zastao je usred pitanja.

Niz stube je silazila Mery Gerard. Pretrčala je predvorje i nestala kroz vrata koja vode u kuhinju.

Elinor je oporo rekla: Da? što si ono želio pitati?

Da što? Zaboravio sam što neodređeno će Roddy.

Buljio je prema vratima kroz koja je otišla Mery Gerard.

Elinori se stisnuše šake. Osjetila je kako joj se dugi šiljasti nokti urezuju u dlanove. Pomislila je: Ne mogu podnijeti ne mogu to podnijeti. Nije to umišljanje to je istina.

Roddy Roddny NE MOGU te izgubiti. I onda: što je onaj čovjek liječnik što je on gore vidio na mojem licu? Nešto je opazio o Bože, kako li je život strašan kad osjećaš ono što ja sada osjećam. Reci nešto, ludo! Saberi se!

A naglas je mirno kazala: Što se jela tiče, Roddy, nisam baš gladna. Sjedit ću uz tetu Lauru, a obje sestre mogu dolje.

I mogu večerati sa mnom? uznemireno će Roddy.

Elinor će hladno: Neće te ujesti!

Ali što će biti s tobom? Moraš i ti nešto pojesti. Zašto prvo ne večeramo mi, a onda ih pustimo da siđu?

Ne, bolje je ovako.

Dopunila je bijesno: One su tako osjetljive, znaš.

Pomislila je: Ne mogu jesti s njima sama razgovarajući ponašajući se kao inače.

Daj me pusti da napravim kako hoću nestrpljivo je rekla.

4.

Sutradan ujutro Elinor nije probudila obična sluškinja. Uradila je to gđa Bišhop osobno, šumeći u svojoj staromodnoj crnini i ne skrivajući suze.

O gđice Elinor, nje više nema.

Sto? Elinor je sjela u krevetu.

Vaše drage tete, gđe Welman. Moje ljubljene gospodarice. Izdahnula je u snu.

Teta Laura? Mrtva? Elinor je zinula. Činilo se kao da nije sposobna da shvati.

Gđa Bišhop se još žešće rasplakala.

Pomislite šmrcala je nakon svih tih godina! Osamnaest sam godina ovdje. Ali zapravo ne izgleda tako dugo.

Dakle, teta Laura je umrla u snu posve mirno. Kakvo olakšanje za nju! Gđa Bišhop je jecala.

Tako iznenada. Doktor je rekao da će se jutros ponovno javiti, i sve je bilo kao obično.

Elinor će prilično oštro: Pa baš i nije bilo tako iznenada. Napokon, ona je već neko vrijeme bolesna.

Što je, sestro? sestra OBrien je upitala:

Što se događa. Zar ste zaboravili ili izgubili tu tubu morfija.

Naravno da nisam rekla je sestra Hopkins.

Onda, draga mora biti sve u redu.

Pa da. Jedino gdje sam odložila taj kovčežić to je ovdje u predvorju, a nitko odavde ne bi ništa ukrao. To je samo moja memorija, pretpostavljam. Ali me to ljuti, shvaćate, sestro. Uz to, morat ću najprije kući na jedan kraj sela, a onda natrag na drugi.

Nadam se da nećete imati prenaporan dan, draga, nakon protekle noći. Jadna stara gospođa. Nisam mislila da će dugo izdržati.

Ne, ni ja. A kako će tek doktor biti iznenađen.

Sestra OBrien rekla je s prizvukom negodovanja: On se uvijek mnogo nada kod svojih slučajeva.

Sestra Hopkins, pripremajući se za odlasak, reče: Ah, on je mlad. Nema on našeg iskustva.

Nakon ove mračne izjave udaljila se.

Doktor Lord se ispeo na prstima. Njegove pepeljaste obrve toliko su se uzdigle da su se gotovo spojile s kosom.

Iznenađeno je izustio: Dakle, oborilo ju je, ha?

Da, doktore. Sestru OBrien jako je zasvrbio jezik da ispriča detalje, ali se željeznom disciplinom obuzdavala.

Peter Lord je zamišljeno ponovio: Oborilo?

Trenutak je zamišljeno stajao, a zatim je odrešito rekao: Dajte mi vrele vode.

Sestra OBrien bila je zapanjena i smetena, ali u skladu s bolničkim uzusom nije bilo njezino da nagađa. Da joj je doktor rekao da ode i nabavi krokodilsku kozu, automatski bi promrmljala: Da, doktore i poslušno odjedrila iz sobe da izvrši nalog.

Roderih Welman je kazao: želite reći da je moja teta umrla bez oporuke, da oporuku uopće nije napravila?

Gospodin Seddon je brisao svoje naočale: Čini se da je tako.

Kako je to čudnovato! Gospodin Seddon se nakašljao: Ne toliko koliko se misli. To se zbiva češće nego što biste pomislili. U pitanju je određeno praznovjerje. Ljudi misle da imaju mnogo vremena. Tako samo pisanje oporuke kao da im približava smrt. Vrlo čudno, ali tako je.

Niste li joj hm to ikad predbacili? pitao je Roddy.

Gospodin Seddon je suho odgovorio: često.

I što je ona na to? Gospodin Seddon je uzdahnuo: Uobičajena stvar: da ima mnogo vremena, da još nije naumila umrijeti, da još nije definitivno odlučila kako želi rasporediti svoj novac.

Elinor je rekla. Ali ipak, nakon prvog udara.....

Gospodin Seddon je potresao glavom: O ne. Tad je bilo gore. Nije htela ni čuti o toj temi.

Ipak je to vrlo čudnovato ustrajao je Roddy.

Gospodin Seddon je nastavio: Nije. Naravno, njezina bolest učinila ju je još nervoznijom.

Elinor je zbunjeno izustila: Pa ona je željela umrijeti.

Moja draga gđice Elinor kazao je gospodin Seddon brišući naočale: Čovječji je um vrlo neobičan mehanizam. Gđa Welman je mogla misliti da želi umrijeti, ali usporedo s tim osjećajem postojala je nada da će se potpuno oporaviti.

I zbog te nade vjerujem da je mislila kako bi pravljenje oporuke značilo nesreću.

Ne da nije htela napraviti oporuku, koliko to da ju je vječito htela odgoditi.

Vi znate nastavljao je gospodin Seddon iznenadno oslovivši Roddyja gotovo prisno kako čovjek odgađa i izbjegava stvar koja mu je neugodna, ono sa čime se ne zeli suočiti?

Roddy se zacrvenio. Promrmljao je: Da ja ja, da, naravno, shvaćam što želite reći.

Točno izjavio je gospodin Seddon.

Gđa Welman je uvijek hćela sastaviti oporuku, ali sutra je uvijek pogodniji dan za to nego danas. Stalno je sebe uvjeravala da ima još mnogo vremena.

Elinor će polako: Zato je, dakle, sinoč bila toliko uznemirena i uspaničeno trazila da vas pozovemo.

Nedvojbeno!

A što će biti sada? zbunjeno je upitao Roddy.

S imanjem gospođe Welman? Odvjetnik se nakašljao. Budući da je gđa Welman umrla bez oporuke, cjelokupna njezina imovina pripast će njezinu najbližem rođaku, tj. gđici Elinor Kelis.

Elinor je polako izustila: Sve meni?

Stanovit postotak uzima država objasnio je gospodin Seddon.

Tumačio je potankosti.

Završio je: Ne postoje nikakvi uglavci ili ostavštine. Gđa Welman je svojim novcem mogla raspolagati kako je htela. Zato taj novac prelazi izravno gđici Kelis.

Hm, bojim se da će po smrtni porezi biti dosta veliki, ali čak i nakon njihove naplate ostat će još znatno bogatvo ko je je vrlo dobro uloženo u zdrave vrijednosne papire.

Elinor je rekla: Ali Roderih...

Gospodin Seddon je, ispričavajući se kašljanjem, izjavio: Gospodin Welman je samo nećak muža gospođe Welman. Tu nema krvnog srodstva.

Tako rekao je Roddy.

Elinor je dodala polako: Naravno, nije osobito vazno tko od nas dobiva, jer se kanimo uzeti.

Ali nije pogledala Roddyja.

Sad je bio red na gospodinu Seddonu da kaze: Tako!

Izustio je to prilično naglo.

Ali to nije važno, zar ne? rekla je Elinor. Govorila je gotovo molećivo.

Gospodin Seddon je bio otišao.

Roddyjevo se lice trznulo: Treba da ga ti imaš. Potpuno je u redu da bude tako. Za ime božje, Elinor, nemoj uvrzeti u glavu da ti zavidim. Ja ne želim taj prokleti novac!

Elinor je pomalo nesigurnim glasom rekla: Mi smo se, Roddy, u Londonu složili da neće biti važno tko će ga dobiti, jer jer ćemo se vjenčati.

Nije odgovorio. Zar se ne sjećaš da si ti to rekao, Roddy? ustrajala je.

Da odgovorio je on i gledao u svoje cipele. Lice mu je bilo bijelo i zlovoljno.

U napetim crtama njegovih čuvstvenih usta bilo je bola.

Elinor je, uz iznenadan galantni pokret glave, rekla: Nije važno ako se vjenčamo Ali, hoćemo li, Roddy? Hoćemo li, što? Hoćemo li se uzeti?

Koliko se sjećam, takav je bio dogovor. Glas mu je bio ravnodušan i nekako oštar. Na stavio je: Naravno, Elinor, ako ti sad imaš druge namjere O Roddy, ne možeš li biti pošten? uzviknula je Elinor.

Letznuo se. Zatim je rekao tiho, zbunjeno: Ne znam što je to sa mnom.

Elinor je protisnula: Znam ja.

Mozda je istina to rekao je brzo da mi se nakon svega ne sviđa pomisao da živim od ženina novca.

Blijeda lica, Elinor je zaustila: Nije to. Tu je nešto drugo. Zastala je pa rekla: Mery, zar ne?

Roddy je nevoljko promrmljao: Mislim. Kako si saznala?

Nije bilo teško. Elinorine su se usne izvile u zao osmijeh. Svaki put kad je pogledaš, može se to pročitati s tvog lica.

Odjednom je nestalo njegove sabranosti: O Elinor, ne znam što je to. Mislim da ću poludjeti. Dogodilo se to kad sam je vidio onog prvog dana u šumi samo njezino lice ono, ono je sve postavilo naglavce. Ti to ne možeš shvatiti.

Elinor je rekla: Mogu. Nastavi.

Roddy je bespomoćno pridodao: Nisam se želio u nju zaljubiti; bio sam potpuno sretan s tobom. Elinor, kakav li sam ja nitkov da tako s tobom razgovaram...

Elinor je kazala: Glupost. Nastavi. Reci mi.

Ti si divna! govorio je slomljeno. Jako mi pomaže razgovor s tobom. Tako te uzasno volim, Elinor. Moraš to vjerovati. Ono drugo je poput neke opčinjenosti.

Sve je poremetilo: moj način života, uživanje i sve ono čedno, uređeno, pametno.

Elinor je kazala blago: Ljubav nije osobito mudra.

Ne Roddy će bijedno. Elinor je blago uzdrhtalim glasom kasala: Jesi li joj išta rekao?

Jutros kao luđak izgubio sam glavu.

Da?

Roddy je kazao: Naravno, ona me odmah utišala. Bila je šokirana zbog tete Laure i zbog tebe.

Elinor je skinula s prsta dijamantni prsten: Bolje da ga uzmeš natrag, Roddy!

Uzimajući ga, mrmljao je ne gledajući je: Elinor, nemaš pojma kako se gadno osjećam.

Elinor je mirno rekla: što misliš, hoće li se udati za tebe?

Nemam pojma. Ne, ne tako skoro. Ne mislim da joj je sada do mene. Ali možda jednog dana pristane.

Mislim da imaš pravo dodala je Elinor. Moraš joj dati vremena. Isprva je ne viđati, a onda početi iz početka.

Draga Elinor! Ti si najbolji prijatelj koga je ikad itko imao. Iznenada je primio njezinu ruku i poljubio je. Znaš, Elinor, zaista te ljubim, baš onako kao uvijek! Ponekad Mery djeluje samo kao san. Mogao bih se prenuti i otkriti da je nema.

Elinor je rekla: Da Mery nema...

Roddy je progovorio s iznenadnom strašću: Katkada zazelim da je nema Ti i ja, Elinor, pripadamo jedno drugome. Pripadamo, zar ne?

Polako je nakrivila glavu. Da, pripadamo.

Pomislila je: Da Mary nema...

5.

Bio je to divan sprovod! sestra Hopkins će tronuto.

Sestra OBrien je odgovorila: Zaista. A tek svijeće! Jeste li ikad vidjeli tako krasno svijeće?

Harfa od bijelih ljiljana i križ od crvenih ruža. Krasno!

Sestra Hopkins je uzdahnula i poslužila se kolačem. Dvije bolničarke sjedile su u kavani Kod plave sjenice.

Gđica Kelis je plemenita djevojka na stavila je sestra Hopkins. Dala mi je lijep poklon, premda nije trebala.

Ona je krasna, plemenita djevojka suglasila se toplo sestra OBrien. Ja zaista mrzim škrtost.

Pa, naslijedila je golemo bogactvo.

Sestra OBrien će na to: Pitam se i zastala je.

Da? kasala je ohrabrujući sestra Hopkins.

Čudno je to što stara gospođa nije napra vila oporuku.

To je bilo ruzno oštro će bolničarka Hopkins. Ljude bi trebalo prisiliti da pišu oporuke. Kad ih ne napisu, same neugodnosti.

Pitam se rekla je sestra OBrien da jest napravila oporuku, kako bi bila raspodijelila novac?

Sestra Hopkins čvrstini je glasom rekla: Znam jedno. što to?

Ostavila bi bila stanovitu svotu Mery, Mery Gerard.

Da, doista, to je točno složila se druga.

Dodala je uzrujano: Nisam li vam one noći htela reći u kakvu je stanju bila, jadnica, i kako se liječnik trudio iz petnih zila da je umiri. Gđica Elinor bila je ondje i, držeći ruku svoje tete, klela se svemogućim Bogom govorila je sestra OBrien dok ju je njezina irska fantazija vukla za sobom da će pozvati odvjetnika i da će sve biti propisno uređeno. Mery, Mery! re kla je jedna starica. Mislite li vi to na Mery Gerard? kazala je gđica Elinor i smjesta prisegla da će Mery dobiti svoje.

Bolničarka Hopkins rekla je dosta sumnjičavo: Tako?

Sestra OBrien odlučno je odvratila: Upravo tako, i kazem vam, sestro Hopkins, po mojem mišljenju, da je gđa Welman napravila oporuku, vjerojatno bi se svi iznenadili. Tko zna ne bi li možda i zadnji novčić ostavila Mery Gerard!

Bolničarka Hopkins rekla je u dvojbi: Ne mislim da bi to bila napravila. Ne sviđa mi se to da novac ne ostaviš svojoj vlastitoj krvi.

Postoji vlastita krv i vlastita krv rekla je sestra OBrien zagonetno.

Sestra Hopkins smjesta je prozborila: No što biste time hteli reći?

Bolničarka OBrien odvratila je dostojanstveno: Nisam ja lajavica i ne bih ocrnila ime onoga tko je mrtav.

Sestra Hopkins potvrdila je polako glavom i rekla: To je u redu. Slazem se s vama. Što manje riječi to bolje.

Napunila je čajnik.

Usput, jeste li našli onu tubu morfija kad ste se vratili kući?

Sestra Hopkins se namrgodila: Ne. Ne ide mi u glavu što je s tim, ali mislim da se moglo dogoditi ovo: mogla sam je staviti na rub kamina, kao što često uradim kad zaključavam ormar, a tuba se mogla otkotrljati i pasti u koš koji je bio pun smeća i koji su ispraznili baš kad sam odlazila od kuće.

Zastala je: Mora da se to tako zbilo, jer ne znam što bi se inače moglo desiti.

Ah rekla je bolničarka OBrien. Pa, draga, mora da je tako. Kovčežić niste nigdje ostavljali osim u halu u Hunterburvu pa mi se čini da se moralo dogoditi upravo to što ste ispričali. Otišlo u kantu za smeće!!

Tako je rekla je revnosno sestra Hopkins. Nije ni moglo biti drukčije, zar ne?

Uzela je ružičasti kolač. Kazala je: Nije to kao da i zastala je.

Ona druga hitro se slozila, možda malo pre hitro.

Na vašem se mjestu više ne bih brinula zbog toga rekla je utešno.

Sestra Hopkins je kazala: I ne brinem.

Mlada i stroga u svojoj crnoj odjeći Elinor je sjedila za masivnim pisaćim stolom u knjižnici gdje Welman. Pred njom su bili razasrti različiti papiri. Završila je razgovore s poslugom i gđom Bišop. Sad je ušla Mery Gerard, koja se na tren kolebala na pragu.

Hteli ste me vidjeti, gđice Elinor? rekla je.

Elinor je pogledala uvis: Da, Mery. Uđi i sjedni.

Mery je ušla i sjela na stolac koji joj je pokazala Elinor. Bio je malo okrenut prema prozoru; na Meryno lice padalo je svjetlo otkrivajući blistavu čistoću puti i blijedo zlato djevojčinih vlasi.

Elinor je jednom rukom malo zastirala lice. Kroz prste je mogla promatrati lice druge djevojke.

Pomislila je: Je li moguće nekoga toliko mrziti i to ne pokazati?, a naglas je ugodnim poslovnim tonom rekla: Mislim da znaš, Mery, da je moja teta uvijek pokazivala živ interes za tebe i tvoju budućnost.

Mery je svojim tihim glasom promrmljala: Gđa Welman je uvijek bila vrlo dobra prema meni.

Elinor je nastavila, a glas joj je bio hladan i ravnodušan: Da je moja teta imala vremena da napravi oporuku, poželjela bi, sigurna sam, da napravi neke legate. Budući da je umrla bez oporuke, odgovornost za ispunjenje njezinih želja pada na mene. Savjetovala sam se s gospodinom Seddonom, i po njegovu savjetu odredili smo svote za poslugu, prema trajanju službe itd. Zastala je. Ti, naravno, ne potpadaš posve u tu skupinu.

Napola se nadala da će je te riječi možda ubosti, ali Mery koje je promatrala nije odavalo nikakve promjene. Mery je prihvaćala te riječi onako kako su bile izrečene i slušala je što će još usli jediti.

Elinor je rekla: Premda je one posljednje večeri mojoj teti bilo teško govoriti razgovijetno, mogao se razumjeti smisao. Ona je nedvosmisleno poželjela da ti osigura budućnost.

To je vrlo lijepo od nje mirno je rekla Mery.

Elinor je dobacila osorno: Čim se stvar sudski riješi, uredit ću da ti se predaju dvije tisuće funti, da ta svota bude tvoja kako bi njome raspolagala prema svojoj volji.

Dvije tisuće funti? pocrvenjela je Mery.

Gđice Elinor, to je zaista lijepo od vas. Ne znam što da kazem.

Elinor će oštro: Nije to osobito lijepo od mene, i molim te da ništa više ne kažeš.

Ne znate koliko će mi to pomoći pro mrmljala je. Radujem se.

Oklijevala je. Pogledom je prešla s Mery na drugu stranu sobe. Rekla je s malim naporom: I, imaš li kakvih planova?

Mery će hitro: Pa da. Učit ću nešto, možda masažu. To mi savjetuje sestra Hopkins.

Vrlo dobra ideja. Pokušat ću s gospodinom Seddonom urediti da ti isplate nešto novca što je moguće ranije odmah, ako je to izvedivo.

Vrlo, vrlo ste dobri rekla je Mery zahvalno.

Elinor će kratko: To je bila želja tete Laure.

Oklijevala je pa rekla: No da, mislim da je to sve.

Ovoga puta je to odlučno otpravljanje riječima probilo Marynu osjetljivu kožu. Ustala je i mirno rekla: Mnogo vam hvala, gđice Elinor i napustila je sobu.

Elinor je sjedila potpuno mirno, buljeći preda se. Lice joj je bilo posve bešćutno. Na njemu nije bilo ničega što bi otkrivalo ono što se zbiva u njesinoj svijesti.

Nepomična, sjedila je ondje vrlo dugo.

Elinor je napokon pošla da potrazi Roddyja.

Našla ga je u jutarnjem salonu. Stajao je piljeći kroz prozor. Kad je Elinor ušla, naglo se okrenuo.

Sve sam obavila! Pet stotina gđi Bišhop, ona je ovdje već godinama, stotinu za kuharicu, a po pedeset za Milly i Olivu. Svima drughima po pet funti. Dvadeset i pet Stephensu, glavnom vrtlaru, a tu je i stari Gerard iz vratarnice. U vezi s njim još nisam odlučila ništa. Teško je s njim. Trebalo bi ga, mislim, umiroviti.

Zastala je, a zatim prilično naglo nastavila: Dvije tisuće sam namijenila Mery Gerard. Misliš li da bi tako zeljela teta Laura? Činilo mi se da je to otprilike prava svota.

Da, upravo tako. Oduvijek si izvrsno prosuđivala, Elinor rekao je Roddy a pri tom je nije ni pogledao.

Okrenuo se i ponovno gledao kroz prozor.

Elinor je na trenutak suspregla dah, zatim je počela govoriti u nervoznoj žurbi, a riječi su joj nepovezano izvirale: Još nešto, zelim to je jedino ispravno hoću reći, ti moraš dobiti svoj dio, Roddy.

Dok se ljutita lica okretao, pobrzala je: Ali, slušaj, Roddy. To je upravo jedina pravda. Novac tvojeg ujaka onaj što ga je ostavio svojoj ženi naravno, oduvijek je smatrao da će pripasti tebi. I teta Laura je tako htela. Znam po mnogo čemu. Ako ja dobivam njesin novac, ti moraš dobiti ono što je bilo njegovo to je jedino pravedno. Ne mogu podnijeti da se osjećam kao da sam te opljačkala samo zato što se teta Laura pribojavala napraviti oporuku. Moraš, moraš biti razuman što se toga tiče!

Roderihovo dugo, osjećajno lice mrtvački je probljedjelo.

Rekao je: Bože moj, Elinor, želiš li da se osjetim potpunim nitkovom? Zar si ijednog trenutka pomislila da bih mogao useti taj novac od tebe?

Ja ti ga ne dajem. To je pravedno, pošteno.

Ne zelim tvoj novac! Nijemoj! Po zakonu je tvoj, i to je jedino vazno! Za boga, nemojmo biti ništa drugo doli strogo poslovni. Neću ni novčića od tebe. Nećeš ti biti moja dobrotvorna ustanova.

Elinor je kriknula: Roddy!

Naglo se pokrenuo: Draga moja, žao mi je. Ne znam što govorim. Osjećam se tako smetenim, tako savršeno izgubljenim.

Jadni Roddy! blago je rekla Elinor.

Opet se bio okrenuo i igrao rojtom zastora. Promijenjenim glasom, glasom ravnodušnim, izustio je: Znaš li što Mery Gerard kani uraditi?

Rekla je da će učiti za maserku.

Rekao je: Aha.

Nastupio je muk. Elinor se uspravila. Glavu je zabacila unatrag. Kad je progovorila, glas joj je iznenada bio zapovjedan:

Roddy, zelim da me pazljivo saslušáš!

Okrenuo se prema njoj, malko zatečen: Jasno, Elinor.

Želim, ako hoćeš, da poslušáš moj savjet.

A taj je?

Nemaš naročitih obaveza? Uvijek možeš dobiti dopust, zar ne?

Da.

Onda napravi ovako. Otiđi nekamo u inozemstvo, recimo na tri mjeseca. Idi sam. Upoznaj nove prijatelje, nove krajeve. Govorimo potpuno iskreno! Ovog trenutka misliš da si zaljubljen u Mery Gerard. Možda i jesi. Ali sad nije trenutak da joj priđeš ti to i predobro znaš. Naše su zaruke definitivno razvrgnute.

Otiđi, dakle, u inozemstvo kao slobodan čovjek i po isteku tih triju mjeseci, kao slobodan čovjek, sam odluči. Tada ćeš znati voliš li zaista Mery ili je to bila tek trenutna zaslijepljenost. I ako budeš potpuno siguran da je zaista voliš, e pa, onda se vrati i otiđi do nje i tako joj reci, reci da si u to potpuno siguran, pa će te možda po slušati.

Roddy joj je prišao i primio je za ruku.

Elinor, divna si! Tako razumna. Tako divno impersonalna. Ni traga sitničavosti ili podlosti. Divim ti se više no što to mogu izraziti. Uradit ću točno tako kako predlažeš. Otići, udaljiti se od svega i otkriti jesam li zapravo obolio od prave boljke ili samo iz sebe pravim najgluplju benu!

Elinor, draga moja, ta i ne znaš kako te istinski ljubim. Zaista shvaćam da si uvijek za mene bila mnogo mnogo predobra. Bog te blagoslovio, draga, za svu tvoju dobrotu.

Hitro, impulzivno, poljubio ju je i isišao.

Mozda je bilo bolje što se nije osvrnuo i vidio njezino lice.

Nakon nekoliko dana Mery je upoznala sestru Hopkins s povoljnim razvojem svoje situacije.

Ta praktična žena toplo joj je čestitala:

Velika je to sreća za te, Mery. Stara je gospođa mogla imati s tobom lijepe namjere, ali sve dok to nije crno na bijelom, namjere su jalove. Lako se moglo dogoditi da te uopće ništa i ne zapadne.

Gđica Elinor je rekla da joj je gospođa Welman one noći kad je umirala kazala da učini ne što za mene.

Sestra Hopkins je zagundala: Mozda i jest. Ali mnogo je onih koji poslije sve lijepo zaborave. Rođaci su takvi. Vidjela sam ja štošta! Ljudi umiru i govore kako znaju da svojim milim sinovima ili milim kćerkama mogu prepustiti ispunjenje svojih želja. U devedeset posto slučajeva mili sin ili mila kći pronalaze kakav vrlo dobar razlog da ništa ne poduzmu. Ljudska je narav ljudska narav; nitko se ne zeli lišavati novca, ako na to nije zakonski prisiljen. Kazem ti, Mery, djevojko moja, da si sretna. Gđica Carlisle je poštenija od većine drugih.

Mery je polagano izjavila: A ipak nekako osjećam da me ne voli.

I s razlogom, rekla bih kazala je bolničarka Hopkins resko. Ta, ne gledaj tako neduzno, Mery. Gospodin Eoderih te već neko vrijeme zatelebano motri.

Mery je pocrvenjela.

Po meni, dobro je zagrizao nastavila je bolničarka Hopkins. Zaljubio se preko noći. A što je s tobom? Je li ti bar malo stalo do njega?

Mery je odgovorila oklijevajući: Ja, ja ne znam. Mislim da nije. Ali, naravno, vrlo je zgodan.

Hm rekla je bolničarka Hopkins. Ne bi on bio moj tip! Izvještačen je i nervčik. Preteran u pogledu jela. I kad su u najboljoj formi, muškarci nisu bogzna što. Nemoj previše zuriti, Mery, draga moja. Djevojka takve vanjštine može sebi dopustiti da bira. Neki mi je dan sestra OBrien spomenula da bi ti trebala na film. Čula sam da tamo vole plavuše.

Namrštivši malko čelo, Mery je upitala: Sestro, što mislite da bih trebala uraditi s ocem? On smatra da bih mu morala dati nešto od tog novca.

Nemoj to učiniti kazala je sestra Hopkins gnjevno. Gđa Welman nikad taj novac ne bi ostavila njemu. Po mojem mišljenju, on bi još prije mnogo godina bio izgubio posao da nije bilo tebe. Ljenijeg čovjeka teško je naći.

Čudno je da, usa sav taj novac što ga je imala, nikad nije napravila oporuku da odluči kako će ga razdijeliti primijetila je Mery.

Sestra Hopkins potresla je glavom: Takvi su ljudi. Iznenadili bi te. Uvijek odgađaju.

Čini mi se da je to vrlo blesavo rekla je Mery.

Jesi li ti već napravila oporuku, Mery? upitala je sestra Hopkins neznatno namignuvši.

Mery je zinula: Ne.

A već si prešla dvadeset i prvu.

Ah, ja ja nemam ništa, odnosno pretpostavljam da sad imam.

Sestra Hopkins reče oštro: Naravno da imaš. I to pristojnu svoticu. No, dobro, ne valja zuriti.

Eto ti kasala je sestra Hopkins suho. Baš poput drugih. To što si zdrava, mlada djevojka ne znači da ne bi mogla stradati u sudaru, a mogao bi te tkogod i pregaziti.

Mery se nasmijala. Rekla je: Ja čak i ne znam kako se sastavlja oporuka.

Ništa lakše. Obrasac možeš dobiti na pošti. Hajdemo i odmah ga uzmimo.

U kućici sestre Hopkins raširile su formular i razmotrile ovaj važni problem.

Sestra Hopkins izvrsno se zabavljala. Oporuka, kao što je rekla, po njoj je gotovo jednako važna kao smrt.

Tko bi dobio novac da ne napravim oporuku? Sestra Hopkins kazala je prilično nesigurno: Drzim, tvoj otac.

Neće ga dobiti. Radije bih ga ostavila svojoj teti na Novom Zelandu oštro će Mery.

Pa ionako ne bi bilo vazno da ga ostaviš svojem ocu. Rekla bih da on neće dugo.

Mery je i prečesto čula kako sestra Hopkins stavlja ovakve primjedbe a da bi bila impresionirana.

Ne mogu se sjetiti adrese svoje tete. Godi nama nema glasa od nje.

Mislim da to nije vazno izjavila je sestra Hopkins. Znaš li njezino ime?

Mery. Mery Rilej.

Onda je sve u redu. Napiši da sve ostavljaš Mery Rilej, sestri pokojne Elise Gerard iz Hunterburvja u Maidensfordu.

Mery se nagnula nad obrasac i pisala. Kad je došla do kraja, iznenada je zadrhtala. Između nje i sunca iskrsla je neka sjena. Pogledala je uvis i opazila Elinor Kelis kako stoji vani do prozora i gleda unutra.

Elinor je upitala: što to tako predano radiš?

Pravi oporuku, eto to nasmijala se sestra Hopkins.

Pravi oporuku? Elinor se naglo zasmijala čudnim, gotovo histeričnim smijehom. Ti, dakle, pišeš oporuku, Mery? Smiješno, zaista smiješno.

Još u smijehu, okrenula se i brzo otišla niz ulicu.

Sestra Hopkins je buljila. No što joj je?

Elinor nije napravila ni šest koraka još se uvijek smijala kad ju je odostrag jedna ruka primila za rame. Smjesta je stala i okrenula se.

Doktor Lord, namrštena lica, izravno ju je gledao. Rekao je odlučno: Čemu ste se smijali?

Elinor je kazala: Odista ne znam.

Prilično glup odgovor.

Mora da sam zivčana ili tako nešto. Elinor je porumenjela.

Pogledala sam u kućicu okružne sestre, a Mery Gerard je pisala svoju oporuku. To me nasmijalo. Ne znam zašto.

Lord je odsječeno rekao: Ne znate?

Glupo je to bilo s moje strane kazem vam zivčana sam.

Propisat ću vam nešto za jačanje! rekao je Peter Lord.

Elinor će oštro: Kako korisno!

On se razoružan nasmiješio: Potpuno nekorisno, slazem se. Ali to je jedino što se može učiniti kad ljudi neće jedno drugom reći što se s njima zbiva!

Sa mnom ništa.

S vama je štošta mirno će Peter Lord.

Držim da sam malko prenapetih zivaca.

Čini mi se poprilično. Ali ne govorim o tome. Stao je.

Da li, da li dugo ostajete ovdje?

Sutra odlazim.

Nećete ovdje zivjeti?

Elinor je zatresla glavom: Ne, nikad. Mislim mislim da ću posjed prodati ako dobijem povoljnu ponudu.

Dr Lord je prilično bezizražajno rekao: Aha.

Moram sada kući.

Vrlo mu je odlučno pružila ruku. Peter Lord ju je uzeo i zadržao je. Rekao je vrlo otvoreno: Gđice Kelis, hoćete li mi reći što vam je bilo na pameti dok ste se malo prije smijali?

Hitro je istrгла ruku: što bi mi trebalo biti na pameti?

To je ono što bih htio doznati.

Lice mu je bilo ozbiljno i malko neveselo.

Elinor će nestrpljivo: Učinilo mi se to smiješnim, to je sve.

To što je Mery Gerard pravila oporuku? Zašto?

Pravljenje oporuke je savršeno razuman čin. On prišteđuje mnoge neugodnosti. Ponekad, naravno, stvara teškoće!

Elinor će naglo: Naravno, svatko bi trebao napraviti oporuku. Nisam to mislila.

Dr. Lord je rekao: Gđa Welman je trebala napraviti oporuku.

Doista.

Crvenilo joj je oblilo lice.

Dr Lord je neočekivano kazao: Što vam je?

Meni?

Da. Vi ste upravo rekli da bi svatko trebao napraviti oporuku. Jeste li je vi napravili?

Elinor je na tren blenula u njega, a zatim se nasmijala: Čudno! Ne, nisam.

Nisam na to ni mislila. Ja sam poput tete Laure. Znete što, dr. Lord? Otići ću kući i smjesta o tome pisati gospodinu Seddonu.

Vrlo pametno. Elinor je u kgniznici upravo dovršila pismo:

Dragi gospodine Seddon!

Biste li mi sastavili oporuku da je potpišem? Vrlo jednostavnu, zelim sve ostaviti Roderihu Welmanu, besuvjetno.

Vaša Elinor Kelis

Pogledala je na sat. Pošta će otići za nekoliko minuta.

Otvorila je ladicu pisaćeg stola, a zatim se prisjetila da je tog jutra potrošila i zadnju marku.

Bila je sigurna da je imala još nekoliko maraka u svojoj spavaćoj sobi.

Otišla je gore. Kad se s markom vratila u knjižnicu, do prozora je stajao Roddy.

Rekao je: Dakle, sutra odlazimo. Dobri stari Hunterbury. Proveli smo ovdje i lijepih trenutaka. Smeta te što će biti prodan?

Ne, ne! Dobro znam da je to najbolje što se može učiniti.

Tišina. Elinor je podigla pismo i preletela ga da vidi je li sve u redu. Zatim ga je zapečatila i naljepila marku.

6.

Pismo sestre OBrien sestri Hopkins od 14. srpnja:

Laborough Court

Draga sestro Hopkins, već se nekoliko dana nakanjujem da vam pišem. Kuća je krasna, a pogled zaista divan. Ali ne mogu reći da je tako udobna kao što je bio Hunterbury, ako svaćate što želim reći. Budući da je u zabiti, teško je dobiti poslugu, a djevojke koje imaju vrlo su sirove, a neke od njih nisu previše prijazne, i premda sam sigurna da ja nisam zanovijetalo, obroci koji se donose na pladnju trebali bi barem biti topli; nema ni pomoći pri kuhanju čaja, a čaj nije uvijek napravljen s vrelom vodom.

Pa ipak, ništa od toga nije važno. Bolesnik je zgodan, miran gospodin, upala pluća, ali je kriza već prošla.

Ono što vam moram saopćiti, a što će vas zaista zanimati, to je najčudnija koincidencija za koju sam ikad čula. U salonu, na velikom klaviru, u velikom srebrnom okviru, stoji fotografija i, vjerovali ili ne, to je ona ista fotografija o kojoj sam vam govorila ona potpisana sa Lewis, koju je trazila gđa Welman.

Naravno, strašno me to zagolicalo, a koga i ne bi? Upitala sam sobara tko je to, a on je smjesta odgovorio da je to brat lady Rattery sir Lewis Rytzroft. On je živio nedaleko odavde, a poginuo je u ratu. Tuzno, zar ne? Pitala sam, onako kao slučajno, je li bio oženjen, a sobar je odvratio da jest, ali da je lady Rytzroft smještena, sirotica, u zavod, nedugo nakon vjenčanja. Još je živa, rekao je.

Pa, nije li to zanimljivo? A naša su nagađanja bila potpuno pogrešna, vidite.

Mora da su se jako voljeli, on i gđa W., a zbog žene u zavodu nisu se mogli uzeti. Baš kao u filmu, zar ne? A neposredno prije no što

će umrijeti, ona se sjeća svih tih godina i gleda njegovu sliku. Sobar je rekao da je ubijen 1917. Prava romanca, mislim ja. Nigdje u blizini kina. Strašno je biti zakopan na ladanju. Nije čudo što ne mogu nabaviti pri stojnih sluškinja. Pa za sada zbogom, draga.

Pišite mi i javite sve novosti.

Vaša odana Eileen OBrien

Pismo sestre Hopkins sestri OBrien od 14. srpnja:

Rose Cottaghe

Draga sestro OBrien, ovdje sve kao obično. Hunterbury je napušten: sva je posluga otišla i postavljena je ploča: NA PRODAJU. Neki sam dan vidjela gđu Bishop, ona je kod svoje sestre, koja stanuje milju odavde. Kao što mozete i misliti, vrlo je uzrujana što se posjed prodaje.

Čini se da je čvrsto vjerovala kako će se gđica Kelis udati za gospodina Welmana i ovdje zivjeti. Gđa B. kaze da su zaruke razvrgnute. Gđica Kelis je otišla u London ubrzo po vašem odlasku. Jednom ili dvaput se vrlo čudno ponašala.

Zaista ne znam što da o njoj mislim. Mery Gerard je otišla u London, gdje počinje učiti za maserku. Mislim da je to vrlo pametno s njezine strane. Gđica Kelis će joj prepisati dvije tisuće funti, što ja smatram vrlo plemenitim, nečim što mnogi ne bi uradili.

Uz put, neobično kako se stvari odvijaju. Sjećate li se kad ste mi pričali nešto o fotografiji s potpisom Lewis koju vam je pokazala gđa Welman? Neki sam dan brbljala s gđom Slattery (ona je bila domaćica starog dra Ransomea, koji je tu sluzbovao prije dra Lorda) i, naravno, ona je cijeli svoj vijek proživjela ovdje i mnogo zna o okolnom plemstvu. Onako slučajno, načela sam temu o imenima i rekla da je ime Lewis neobično, a ona je, među ostalima, spomenula ime sira Leunsa Rytzrofta iz Forbesparka. U ratu je služio u 17.

kogničkoj i stradao je potkraj rata. Ja sam na to: On je bio dobar prijatelj gđe Welman iz Hunterburyja, zar ne?

A ona me smjesta tako pogledala i rekla: Da, vrlo bliski prijatelji, a neki kazu i više nego prijatelji, ali ona osobno nije od onih koji brbljaju i zašto oni ne bi bili prijatelji?.

Zatim sam ja rekla da je gđa Welman sigurno u to vrijeme bila udovica, a ona je odvrtila: Da, da, ona je bila udovica. Tako sam, draga, odmah opazila da to nešto znači, pa sam rekla da je onda neobično što se nikad nisu vjenčali, a ona je smjesta kazala: Nisu se mogli vjenčati. On je imao ženu u zavodu. Tako sada, vidite, znamo sve o tome.

Neobično je kako se stvari odvijaju, zar ne? Uzevši u obzir na koji se lagan način danas dobiva razvod, čini se sramotnim što duševna bolest tada nije bila razlog za razvod.

Sjećate li se zgodnog mladog momka Teda Biglanda, koji se muvao oko Mery Gerard? Bio je kod mene zbog njezine londonske adrese, ali mu je nisam dala. Po mojem mišljenju, Mery je prefina za Teda Biglanda. Ne znam jeste li opazili, draga moja, ali gospodin R. W. zanima se za nju. šteta, jer to stvara teškoće. Upamtite moje riječi, to je razlog što su pukle zaruke između gđice Kelis i njega. A pitate li mene, nju je to silno pogodilo. Ne znam što je to našla na njemu, sigurna sam da on nije moj tip, ali iz vjerodostojnih izvora doznajem da je ona oduvijek bila ludo zaljubljena u njega. Vrzino kolo, zar ne? A ona je uz to dobila sav onaj novac. Uvjerena sam da mu je oduvijek bilo dano na znanje da će mu teta ostaviti nešto vrijedno.

Stari Gerard iz vratarnice naglo kopni već mu se nekoliko puta gadno vrtelo.

I dalje je onako grub i odbojan. Nedavno je doslovce izjavio da Mery nije njegova kći. Pa, rekla sam, ja bih se na vašem mjestu stidjela da tako nešto kažem o vlastitoj ženi. Samo me pogledao i rekao: Vi ste prava luda! Ništa ne shvaćate.

Pristojno, zar ne? Mogu vam reći da sam mu odvratila, i to vrlo oštro.

Njegova je žena bila komorkinja gđe Welman prije no što se udala.

Uvijek vaša Jesie Hopkins

Dopisnica sestre Hopkins sestri OBrien:

Zamislite, naša su se pisma razmijenila! Nije li ovo vrijeme strašno?

Dopisnica sestre OBrien sestri Hopkins:

Jutros dobila vaše pismo. Koje li koincidencije!

Pismo Roderiha Welmana Elinor Kelis od 15. srpnja:

Draga Elinor, upravo dobih tvoje pismo. Ne, zaista, ništa mi ne znači to što će Hunterbury biti prodan. Lijepo je od tebe što me pitaš. Mislim da radiš najpametnije, ako ne kaniš živjeti ondje, što očito ne misliš. Ipak, možda ćeš imati teškoća dok, se ne otarasiš posjeda. Golem je to prostor za današnje potrebe, premda je, naravno, moderniziran i osuvremenjen, s lijepim prostorijama za poslugu, s plinom i električkom i svim ostalim.

U svakom slučaju, nadam se da ćeš imati sreće!

Ovdje je strašna vrućina. Satima sam u moru. Dosta zabavnih ljudi, ali se ja s njima mnogo ne družim. Jednom si mi rekla da baš nisam društven. Bojim se da je to točno. Otkrivam da je najveći dio ljudskog roda neobično nesimpatičan. Drugi vjerojatno tako isto misle o meni.

Već dugo osjećam da si ti jedna od rijetkih ugodnih predstavnika ljudskog roda. Razmišljam o tome da za dan dva odlutam na dalmatinsku obalu. Od 22. nadalje adresa: kod Thomasa Cooka, Dubrovnik.

Javi ako išta mogu učiniti.

Tvoj, uz udivljenje i zahvalnost,

Roddy P

Pismo gospodina Seddona iz odvjetničke kan celarije Seddon, Blathenvih & Seddon gđici Elinor Kelis od 20. srpnja:

Bloomsburv Square

Draga gđice Kelis, svakako sam mišljenja da biste trebali prihvatiti ponudu od dvanaest tisuća pecto (12 500) funti, što vam je major Somervell nudi za Hunterbury. Velika se imanja trenutno neobično teško prodaju, a ponuđena cijena čini se najpogodnijom.

Ponuda je, međutim, uvjetovana hitnom kupnjom, a poznato mi je da major Somervell razgledava i druga imanja u susjedstvu, pa bih savjetovao da je neodgodivo prihvatite.

Kako sam razumio, major Somervell je voljan preuzeti kuću s namještajem za tri mjeseca, do kada bi se trebalo udovoljiti pravnim formalnostima i obaviti kupoprodaja.

Sto se tiče vratara Gerarda i pitanja njegova umirovljenja, doznao sam od dra Lorda da je starac ozbilno bolestan i da neće dugo živjeti.

Sud još nije donio rješenje, ali sam ja gđici Mery Gerard poslao sto funti do prijenosa.

Vaš odani Edmund Seddon

Pismo dra Lorda gđici Elinor Kelis od 24. srpnja:

Draga gđice Kelis, stari je Gerard danas umro. Mogu li štogod učiniti za vas?

Čujem da ste prodali kuću našem novom poslaniku, majoru Somervellu.

Vaš iskreni Peter Lord

Pismo Elinor Kelis Mery Gerard od 25. srpnja:

Draga Mery, moje saučešće u povodu smrti tvojega oca.

Dobila sam ponudu za Hunterbury od majora Somervella. Njemu je stalo do toga da što prije useli. Otići ću dolje da pregledam tetine papire i sve raščistim.

Da li bi ti bilo moguće da što prije izneseš stvari svojega oca iz vratarnice?

Nadam se da ti dobro ide i da ti učenje masaže nije prenaporno.

Tvoja odana Elinor Kelis

Pismo Mery Gerard sestri Hopkins od 25. srpnja:

Draga sestro Hopkins, mnogo vam hvala što ste mi pisali o ocu. Radujem se da se nije mučio. Gđica Elinor mi piše da je kuća prodana i da bi željela da se vratarnica što prije isprazni.

Mogu li se kod vas smjestiti kad sutra dođem na sprovod? Ako je u redu, ne mučite se s odgovorom.

Voli vas vaša Mery Gerard

7.

Ujutro u četvrtak, 27. srpnja, Elinor Kelis isišla je iz gostionice Pri kralju i zaustavila se na trenutak dva gledajući niz glavnu ulicu Maidensforda. Iznenada je zadovoljno kliknula i prešla cestu.

Nije mogla zamijeniti onu veliku dostojanstvenu pojavu, ono vedro držanje poput galije punih jedara.

Gđo Bišhop!

O, gđice Elinor! Ovo je zaista iznenađenje. Pojma nisam imala da ste ovdje! Da sam znala da stizete u Hunterbury, bila bih osobno tamo! Tko vam ondje gazduje?

Jeste li doveli koga iz Londona?

Ne stanujem u kući. Odsjela sam Pri kralju.

Grđa Bišhop pogledala je preko ceste i sumnjičavo otpuhnula.

Može se ondje odsjesti, čula sam dopustila je. Cisto je, znam. I kuhinja je, kazu, pristojna, ali teško da je to ono na što ste vi navikli, gđice Elinor.

Elinor se nasmiješila: Zaista mi je ugodno. Ionako je to za dan, dva. Moram razvrstati stvari u kući: sve tetine osobne stvari, a zatim ima i nekoliko komada namještaja koje bih željela uzeti u London.

Dakle, kuća je prodana?

Da. Nekom majoru Somervellu, našem novom poslaniku. Sir Gheorghe Kerr je umro, pa su bili dopunski izbori.

Izabran jednoglasno svečano će gđa Bišop. Nikad u Maidensfordu nije pobijedio na izborima nitko drugi do konzervativac.

Elinor je rekla: Drago mi je da je kuću kupio netko tko zaista želi živjeti u njoj. Bilo bi mi zao da je preurede u hotel ili dograđuju.

Gđa Bišop je zatvorila oči i stresla se cijelim svojim ugojenim aristokratskim tijelom.

Da, stvarno. To bi bilo grozno. Strašno je već i pomisliti da je Hunterburv prešao u strane ruke.

Da, ali shvaćate, bila bi to za mene isuviše velika kuća da u njoj živim sama.

Gđa Bišop je šmrtnula.

Elinor će brzo: Htela sam vas pitati postoji li neki komad namještaja do kojeg bi vam bilo stalo. Bilo bi mi drago da ga uzmete ako zelite.

Gđa Bišop je zinula i umiljato rekla: Pa, to je vrlo pazljivo od vas, vrlo ljubazno. Ako to nije previše slobodno...

Zastala je, a Elinor je rekla: Ma nikako.

Oduvijek mi se sviđao sekreter u salonu. To je tako lijep komad namještaja.

Elinor se prisjetila ponešto kitnjastog komada furnirane intarzije.

Naravno da ćete ga dobiti, gđo Bišop. Još nešto?

Ne, stvarno ne, gđice Elinor. Vi ste već bili neobično ljubazni.

Ima i nekih stolaca u istom stilu kao što je sekreter. Bi li vas oni zanimali?

Gđa Bišop je prihvatila stolce s dolićnom zahvalnošću. Objasnila je: Trenutačno sam kod svoje sestre. Mogu li vam što pomoći tamo u kući, gđice Elinor? Mogla bih poći s vama ako zelite.

Ne, hvala. Elinor je to izrekla hitro, gotovo otresito.

Gđa Bišhop je rekla: Ne bi mi to bilo teško, vjerujte, samo bi me obradovalo.

Kako zalosna zadaća prevrtati po svim stvarima draghe gđe Welman!

Elinor je rekla: Hvala vam, gđo Bišop, ali ja bih to radije sama obavila. Neke stvari čovjek može bolje uraditi sam.

Gđa Bišop je ukočeno rekla: Naravno, kako zelite i produžila je: Ona Gerardova je ovdje. Sprovod je bio jučer. Odsjela je kod bolničarke Hopkins. Čula sam da one danas dopodne odlaze u vratarnicu.

Elinor je potvrdila: Da, zamolila sam Mery da dođe i pobrine se za stvari.

Major Somervell zeli što prije useliti.

Tako.

A sad moram dalje. Tako mi je drago što sam vas vidjela, gđo Bišop. Imat ću na umu sekreter i stolce.

Rukovala se i otišla.

Ušla je u pekaru i kupila kruh. Zatim je ušla u mljekarstvo i kupila pola funte maslaca i mlijeko. Konačno je otišla u trgovinu mješovitom robom.

Htela bih namaz za sendviče, molim.

Odmah, gđice Kelis. Gospodin Abbott osobno se protisnuo naprijed, odgurnuvši laktom svojeg naučnika. što biste zeljeli? Lososa i rakove? Purana i jesik? Lososa i sardine? šunku i jesik?

Dizao je lončić za lončićem i redao ih na tezgi.

Elinor je s nemoćnim osmijehom rekla:

Unatoč njihovim imenima, uvijek mi se čini da su jedan kao i drugi.

Gospodin Abbott se smjesta suglasio: Pa, možda i jesu na neki način. Da, na neka način. Ali, naravno, vrlo su ukusni, vrlo ukusni.

Elinor je kazala: Obično se ljudi boje jesti riblje paštete. Bilo je zbog onih slučajeva ptomainskog trovanja, zar ne?

Gospodin Abbott je napravio zastrašeno lice: Mogu vas uvjeriti da je ovo izvrsna marka, više nego pouzdana. Nikad nismo imali nikakvih prigovora.

Uzet ću jednog lososa sa sardinama i jednog lososa s racima. Hvala.

Elinor Kelis je ušla na hunterburvjski posjed kroz stražnji ulaz.

Bio je vruć, jasan ljetni dan. Cvala je grahorica. Elinor je prošla pokraj jedne lieje.

Pod vrtlar Horlih, koji je ostao da održava imanje, s poštovanjem ju je pozdravio.

Dobro jutro, gospođice. Primio sam vaše pismo. Sporedna vrata naći ćete otvorena.

Podigao sam kapke i otvorio gotovo sve prozore.

Hvala vam, Horlih.

Dok je polazila, mladić ju je nervozno oslovio, a Adamova mu se jabučica pomicala goredolje:

Oprostite, gospođice...

Elinor se okrenula: Da?

Je li istina da je kuća prodana? Hoću reći, je li stvarno gotovo?

Da.

Horlih će nervozno: Pitam se, gospođice, biste li me hteli preporučiti... majoru Somervellu, mislim? On će trebati vrtlare. Možda će pomisliti da sam premlad za glavnog vrtlara, ali sam ja četiri godine radio pod gospodinom Stephensom i smatram da znam prilično toga, a dosta sam dobro održavao vrt otkako sam ovdje sam.

Elinor će brzo: Naravno da ću napraviti sve što budem mogla, Horlih.

Zapravo, namjeravala sam vas spomenuti majoru Somervellu i reći mu kako ste dobar vrtlar.

Horlihovo lice postalo je zagasito crveno:

Hvala vam, gospođice. To je vrlo ljubazno od vas. Možete zavatiti, bilo je tu dosta promjena: umrla je gđa Welman, a zatim se imanje tako brzo prodalo a ja, dobro, činjenica je da se kanim s jeseni ženiti, pa čovjek mora biti siguran Stao je.

Elinor je rekla ljubazno: Nadam se da će vas major Somervell zadržati.

Možete se pouzdati u to da ću učiniti sve što budem mogla.

Hvala vam, gospođice. Svi smo se mi, znate, nadali da će imanje ostati u obitelji. Hvala vam, gospođice.

Elinor je otišla.

Iznenada ju je oblio val strašne ljutnje, kao da je prodrla bujica kroz porušenu branu.

Svi smo se mi nadali da će imanje ostati u obitelji.

Ona i Roddy mogli su ovdje živjeti. Ona i Roddy Roddy bi to bio zelio. To bi i ona sama zeljela. Oduvijek su voljeli Hunterburv, oboje. Draghi Hunterburv Onih godina prije no što su njezini roditelji umrli, kad su još bili u Indiji, dolazila je ovamo na ferije. Igrala se u šumi, lutala uz potok, brala velike kite rascvjetale grahorice, jela debele zelene ogrozde i tamno crvene sočne maline. Kasnije je bilo i

jabuka. Postojala su mjesta, tajni zakuci, gdje se skrivala s knjigom i satima čitala.

Voljela je Hunterburv. Uvijek, u kutku svijesti, osjećala je kao sigurno da će jednom ovdje ostati živjeti. Teta Laura podupirala je tu ideju: Jednog dana, Elinor, možda ćeš poželjeti srezati one tise. Možda su malo previše sumorne!

Mogao bi se ovdje urediti zgodan vrt. Možda jednog dana t i to i urediš.

A Roddy? Roddy se također radovao tome da će Hunterburv postati njegov dom. Možda je to bilo u posadini njegova osjećaja prema njoj, Elinor. Osjećao je podsvjesno da je primjereno i pravo da njih dvoje budu skupa na Hunterburyju.

I oni bi bili ovdje zajedno. Bili bi zajedno, ovdje, sada, ne da spremaju kuću za prodaju, nego da je iznova urede, isplaniraju nove urese za dom i vrt, da šetaju jedno uz drugo u ugodnom vlasničkom raspoloženju, sretni, da, sretni zajedno da nije bilo one kobne djevojke, lijepe poput divlje ruže.

Što je Roddy znao o Mery Gerard? Ništa, manje nego ništa. Koliko mu je bilo do nje, do prave Mery? Ona je, vjerojatno, posjedovala zadivljujuće osobine, ali je li Roddy išta znao o njima? Stara je to bila priča, stara šala majke prirode!

Nije li Roddy sam rekao da je posrijedi opčinjenost?

Nije li Roddy sam stvarno poželio da, toga bude oslobođen? ; Kad bi, na primjer, Mery Gerard morala umrijeti, ne bi li Roddy jednog dana priznao:

Bolje da je tako. Sad shvaćam. Ništa nismo imali zajedničko.

Možda bi tužno dodao: Bilo je to krasno stvorenje.

Neka mu ona bude, da, izuzetna uspomena, nešto lijepo i neprolazno.

Da se išta Mery Gerard dogodi, Roddy bi se vratio njoj, Elinor. Bila je u to posve sigurna.

Da se išta Mery Gerard dogodi...

Elinor je pritisnula kvaku sporednih vrata. S toploga sunca ušla je u hlad kuće.

Zadrhtala je.

Unutra je bilo studeno, mračno, zlokobno. Kao da je nešto bilo unutra, u kući, nešto što ju je čekalo...

Prošla je predvorjem i gurnula tapecirana vrata koja su vodila u prostoriju za serviranje.

Malko je vonjalo na plijesan. Gurnula je prozor posve ga otvorivši. Odložila je svoje zamotulke: maslac, kruh i bočicu mlijeka. Pomislila je: Glupost! Htela sam kavu!

Pogledala je u kutije na polici. U jednoj od njih bilo je malo čaja, ali ne i kave.

Pomislila je: Pa, nema veze.

Odmotala je dva staklena lončića s ribljom paštetom. Stajala je i buljila u njih jedan trenutak. Zatim je otišla iz prostorije i pošla uza stube. Otišla je ravno u sobu gdje Welman. Počela je s velikim ormarom: otvarala je ladice, razvrstavala, uređivala, slagala odjeću na kupčiče.

U vratarnici Mery Gerard okretala se poprilično bespomoćno. Nikako nije shvaćala kako je sve to skućeno.

Njesin prošli život nadolasio je poput poplave. Mama koja pravi odjeću za njezine lutke. Otac uvijek slabe volje i osoran. Ne voli je.

Da, ne voli je Iznenada je rekla bolničarki Hopkins:

Otac nije rekao ništa, nije mi ništa poručio prije nogo što je umro?
Sestra Hopkins rekla je vedro i bešćutno: Ne, ne. Bio je bez svijesti sat prije nego što je umro.

Čini mi se da sam možda trebala doći ovamo i brinuti se za njega.
Napokon, bio mi je otac.

Sestra Hopkins rekla je malko zatečeno: Daj, poslušaj me, Mery: je li on bio tvoj otac ili ne, nije vazno. Djeca danas, kao što vidim, ne mare mnogo za roditelje, a tako ni znatan dio roditelja ne mari za svoju djecu. Tako je to, ali ipak, nepotrebno je gubiti se u prošlosti i sentimentalisanju. Moramo nastaviti živjeti to je naše, a to često i nije previše lako.

Mery će polagano: Vjerujem da imate pravo. Ali čini mi se da sam možda ja bila kriva što se nismo bolje slagali.

Glupost.

Riječ je eksplodirala poput bombe. Obuzdala je Mery.

Sestra Hopkins okrenula se praktičnijim temama: što ćeš s pokućstvom?

Spremiti ga ili prodati?

Mery je nesigurno rekla: Ne znam. što vi mislite?

Promotivši ga iskusno, sestra Hopkins je kasala:

Ponešto je prilično dobro i solidno. Mogla bi ga spremiti i jednog dana njime opremiti vlastiti stančić u Londonu. Starudije se otarasi. Stolci su dobri, a i stol.

Ovo je lijep pisaci stol; nije više u modi, ali je dobar mahagoni, a kazu da će viktorijanska moda opet jednom za vladati. Na tvom bih

se mjestu oslobodila ovog velikog ormara za odjeću. Prevelik je da bilo kamo pristane. Ovakav kakav jest zauzima pola spavaonice.

Sastavile su popis stvari koje bi valjalo zadržati ili napustiti.

Mery je primijetila: Odvjetnik je bio vrlo ljubazan mislim na gospodina Seddona. Dao mi je unaprijed nešto novaca tako da mogu uplatiti školarinu i podmiriti druge izdatke. Rekao je da će proteći mjesec ili otprilike toliko dok mi konačno novac ne stave na raspolaganje.

Kako ti se sviđa posao? upitala je bolničarka Hopkins.

Mislim da ću ga veoma voljeti. Isprva je dosta naporan. Kući se vraćam smrtno umorna.

Sestra Hopkins će strogo: Mislila sam da, ću umrijeti kad sam bila početnica u bolnici Sv. Luke. Mislila sam da nikad neću izdržala te tri godine. A jesam.

Prekapale su po starčevoj odjeći. Našle su limenu kutiju punu papira.

Moramo ovo pre gledati rekla je Mery.

Sjele su svaka na svoju stranu stola.

Bolničarka Hopkins je gundala slazući prvi kup: čudnovato kakvo smeće ljudi čuvaju. Izreske iz novina! Stara pisma. Svakovrsne stvari.

Mery je, rasastirući jednu ispravu, rekla: Evo tatina i mamina vjenčanog lista. U crkvi Sv. Albana 1919.

Sestra Hopkins je kasala: Staromodni je izraz vjenčanica. Mnogi ljudi na selu još se služe tim izrazom.

Mery je protisnuta: Ali, sestro...

Ova ju je oštro odmjerila. Zamijetila je tjeskobu u djevojčinim očima.

Energično ju je upitala: Što je?

Mery Gerard će drhtavim glasom: Zar ne shvaćate? Sad je 1939. Meni je dvadeset i jedna. Godine 1919. bila sam stara godinu dana. To znači to znači da moj otac i mati nisu tada bili vjenčani.

Sestra Hopkins se namrštila. Grubo je rekla: Pa, konačno, što onda? Ne razbijaj time glavu!

Ali, sestro, ne mogu si pomoći.

Bolničarka Hopkins govorila je autoritativno: Mnogo je parova koji u crkvu dođu malo prekasno. Ali sve dok to oni ipak čine, što onda? Tako ja na to gledam.

Mery će tihim glasom: Je li to razlog, što mislite, da me moj otac nikad nije volio? Jer ga je, možda, majka prisilila da se oženi njome?

Bolničarka Hopkins je oklijevala. Ugrizla se za usnu, a zatim kasala: Nije bilo baš tako. Zastala je. Pa dobro, ako se već kaniš uzrujavati, onda je bolje da saznaš istinu. Ti uopće nisi Gerardova kći.

Mery zaključila: Onda je to razlog!

Možda.

Drzim da to nije lijepo od mene izustila je Mery, a crvenilo joj je iznenada buknuo u oba obraza ali sam radosna. Uvijek sam se osjećala nelagodno jer nisam marila za svojeg oca, ali ako on nije bio moj otac, e onda je sve u redu. Kako ste vi to saznali?

Gerard je pred smrt o tome dosta pripovijedao. Dosta sam ga oštro ušutkavala, ali se on na to nije obazirao. Jasno, ja ništa o tome ne bih rekla da to samo nije iskrsnulo.

Mery će polako: Tko li je bio moj pravi otac?

Sestra Hopkins je oklijevala. Otvorila je usta, a zatim ih ponovno zatvorila.

Bilo je očito da se na nešto teško odlučuje.

Tada je jedna sjena pala u sobu, a obje su se žene osvrnule i opasile Elinor Kelis gdje stoji do prozora.

Elinor je pozdravila: Dobro jutro.

Sestra Hopkins je odgovorila: Dobro jutro, gđice Kelis. Divan dan, zar ne?

O, dobro jutro, gđice Elinor! rekla je Mery.

Elinor je prozborila: Napravila sam neke sendviče. Dođite gore. Sad će jedan sat, a tako je nezgodno kad čovjek mora kući na objed. Namjerno sam napravila za tri osobe.

Ugodno iznenađena, sestra Hopkins je rekla:

Pa, moram reći gđice Kelis, da je to nevjerojatno pazljivo od vas. Zaista je gnjavaža prekinuti posao i ići dolje do sela. Nadala sam se da bismo mogle svršiti do podneva. Još sam zarana obišla sve svoje bolesnike. Ali, eto, spremanje vam oduzme više vremena nego što mislite.

Mery je zahvalno rekla: Hvala vam, gđice Elinor. Vrlo ste ljubazni.

Sve tri odšetale su stasom do kuće. Elinor je bila ostavila ulazna vrata otvorena. Ušle su u hladan hal. Mery se malo stresla.

Elinor ju je oštro pogledala. Pitala je: što je?

Mery će na to: Ništa. Samo sam se stresla. To je zato što smo se maknule sa sunca.

Čudno. I ja sam to jutros osjetila tiho će Elinor.

Sestra Hopkins će jakim, veselim glasom i za smijano: Hajde, hajde. Još ćete si početi umišljati da su duhovi u kući. Ja ništa nisam osjetila!

Elinor se nasmiješila. Povala ih je u jutarnji salon desno od ulaznih vrata.

Kapci su bili po dignuti, a prozor otvoren. Bilo je veselo.

Elinor je prošla preko hala i iz prostorije za serviranje donijela veliki tanjur sendviča. Do dala ga je Mery i rekla: Uzmi!

Mery je uzela jedan sendvič. Elinor je za tren zastala gledajući kako djevojčini ravni bijeli zubi zagrizaju u sendvič. Trenutak je zadržala dah, a zatim ga polako ispustila. Odsutno je časak stajala s tanjurom prslonjenim o struk, a zatim, ugledavši malo otvorene usnice sestre Hopkins i njesin gladan izraz, zacrvenjela se i brzo primakla tanjur starijoj ženi.

Elinor je i sama uzela sendvič. Rekla je ispričavajući se: Htela sam napraviti kavu, ali sam je zaboravila kupiti. Na onom stolu ima malo piva, ako netko zeli.

Bolničarka Hopkins će zalosno: Da sam se samo sjetila donijeti čaja.

Elinor je rekla rastreseno: Ima još malo čaja u kutiji u prostoriji za serviranje.

Lice sestre Hopkins je sinulo: Onda ću skoknuti i pristaviti čajnik. Mlijeka nema, zar ne?

Elinor je rekla: Ima. Donijela sam ga.

Onda je sve u redu kazala je sestra Hopkins i požurila van.

Elinor i Mery ostale su same.

Čudna je napetost ispunila atmosferu. Elinor je s očitim naporom pokušavala zametnuti razgovor. Usnice su joj bile suhe. Prešla je jezikom preko njih.

Voliš li svoj posao u Londonu?

Da, hvala vam. Ja, ja sam vam vrlo zahvalna.

Elinor se oteo neočekivani opori glas. Neki smijeh tako neskladan, tako njoj neprimjeren, da se Mery začuđeno zagledala u nju. Ne trebaš biti toliko zahvalna rekla joj je.

Mery je prilično smeteno rekla: Nisam htela i zastala je.

Elinor je buljila u nju tako ispitujućim, tako čudnim pogledom da je pred njim ustuknula.

Rekla je: Je je li što loše?

Elinor je brzo ustala. Okrenula se i kazala: Što bi trebalo biti loše?

Mery je promrmljala: Ali vi ste izgledali...

Elinor je rekla neznatno se osmjehnuvši:

Jesam li buljila? Vrlo mi je zao. Ponekad mi se to događa kad mislim o nečem drugom.

Bolničarka Hopkins navirila se kroz vrata i vedro primijetila: Pristavila sam čajnik i opet nestala.

Elinor je obuseo iznenadan napadaj smijeha:

Polly, pristavi čajnik,

Polly pristavi čajnik,

Polly pristavi čajnik imat ćemo čaja svi!

Sjećaš li se kako smo se toga igrali kad smo bili djeca?

Kako ne! Sjećam se.

Elinor je rekla: Kad smo bili djeca, šteta je, Mery, zar ne, što čovjek nikad ne može natrag.

Biste li vi željeli natrag?

Elinor je procijedila: Da da.

Na tren je među njima zavladała tišina.

Zatim će Mery zarumenjela lica: Gđice Elinor, ne smijete misliti Zastala je jer se Elinorina vitka figura naglo ukrutila, a brada uzdigla.

Elinor je upitala hladnim, čeličnim glasom: Što ja to ne smijem misliti?

Mery je promrmljala: Zaboravila sam što sam hćela reći.

Elinorino se tijelo opustilo kao kad mine opasnost.

Sestra Hopkins ušla je s pladnjem. Na njemu su bili smeđi čajnik, mlijeko i tri šalice.

Rekla je, a da nimalo nije bila svjesna situacije: Evo čaja!

Stavila je pladagn pred Elinor. Elinor je potresla glavom: Ja neću.

Gurnula je pladanj pred Mery. Mery je natočila dvije šalice.

Sestra Hopkins uzdahnula je od zadovolstva: Dobar je i jak.

Elinor je ustala i prišla prozoru. Sestra Hopkins ju je nutkala: Sigurno ne biste šalicu, gđice Kelis? Prijalo bi vam.

Elinor je promrmljala: Ne, hvala vam.

Sestra Hopkins je ispraznila šalicu, stavila je natrag na tanjurić i progundala: Idem samo skloniti čajnik. Pristavila sam ga ako budemo htele još.

Izišla je. Elinor se okrenula od prozora. Rekla je, a glas joj je iznenada sadržavao očajničku molbu:

Mery...

Mery Gerard je hitro odgovorila: Molim?

Polako je gasnulo svjetlo s Elinorina lica. Usnice su se zatvorile. Očajničko je preklinjanje izbljedjelo, a ostala je samo krinka, ledena i kruta.

Rekla je: Ništa.

Olovna se tišina spustila nad sobu.

Mery je pomislila: Kako je danas sve čudnovato! Kao da kao da nešto iščekujemo.

Elinor se napokon pokrenula.

Odmakla se od prozora i uzela pladanj, stavljajući ga na prazni tanjur od sendviča.

Mery je skočila: Gospođice Elinor, ja ću!

Elinor će oštro: Ne, ostani ovdje. Ja ću.

Ponijela je pladanj iz sobe. Još se jednom preko ramena osvrnula na Mery Gerard, koja je bila pokraj prozora, mlada, ziva i lijepa Sestra Hopkins bila je u prostoriji za serviranje. Rupčićem je brisala lice.

Smjesta je po digla pogled kad je Elinor ušla. Rekla je: što je danas vruće!

Elinor je mehanički odvrtila: Da, prostorija gleda na jug.

Sestra Hopkins uzela joj je pladanj.

Dajte da ga operem, gđice Kelis. Vi ne izgledate baš najbolje.

Sa mnom je sve u redu.

Uzela je krpu za brisanje: Ja ću obrisati.

Sestra Hopkins je zasukala rukave te izlila toplu vodu iz čajnika u sudoper.

Elinor je bez primisli, gledajući u njezino za pešće, rekla: Uboli ste se.

Sestra Hopkins se nasmijala: Na trn ruže penjačice pokraj vratarnice. Začas ću ga izvaditi.

Ruža penjačica pokraj vratarnice. Uspomene su poput valova zapljusnule Elinor. Ona i Roddy kako se svađaju rat Crvene i Bijele ruže. Ona i Roddy kako se svađaju i mire. Divni, nasmijani, veseli dani. Iznenada je promijenila raspoloženje.

Kamo je sada dospjela? Do kakva ponora mržnje zla? Zanjihala se stojeći.

Pomislila je: Luda sam, posve luda.

Sestra Hopkins se znatizelno zagledala u nju.

Zaista je čudno izgledala tako je kasnije pripovijedala sestra Hopkins.

Govorila je kao da ne zna što govori, a oči su joj bile tako svijetle i neobične.

Šalice i tanjurići zveckali su u sudoperu. Elinor je uzela sa stola jedan prazni lončić od riblje paštete i metnula ga u sudoper. Pri tom je govorila, čudeći se postojanosti svojega glasa.

Prebrala sam gore neku odjeću, stvari tete Laure. Pomislila sam, sestro, da biste me mogli posavjetovati kome bi one koristile u selu.

Sestra Hopkins rekla je žustro: Kako ne!

Tu je gđa Parkinson, pa stara Nellie i ono jadno stvorenje u Ivy Cottagheu koje nije posve pri zdravoj. Bit će im to dar s neba.

Ona i Elinor očistile su prostoriju. Zatim su zajedno otišle gore.

U sobi gđe Welman odjeća je bila složena na uredne hrpe: donje rublje, oprave, neki ljepši komadi, baršunasta popodnevena kućna haljina i kaput od bizama. Ovo posljednje Elinor je na umila dati gđi Bišop.

Sestra Hopkins kimnula je u znak odobravanja. Opazila je da je samurovina odložena na komodu. Preuredit će je za sebe, pomislila je.

Bacila je pogled na veliki ormar. Pitala se je li Elinor pronašla onu fotografiju s potpisom Lewis i, ako ju je otkrila, što je s njom.

Čudnovato je, pomislila je za se, kako se pismo sestre OBrien razmijenilo s mojim. Nikad nisam ni sanjala da se tako nešto može dogoditi. Da nabasa na fotografiju upravo istog onog dana kad sam joj pisala o gdi Slattery!

Pomogla je Elinor da sredi odjeću i ponudila se da će stvari povezati u posebne svežnjeve za različite obitelji i osobno se pobrinuti za njihovu razdiobu.

Dodala je: Mogu se zabaviti ovim dok Mery u vratarnici dovršava svoje. Ona samo treba prebrati kutiju nekih papira. Usput, gdje je ta djevojka? Je li otišla u vratarnicu?

Ostavila sam je u jutarnjem salonu.

Bolničarka Hopkins je rekla: Nije valjda sve vrijeme ondje? Pogledala je na sat. Pa gotovo smo čitav sat ovdje.

Spustila se niz stube. Elinor ju je slijedila.

Ušle su u jutargni salon.

Sestra Hopkins je uzviknula: Bože, pa ona je zaspala.

Mery Gerard je sjedila u velikom naslonjaču do prozora. Malo je utonula. U sobi se čuo neki čudan zvuk: krkljavo, teško disanje.

Sestra Hopkins prišla je i potresla djevojku:

Probudi se, draga moja...

Zastala je u pola riječi. Nagnula se, zaklopila jednu vjeđu, zatim je počela tresti djevojku, zdušno i nepopustljivo.

Okrenula se prema Elinor. Bilo je nečeg prijetećeg u njesinu glasu: Što sve to znači?

Ne znam što mislite. Je li bolesna?

Sestra Hopkins je pitala: Gdje je telefon? Nazovite dra Lorda što brže možete.

Elinor je pitala: A o čemu se radi?

O čemu se radi? Djevojka je bolesna. Ona umire.

Elinor je korak ustuknula: Umire?

Otrovana je.

Njesine oči, teške od sumnje, zurile su u Elinor.

8.

Hercule Poirot, jajolike glave, malo nagnute na stranu, obrva upitno uzdignutih i sastavljenih vrškova prstiju, gledao je mladog čovjeka koji je tako divlje šetkarao sobom gore dolje da se njegovo ugodno pjegavo lice naboralo i oteglo.

Rekao je: Eh bien, prijatelju moj, što sve ovo znači?

Peter Lord je zastao u pola koraka: Monsieur Poirot, vi ste jedini čovjek na svijetu koji mi može pomoći. Čuo sam kako Stillingfleet govori o vama; ispričao mi je što ste učinili u slučaju onog Benedicta Farleva. Kako je ama baš svatko živ mislio da je riječ o samoubojstvu, a vi ste dokazali da je to bilo ubojstvo.

Hercule Poirot je rekao: Znači, imate među svojim pacijentima slučaj samoubojstva koje vam se ne sviđa? Peter Lord zatresao je glavom. Sjeo je nasuprot Poirotu.

Radi se o jednoj mladoj ženi. Uhićena je i bit će suđena za ubojstvo, želim da pronađete dokaze da to ona nije učinila.

Poirotve se obrve digoše. Zatim je poprimio odmjeren i povjerljiv ton: Vi i ta mlada dama, vi ste zaručeni, ne? Ljubite se?

Peter Lord se nasmijao oštrim gorkim smijehom: Ne, nije tako. Slaba je ukusa te joj se više sviđa dugonosi naduti glupan, čije je lice poput melankoličnog konja! Glupo, ali eto, tako je.

Poirot je rekao: Shvaćam.

Lord je trpko kazao: Da, dobro shvaćate. Nema potrebe da budete toliko obzirni. Na prvi sam se pogled u nju zaljubio. Zbog toga ne želim da je objese.

Shvaćate?

Čime je terete?

Optužena je za ubojstvo djevojke po imenu Mery Gerard, i to trovanjem morfijskim hidrokloridom. Bit će da ste o tome čitali u novinama.

Poirot je pitao: A motiv?

Ljubomora.

A po vama, ona to nije uradila?

Ne, jasno da nije.

Hercule Poirot zamišljeno ga je promatrao časak dva, a zatim rekao: što vi zapravo želite od mene? Da istražim stvar?

Želim da je oslobodite.

Ja nisam branitelj, mon cher.

Bit ću jasniji: želim da pronađete dokaze koji će omogućiti njezinu branitelju da je oslobodi.

Malo ste se neobično izrazili.

Mislite zato što ne okolišam? Meni se to čini vrlo jednostavnim, želim da ta djevojka bude oslobođena. Mislim da ste vi jedini čovjek koji to može uraditi!

Želite da razmotrim činjenice? Da pronađem istinu? Da otkrijem što se stvarno zbilo?

Želim da pronađete bilo kakve činjenice koje će govoriti njoj u prilog.

Hercule Poirot je brižno i precizno upalio vrlo malenu cigaretu: No nije li malo neetički to što ste rekli? Doći do istine, da, to me uvijek zanima. Ali istina je dvosjekli mač. A što ako ja pronađem činjenice protiv dame? Zahtijevate li da ih prikrijem?

Peter Lord je ustao. Bio je vrlo blijed: To je nemoguće!

Ništa što biste mogli otkriti ne može je više teretiti od činjenica koje već stoje! One potpuno dostaju! Ne biste mogli otkriti ni šta što bi je moglo gore uvaliti nego što već jest! Molim vas da upotrijebite svu svoju oštroumnost.

Stillingfleet kaže da ste vraški oštroumni da iščeprkate izlaz ili nešto slično.

Neće li to uraditi njesini odvjetnici? rekao je Hercule Poirot.

Oni? Mladić se prezrivo nasmijao. Oni su gotovi i prije nego što počnu. Misle da je stvar beznadna. Uzeli su Bulmera, člana Kraljevskog savjeta, čovjeka beznadnih slučajeva. Već je to predaja! Veliki govornik plačljivost, isticanje optuženičine mladosti i tako. Ali sudac ga neće pustiti da se tek tako provuče.

Niti po misliti.

Pretpostavimo da je ona zaista kriva; da li i tada želite da bude oslobođena?

Peter Lord je mirno rekao: Da.

Hercule Poirot se pomaknuo u stolcu: Zanimajte me. Casak dva kasnije je rekao: Najbolje je, mislim, da mi ispričate točne pojedinosti tog slučaja.

Niste ništa o tome pročitali u novinama?

Hercule Poirot odmahne rukom:

Tek pri pomenu. Ali novine su tako netočne nikad ne vjerujem onome što pišu.

Dosta je jednostavno rekao je Peter Lord. Strašno jednostavno. Ova djevojka, Elinor Kelis, upravo je stupila u posjed ovdašnjeg imanja

Hunterburv Halla i imetka svoje tetke, koja je umrla bez oporuke. Tetkino je prezime Welman.

Tetka je imala nećaka po mužu, koji se zove Roderih Welman. On je bio zaručen s Elinor Kelis, već dugo; znaju se još kao djeca. U Hunterburvu je bila jedna djevojka, Mery Gerard, vratarova kćerka. Stara gđa Welman jako se angažirala oko nje plaćajući joj naobrazbu, školovanje itd. Roderih Welman se, čini se, zanio njome. Posljedica: zaruke su razvrgnute.

Eto nas na samom događaju! Elinor Carlisle je ponudila posjed na prodaju, i jedan čovjek po imenu Somervell kupio ga je. Elinor je došla ovamo da raščisti osobne stvari svoje tetke, a isto tako i Mery Gerard, čiji je otac nedavno umro.

Spremala je vratarnicu. Došli smo tako do 27. srpnja.

Elinor Kelis je odsjela u mjesnoj gostionici. Na cesti je susrela bivšu gazdaricu, gđu Bišhop. Gđa Bišop joj je predložila da će poći s njom u kuću kako bi joj pomogla. Elinor je odbila, dosta zestoko. Zatim je otišla do trgovine i kupila neku riblju paštetu, stavivši tamo neku opasku o trovanju hranom. Vidite? Savršeno nevino, ali svejedno govori protiv nje. Otišla je u kuću i negdje oko jedan sat sišla u vratarnicu, gdje su poslovale Mery Gerard i okružna bolničarka, lajavica, Hopkins, koja joj je pomagala. Elinor im je rekla da je gore u kući pripremila neke sendviče.

Pošle su s njom, pojele sendviče i otprilike za sat ili nešto više poslale po mene.

Našao sam Mery Gerard bez svijesti. Poduzeo sam sve što sam mogao, ali nije koristilo. Obdukcija je pokazala veliku dozu morfija, koji je unet malo prije toga. A policija je pronašla komadić etikete na kojoj je pisalo morphia hydrochlor baš na mjestu gdje je Elinor Kelis mazala sendviče.

Što je još Mery Gerard jela ili pila?

Ona i okružna sestra pile su čaj. Bolničarka ga je skuhala, a Mery nalila. U njemu ničega nije moglo biti. Naravno, znam da će branitelj pripovijedati sve i sva o sendvičima, ističući da su ih sve tri jele te je stoga nemoguće stvar izvesti tako da samo jedna osoba bude otrovana. Tako je bilo u slučaju Hearne, sjećate li se?

Poirot je kimnuo. Kazao je: Ali u biti je to jednostavno. Napravite gomilu sendviča.

U jednom od gnih je otrov. Ponudite pladanj. Civilizirani običaji nalazu da osoba kojoj je ponuđen pladagn uzme sebi najbliži sendvič. Pretpostavljam da je Elinor Kelis prvo ponudila pladanj Mery Gerard.

Točno. Premda je bolničarka, koja je starija žena, bila u sobi.

Da.

To baš ne izgleda dobro.

To stvarno ne znači ništa. Niste na primanju nego na improvisiranom ručku.

Tko je pravio sendviče?

Elinor Kelis.

Je li još tkogod bio u kući?

Nitko.

To je loše. Poirot je potresao glavom. Djevojka ništa nije jela osim čaja i sendviča?

Ništa. To je pokazao sadržaj želuca.

Pretpostavlja li se da se Elinor Kelis nadala da će se djevojčina smrt pripisati trovanju hranom? Kako je namjeravala obrazložiti činjenicu da se samo jedan sudionik gozbe otrovao?

Ponekad se tako događa rekao je Peter Lord. Isto tako, postojala su dva lončića paštete, oba naoko vrlo slična. Bilo bi rečeno da je jedan lončić u redu, a da je iz drugog slučajno svu pokvarenu paštetu pojela Mery.

Zanimljiv rad na polju zakona vjerojatnosti kazao je Poirot. Drzim da bi matematičke šanse protiv toga bile vrlo velike. Ali još nešto: ako se već sugerira trovanje hranom, zbog čega nije upotrijebljen drugi otrov? Simptomi trovanja morfijem ni najmanje ne nalikuju na one od trovanja hranom. Atropin bi sigurno bio pogodniji!

Točno polagano će Peter Lord. Ali postoji nešto. Prokleta okružna bolničarka kune se da je izgubila tubu morfija.

Kada?

Prije nekoliko tjedana, one noći kad je umrla stara gđa Welman. Sestra veli da je ostavila svoj kovčežić u halu i drugo jutro otkrila da nedostaje tuba morfija. Sve je to, po meni, blezgarenje. Vjerojatno ju je razbila kod kuće i zatim zaboravila. Sjetila se toga tek nakon smrti Mery Gherrard?

Peter Lord je priznao nerado: Zapravo, spomenula je to sestri koja je bila na dužnosti onda kad joj se to desilo.

Hercule Poirot je sa stanovitim zanimanjem promatrao Petera Lorda i ljubazno rekao: Mi slim, mon cher, da postoji još nešto, nešto što mi još niste rekli. Dobro, mislim da je najbolje da sve do znate. Zatražen je nalog za ekshumaciju. Kane iskopati staru gđu Welman.

Eh bien?

Kad to naprave, vjerojatno će otkriti ono što traže morfij! rekao je Peter Lord.

Znali ste to?

Pjegavi obraz Petera Lorda je problijedio, a on je progundao: Sumnjao sam.

Hercule Poirot je rukom udario po naslonu stolca. Uzviknuo je: Mon Dieu, ne rasumijem vas! Vi ste, dakle, već kad je umrla znali da je bila ubijena?

Peter Lord je uzviknuo: Dobri Bože, ne! Ni kad nisam ni sanjao o nečem takvom. Mislio sam da ga je sama uzela.

Poirot je utonuo u naslonjač: Aha! Vi ste to pomislili?

Jasno. Govorila mi je o tome. Više nego jednom pitala me ne bih li je mogao dokrajčiti. Mrzila je bolest, bespomoćnost. A bila je vrlo odlučna žena. Za tren je zašutio, a zatim produžio: Bio sam zatečen njezinom smrću. Nisam je očekivao.

Poslao sam sestru iz sobe i obavio najpodrobniji pregled što sam mogao. Naravno, ništa se nije moglo pouzdano znati bez obdukcije. No koje li koristi od toga. Ako se ona odlučila sa samoubojstvom, zašto to stavljati na velika zvona i stvarati skandal?

Bolje potpisati umrlicu i dopustiti da je pokopaju u miru. Napokon, nisam mogao biti siguran. Pogrešno sam odlučio, čini se. Ali ni jednog trenutka nisam ni pomislio na nepoštenu igru. Bio sam posve siguran da je to izvela sama.

Po vama, kako se domogla morfija?

Nisam imao ni najmanjeg pojma. Ali, kao što vam kazem, to je bila pametna, dosjetljiva žena, vrlo oštroumna i izrasito odlučna.

Bi li ga mogla dobiti od sestara?

Peter Lord je odmahnuo glavom: Nikad! Ne znate vi sestre.

Od obitelji?

Možda. Mogla je igrati na njihove osjećaje.

Rekli ste mi da je gđa Welman umrla bez oporuke. Da je pozivjela, bi li bila napravila oporuku?

Peter Lord se nenadano nasmiješio: Đavolskom preciznošću upirete prst na sve bitne pojedinosti, zar ne? Da, kanila je napraviti oporuku; strašno se uzrujavala zbog toga. Nije mogla razgovijetno govoriti, ali je jasno očitovala svoju volju. Elinor Kelis je sutradan kao prvo trebala nazvati odvjetnika.

Dakle, Elinor Kelis je znala da njezina teta zeli napisati oporuku? A ako njezina teta umre bez oporuke, Elinor Kelis sve nasljeđuje?

Peter Lord će brzo: Ona to nije znala. Nije imala pojma da njezina teta nije napravila oporuku.

To je, prijatelju moj, ono što ona kaze. Mogla je znati.

Slušajte, Poirot, jeste li vi tužitelj?

Trenutačno jesam. Moram potpuno spoznati težinu optužbe. Jeli Elinor Kelis mogla uzeti morfij iz kovčežića?

Da. Svatko je to mogao. Roderih Welman. Sestra OBrien. Bilo tko od posluge.

Ili dr. Lord?

Oči Petera Lorda širom su se otvorile. Rekao je: Sigurno. Ali radi čega?

Možda radi milosrđa.

Peter Lord je odmahnuo glavom: Ništa od toga. Morat ćete mi vjerovati!

Hercule Poirot se povukao u naslonjač i rekao:

Razmotrimo jednu pretpostavku. Uzmimo da je Elinor Kelis stvarno uzela morfij iz kovčežića i dala ga teti. Je li se išta reklo o nestanku

morfija?

Ukućanima ne. Obje bolničarke su to zadržale za se.

Po vašem mišljenju, što će tuzilaštvo uraditi?

Mislite ako se nađe morfij u tijelu gđe Welman?

Da.

Peter Lord je sumorno rekao: Moguće je da Elinor, ako bude oslobođena sadašnje optuzbe, bude ponovno uhapšena i optužena za umorstvo svoje tetke.

Poirot će zamišljeno: Motivi su različiti; to znači u slučaju gđe Welman motiv bi bio koristoljublje, dok bi u slučaju Mery Gerard motiv bio, pretpostavljam, ljubomora.

Tako je.

Kakav stav kani zauzeti obrana?

Bulmer namjerava zauzeti gledište da nije bilo nikakva motiva rekao je Peter Lord.

On će ustrajati na teoriji da su zaruke Elinor i Roderiya bile obiteljska stvar, u koju se išlo zbog obiteljskih razloga, da bi se zadovoljilo gđu Welman, te da ih je u trenutku smrti stare gospođe Elinor svojevolumno razvrgla. Rodery Welman svjedočit će u tom smislu. Mislim da on to gotovo i sam vjeruje.

Vjeruje da Elinor nije osobito marila za njega?

Da.

U tom slučaju rekao je Poirot ona ne bi imala razloga da ubije Mery Gerard.

Točno.

Ali u tom slučaju, tko je ubio Mery Gherrard?

Da, tko?

Poirot je zakimao glavom: Cest difficile.

Peter Lord je naglo dodao: E, baš tako. Ako ona nije, tko jest? Tu je i čaj: ali pila ga je i sestra Hopkins. Obrana će inzistirati na tome da je Mery Gerard sama uzela morfij kad su obje žene otišle iz sobe, da je zapravo počinila samo ubojstvo.

Je li imala neki razlog da počini samoubojstvo?

Nikakav.

Je li ona od onih koji naginju samoubojstvu?

Nije.

Poirot je kazao: Kako je izgledala ta Mery Gerard?

Bila je, pa, bila je zgodna. Da, u svakom slučaju zgodna.

Poirot je uzdahnuo: Taj Roderih Welman, je li se zaljubio u nju zato što je bila zgodna?

Peter Lord se nasmiješio: Shvaćam što hoćete. U redu, bila je lijepa.

A vi osobno? Niste ništa osjećali prema njoj?

Peter Lord je blenuo: Bože sveti, ne.

Hercule Poirot je trenutak dva razmišljao, a onda rekao: Roderih Welman kaže da je po stajala naklonost između njega i Elinor Kelis, ali ništa više. Slažete li se s time?

Kako da ja to, do vraga, znam?

Poirot je odmahnuo glavom: Kad ste ušli u ovu sobu, rekli ste mi da je Elinor Kelis imala loš ukus i zaljubila se u dugonosog, nadutog glupana. To je, drzim, opis Roderiha Welmana. Dakle, po vama, ona ga voli.

Peter Lord je rekao tihim očajnim glasom:

U redu, voli ga. Voli vraški!

Dakle, postojao je motiv.

Peter Lord se naglo okrenuo prema njemu, lica zajapurena od srđbe: Je li to važno? Mogla je to uraditi, da! Nije mi vazno i je li.

Poirot je rekao: Aha.

Ali ne zelim da je objese, kažem vam. Pretpostavimo da je nagnana u očaj.

Ljubav je nešto očajno, nešto što lomi. Može podlaca pretvoriti u divna čovjeka, a može divna poštena čovjeka baciti na dno! Pretpostavimo da je to počinila. Zar nemate nimalo samilosti?

Hercule Poirot je izjavio: Ne odobravam umorstvo.

Peter Lord se zagledao u njega, pogledao na drugu stranu, opet se zagledao i najzad prasnuo u smijeh.

Tko od vas trazi da odobravate? Ja vas ne molim da lažete. Istina je istina, zar ne? Ako otkrijete nešto što govori u prilog optuženom, nećete to prešutjeti zato što je kriv, zar ne?

Sigurno ne.

Onda zašto, do vraga, ne možete napraviti ono što vas molim?

Hercule Poirot je rekao: Prijatelju moj, savršeno sam spreman da to napravim.

9.

Peter Lord se zagledao u njega, izvadio rupčić, obrisao čelo i bacio se na stolac.

Uh! rekao je. Strašno ste me uzrujali. Na kraju nisam znao što smjerate!

Ispitivao sam optuzbu protiv Elinor Carlisle. Sad je znam. Mery Gerard je dobila morfij, i, koliko mogu zхватiti, mora da je on dan u sendvičima. Nitko tih sendviča nije doticao osim Elinor Kelis. Elinor Kelis je imala motiv da ubije Mery Gerard i sva je prilika da je i jest ubila. Ne vidim razloga da mislim drukčije.

To je, mon ami, jedna strana pitanja. Sad ćemo zanemariti sva ta razmišljanja i prići problemu iz drugog ugla: ako Elinor Kelis nije ubila Mery Gerard, tko onda jest? Ili je Mery Gerard počinila samoubojstvo?

Peter Lord se uspravio. Čelo mu se namrštilo:

Sad baš niste bili potpuno precizni.

Ja? Neprecizan? Poirotov glas zvučao je uvrijeđeno.

Peter Lord nemilosrdno je ustrajao: Ne. Rekli ste da nitko osim Elinor Kelis nije dotakao one sendviče. To vi ne znate.

Nikoga više nije bilo u kući.

Koliko je nama poznato. No vi zanemarujete kratko vremensko razdoblje. Ono u kojem je Elinor Kelis otišla iz kuće da se spusti do vratarnice. Za to vrijeme sendviči su bili na tanjuru u prostoriji za serviranje, i netko ih je mogao obraditi.

Poirot je duboko uzdahnuo: Imate pravo, prijatelju. Priznajem, postojalo je vrijeme u kojem je netko mogao doći do tanjura sa sendvičima. Moramo pokušati predočiti tko bi taj netko mogao biti, tj. kakav čovjek.

Zastao je.

Pogledajmo tu Mery Gerard. Netko, ne Elinor Kelis, zelio je njezinu smrt.

Zašto? Je li tkogod trebao nešto dobiti njezinom smrću? Je li imala kakav novac da ostavi?

Peter Lord je zanijekao: Sada ne. Idućeg mjeseca bila bi imala dvije tisuće funti. Elinor Kelis bila joj je namijenila tu svotu, jer je vjerovala da bi tako zeljela njezina tetka. No ostavština stare gospođe još nije likvidirana.

Mozemo, dakle, prekrižiti novčanu stranu rekao je Poirot. Mery Gerard je bila lijepa, rekli ste. S tim je uvijek komplikacija. Je li imala obožavalaca?

Vjerojatno. Ne znam mnogo o tome.

Tko bi znao?

Peter Lord se nasmijao: Najbolje da vas spojim sa sestrom Hopkins. Ona je gradski telal. Zna sve što se zbiva u Maidensfordu.

Htio sam vas zamoliti da mi iznesete svoje dojmove o dvjema bolničarkama.

Pa, OBrien je Irkinja, dobra bolničarka, sposobna, pomalo glupa, mogla bi biti pakosna, pomalo lažljiva od onih koji izmišljaju a nisu osobito lukavi, ali iz svega moraju napraviti pri povijest.

Poirot je kimnuo.

Hopkins je razborita, lukava, žena srednjih godina, dosta ljubazna i sposobna, ali malo pre više zainteresirana za tuđe poslove!

Da je bilo nekih problema s kakvim mladićem u selu, bi li sestra Hopkins to znala?

Mozete se kladiti u bilo što da bi.

Dodao je polako: Ipak ne vjerujem da je štogod takva bilo. Mery dugo nije bila kod kuće. Bila je dvije godine u Njemačkoj.

Imala je dvadeset i jednu godinu?

Da.

Mozda se radi o kakvoj njemačkoj aferi.

Lice Petera Lorda se osarilo. Usrdno je rekao: zelite reći da je neki njemački mladić imao nešto s njome? Da ju je mogao slijediti sve dovde, pričekati priliku i konačno postići ono što je namjeravao?

Zvuči malo melodramahi rekao je Hercule Poirot sumnjičavo.

Ali je li moguće?

Nije osobito vjerojatno.

Peter Lord je rekao: Ne slazem se. Netko je mogao sve pronjuškati o djevojci i pobješnjela kad ga je odbila. Mogao je zamisliti da s njim loše postupa.

To je jedna mogućnost.

Da, to je moguće rekao je Hercule Poirot, ali njegov ton nije ohrabrivao.

Peter Lord je molećivo rekao: Nastavite, Poirot.

Vi želite, vidim, da ja budem čarobnjak. Da iz šešira vadim zeca po zeca.

Mozete to tako zvati, ako zelite.

Postoji i druga mogućnost kazao je Hercule Poirot.

Nastavite.

Netko je one lipanjske večeri ukrao tubu morfija iz kovčežića sestre Hopkins. Pretpostavimo da je Mery Gerard vidjela tko je to uradio.

Rekla bi to.

Ne, ne mon cher. Budite razumni. Da je Elinor Kelis, ili Roderih Welman, ili sestra OBrien, ili itko od posluge otvorio onaj kovčežić i uzeo malu staklenu tubu, što bi se pomislilo? Jednostavno to da je tu osobu poslala bolničarka da donese nešto iz torbe. To bi odmah iščezlo iz Meryne glave, ali je vjerojatno da bi se kasnije mogla prisjetiti te činjenice i uz put reći onome tko je u pitanju bez i najmanje sumnje. Ali zamislite kako bi ta opaska djelovala na osobu koja je kriva za ubojstvo gospođe Welman! Mery je vidjela! Mery pošto poto mora biti ušutkana.

Mogu vas uvjeriti, prijatelju moj, da nekome tko je jednom ubio nije ništa lakše nego počiniti još jedno umorstvo!

Peter Lord se namrštio:

Sve sam vrijeme vjerovao da je gđa Welman sama uzela lijek.

Ali ona je bila uzeta, bespomoćna, upravo je doživjela drugi udar.

Znam. Zamišljao sam da je, domogavši se nekako morfija, držala preparat negdje blizu pri ruci.

Ali u tom slučaju morala se domoći morfija prije drugog udara, a sestra je tek kasnije primijetila da ga nema.

Sestra Hopkins je mogla samo primijetiti da morfija nema tog jutra. Netko ga je mogao uzeti nekoliko dana ranije a da to nije ni zamijetila.

Kako bi stara gospođa došla do njega?

Ne znam. Možda je podmitila kojeg slugu. Ako je tako, taj to nikad neće reći.

Ne mislite li da je koja od bolničarki podmitljiva?

Lord je potresao glavom: Ne, posve pouzdano. Prvo, obje su vrlo striktne što se tiče profesionalne etike, a drugo, smrtno bi se bojale tako nešto uraditi. Znale bi kakva je to za njih opasnost.

Poirot je rekao: Tako je i zamišljeno proizuo:

Čini se, zar ne, kao da se opet vraćamo na početak. Tko je osoba koja je najvjerojatnije uzela onu tubu s morfijem? Elinor Kelis. Možemo reći da je za se željela osigurati veliko nasljeđe. Možemo biti obazriviji pa reći da je bila potaknuta sazaljenjem, da je morfij uzela i dala ga kako bi udovoljila često ponavljanim molba ma svoje tete; ali ona ga je uzela, a Mery Gherrard je vidjela gdje to čini. I tako smo opet na sendvičima i u praznoj kući, i opet imamo Elinor Kelis, no ovaj put s drugim motivom: spašavanje vlastite glave.

Peter Lord je viknuo: To je fantastično! Kazem vam da ona nije takva osoba. Novac njoj, ili Roderihu Welmanu, moram priznati, ništa ne znači. Čuo sam ih oboje kako to govore.

Stvarno? To je vrlo zanimljivo. Na takvu izjavu uvijek gledam s dobrom dozom sumnjičavosti.

Proklectvo, Poirot, morate li uvijek sve tako iskrivljavati da se opet sve obrne na tu djevojku?

Ne iskrivljujem ja. Stvari se same iskrivljuju. Ima li Elinor Kelis rođaka?

Sestara, bratića? Oca, majku?

Ne. Ona je siročče, sama na svijetu.

Kako je to ganutljivo! Bulmer će, siguran sam, igrati na tu kartu! Tko onda nasljeđuje njezin novac ako ona umre?

Ne znam. Nisam o tome razmišljao.

Poirot će karajući ga: Uvijek se mora misliti na takve stvari. Je li ona, na primjer, napravila oporuku?

Peter Lord se zacrvenio. Nesigurno je rekao: Ne, ne znam.

Hercule Poirot je pogledao u strop i sastavio vrškove prstiju. Dobacio je: Bilo bi dobro, znate, da mi kazete.

Što da vam kazem?

Baš ono što vam je na pameti, bez obzira na to koliko to štetno bilo za Elinor Kelis.

Kako znate...

Da, da, znam. Postoji nešto, neki sporedan događaj u vašoj pameti. Najbolje će biti da mi kažete, inače ću misliti da je nešto gore nego što jest.

Zapravo nije to ništa...

Suglasit ćemo se da nije ništa. Ali dajte da čujem što je to.

Polako, nevoljko, Peter Lord je dopustio Poirotu da iz njega izvuče onu zgodu, onaj prizor kad se Elinor nagnula kroz prozor kućice sestri Hopkins i o njezinu smijehu.

Poirot će zamišljeno: Rekla je, zar ne: Ti, dakle, pišeš oporuku, Mery? To je smiješno, zaista smiješno. A vama je bilo vrlo jasno što

joj je na umu. Možda je razmišljala o tome da Mery Gerard više neće dugo živjeti.

Peter Lord je rekao: To sam samo uobrazio. Ne znam.

Ne, niste to samo uobrazili kazao je Poirot.

10.

Hercule Poirot je sjedio u kućici sestre Hopkins.

Dr. Lord ga je doveo onamo, predstavio, a na Poirotov mig, ostavio ih nasamo.

Promotrivši isprva malo sumnjičavo Poirotov stran izgled, sestra Hopkins se brzo počela kraviti.

S malo sumornim uživanjem rekla je: Da, to je strašna stvar. Jedna od najstrašnijih koje znam. Mery je bila jedna od najljepših djevoja ka što ste ih ikada vidjeli. U svako je doba mogla na film. I zgodna, trijezna djevojka, a ne ohola kao što je mogla biti usa sve zanimanje što su ga za nju pokazivali.

Poirot je lukavo ubacio pitanje: Mislite na zanimanje što ga je za nju pokazivala gđa Welman?

Da. Stara se gospođa njome silno oduševljavala, doista silno.

Poirotje promrmljao: Mozda je to čudno?

Ovisi. Moglo je biti zapravo potpuno prirodno. Hoću reći Sestra Hopkins se ujela za usnicu i djelovala je smeteno: Hoću reći:

Mery je vrlo lijepo znala s njom postupati. Govorila je ugodno, tiho i bila je s njom prijazna. A po mojem mišljenju, starijoj je osobi milo kad ima uza se nekog mladog.

Gđica Kelis je povremeno dolasila, pretpostavljam, da vidi svoju tektu? upitao je Hercule Poirot.

Sestra Hopkins će oštro: Gđica Kelis je dolazila onda kad joj je to odgovaralo.

Vi ne volite gđdca Kelis?

Bolničarka Hopkins je viknula: Zaista ne. Trovačicu! Hladnokrvnu trovačicu!

O rekao je Poirot vidim da ste se odlučili.

Što zelite time reći odlučila? upitala je sestra Hopkins sumnjičavo.

Vrlo ste sigurni da je upravo ona dala morfij Mery Gerard?

Voljela bih znati tko je drugi još to mogao uraditi. Ne mislite valjda da sam to ja napravila?

Ni u jednom trenu. Ali ne zaboravite da njezina krivica još nije dokazana.

Sestra Hopkins rekla je nepokolebljivo: To je ona uradila, sigurno. Da sve drugo i metnemo na stranu, mogli ste joj to pročitati s lica. Bila je čudna, cijelo vrijeme. I odvukla me gore, zadržavala ondje odugovlačeći što je moguće više. A onda, kad sam se osvrnula na nju, pošto sam našla Mery u onakvom stanju, čitalo se to prejasno s njezina lica! Znala je da znam!

Hercule Poirot je rekao zamišljeno: Sigurno je teško reći tko bi to još mogao učiniti. Ako, naravno, to nije uradila sama.

Što hoćete time uradila sama? Mislite li da je Mery počinila samoubojstvo?

Nikad nisam čula takvu glupost!

Nikad se ne zna rekao je Hercule Poirot. Srce mlade djevojke vrlo je osjećajno, vrlo nježno. Zastao je. Moglo bi biti moguće. Mogla je nešto spustiti u svoj čaj, a da vi to ne primijetite.

Mislite spustiti u svoju šalicu?

Da. Niste je sve vrijeme promatrali.

Nisam je promatrala. Da, držim da je mogla to učiniti... Ali sve je to glupost!

Zbog čega bi tako nešto poželjela?

Hercule Poirot potrese glavom poprimajući prijašnji izgled: Srce mlade djevojke, kao što rekoh, tako je osjećajno. Nesretna ljubav možda Sestra Hopkins prezirno je otpuhнула: Djevojke se ne ubijaju zbog ljubavi, ako nisu trudne, a Mery nije bila. Gledala ga je ratoborno.

A nije bila zaljubljena?

Ona ne. Slobodna kao ptica. Oduševljena svojim poslom i zadovoljna životom.

Ali mora da je imala obožavalaca, kad je bila tako privlačna.

Bolničarka Hopkins je rekla: Nije ona bila od onih koje su sam seks. Bila je mirna djevojka. Ali nema sumnje da je u selu bilo mladih ljudi koji su je zagledali?

Ted Bigland, naravno rekla je sestra Hopkins.

Poirot je izvukao različite pojedinosti o Tedu Biglandu.

Silno se bio zagrijao za Mery rekla je se sestra Hopkins. Ali, kao što sam joj rekla, ona je bila prefina za njega.

Mora da se ljutio kad ona nije htela s njim ništa imati.

Da, bio je zbog toga ljut priznala je se sestra Hopkins. I mene je krivio za to.

Mislio je da ste vi to skrivili?

Tako je rekao. Imala sam potpuno pravo da savjetujem djevojku. Napokon, ja barem imam nekakva iskustva. Nisam željela da djevojka profučka život.

Poirot je rekao blago: Što vas je navelo da se toliko zanimate za tu djevojku?

Pa, ne znam. Oklijevala je. Izgledala je preplašeno i malo posramljeno: Bilo je nečeg, pa nečeg romantičnog u vesi s Mery.

Poirot je promrmljao: U vezi s njom, ali ne u vesi s njezinim prilikama. Ona je bila vratarevo dijete, zar ne?

Sestra Hopkins je rekla: Da, da. Naravno. Barem Okolišala je, pogledala Poirota, koji je piljio u nju na najsimpatičniji način.

Zapravo rekla je sestra Hopkins u provali povjerljivosti ona uopće nije bila kćerka starog Gerarda. On mi je to rekao. Njezin je otac bio gospodin.

Poirot je promrmljao: A tako a majka? Bolničarka Hopkins je oklijevala, ugrizla se za usnicu, a zatim nastavila: Njezina je majka bila komorkinja stare gđe Welman. Udala se za Gerarda pošto se Mery rodila.

Kao što kazete, prava romanca, tajanstvena romanca.

Lice bolničarke Hopkins se ozarilo: Zar ne? Ne može se čovjek suspregnuti da se ne zanima za druge ljude kad zna nešto što nitko drugi ne zna o njima. Ja sam posve slučajno štošta otkrila. Zapravo, sestra OBrien navela me na pravi trag; ali to je druga priča. No, kao što kazete, zanimljivo je znati prethistoriju. Mnogo je tragedija za koje ljudi i ne znaju, žalostan je ovaj svijet.

Poirot je uzdahnuo i potresao glavom.

Ali nisam trebala ovako govoriti. Ni za što na svijetu ne bih voljela da se pročuje ijedna riječ. Konačno, to nema nikakve vese sa slučajem Što se svijeta tiče, Mery je bila Gerardova kći, i ne smije biti ni tračka nečeg drugog. Blatiti je pred svijetom poslije smrti! On se oženio njezinom materom, i to je dosta.

Poirot je promrmljao: Zna li možda tko je bio njezin pravi otac?

Sestra Hopkins je, opirući se, rekla: Pa možda i znam, ali isto tako možda i ne. To jest, ne znam ništa. Mogla bih pogoditi. Kao što se kaže: U starih grijeha dug trag! No ja ni sam blebetuša i neću reći više ni riječ.

Poirot je taktički prešao na drugu temu: Ima još nešto, delikatna stvar. No ja sam siguran da se mogu pouzdati u vašu diskreciju.

Sestra Hopkins je zabacila glavu. Na njezinu Priprostu licu pojavio se širok osmijeh.

Govorim o gospodinu Roderihu Welmanu nastavio je Poirot.

On je, tako sam čuo, bio opčinjen Mery Gerard.

Bolničarka Hopkins je rekla: Zavrtela mu glavom.

Premda je istodobno bio zaručen s gđicom Kelis?

Ako mene pitate kazala je bolničarka Hopkins nikad on nije bio pravo zaljubljen u gđicu Kelis. Ne onako zaljubljen kako ja to shvaćam.

Poirot je, upotrijebivši starinski izraz, pitao: Je li ga Mery Gerard, osokoljavala?

Sestra Hopkins će oštro: Ona se ponašala vrlo lijepo. Nitko ne bi mogao reći da ga je mamila.

Je li ga voljela? Bolničarka Hopkins kasala je oštro: Ne.

A je li joj se sviđao?

O da, prilično joj se sviđao.

A da li se s vremenom nešto iz toga moglo razviti?

Mozda. No Mery ništa ne bi trebala požurivati. Rekla mu je ovdje da nije u redu da s njom govori onako kad je zaručen s gospođicom Elinor. A kad ju je posjetio u Londonu, rekla mu je to isto.

Poirot je pitao s prizvukom prostodušnosti koja obavesuje: što vi osobno mislite o go spodinu Roderihu Welmanu?

Zgodan je on mladić kazala je sestra Hopkins. Samo zivčan. Kao da će kasnije u životu imati poteškoća s probavom. Takve živčane osobe obično pate od toga. Je li silno volio svoju tetku?

Mislim da jest.

Je li dugo sjedio uz nju kad je bila tako bolesna?

Mislite kad ju je po drugi put zgrabilo? Noć prije nego što je umrla? Onda kad su stigli? Ne vjerujem da je i ušao u njezinu sobu.

Zaista?

Nije ga zvala. A, naravno, mi nismo znali da je svršetak tako blizu. Mnogo je takvih muškaraca, znate. Boje se bolesničke sobe. To ne znači da su bez srca.

Samo ne žele izgubiti ravnotežu.

Poirot je s razumijevanjem kimnuo: Jeste li sigurni da gospodin Welman nije ulazio u sobu svoje tetke prije no što je umrla?

Pa ne dok sam ja bila na dužnosti. Sestra OBrien odmijenila me u tri ujutro i mogla ga je zvati prije svršetka; ali ako ga je i zvala, nije mi to spominjala.

Poirot je nabacio: Mogao je ući u sobu kad ste bili odsutni.

Sestra Hopkins se trgnula: Svoje bolesnike ne ostavljam bez paske, gospodine Poirot.

Tisuću puta vas molim da mi oprostite. Nisam to mislio. Pomislio sam da ste možda morali skuhati vodu ili otrčati dolje po neki potreban lijek.

Smekšana, sestra Hopkins je rekla: I išla sam dolje da zamijenim termofore i ponovno ih napunim. Znala sam da će u kuhinji biti pristavljan kotlić.

Dugo ste bili odsutni?

Možda pet minuta.

Pa onda je gospodin Welman mogao proviriti unutra?

Ako jest, morao je biti vrlo hitar.

Poirot je uzdahnuo: Kao što kazete, muškarci su kukavice kad je u pitanju bolest, žene su anđeli koji opsluzuju. Što bismo mi bez njih? Osobito žene vaše profesije. Zaista plemenit poziv.

Sestra Hopkins, malo crvena u licu, reče: Vrlo je ljubazno od vas što tako govorite. Ja sama o tome nikad nisam tako razmišljala. Previše je tu teškog rada a da bi se mislilo o plemenitosti toga posiva.

Poirot je rekao: I ništa mi više ne možete reći o Mery Gerard?

Nastupila je primjetna stanka prije no što je sestra Hopkins odgovorila: Ništa ne znam.

Jeste li potpuno sigurni?

Sestra Hopkins je rekla prilično bez veze: Vi ne rasumijete. Voljela sam Mery.

I ništa mi više ne mozete reći?

Ne, ništa. I to je sigurno.

11.

Uz strašnu veličanstvenost crnine gđe Bišop Hercule Poirot je sjedio skrušeno ništavan. Otkriveni gđu Bišop nije bilo lako. Jer gđa Bišop, dama konzervativnih pogleda i običaja, bila je izrasito nesklona strancima. A bilo je i više nego očito da je Hercule Poirot stranac. Njezini su odgovori bili ledeni, a motrila ga je s antipatijom i sumnjičavošću.

Lordovo upoznavanje slabo je ublazilo situaciju.

Sigurna sam rekla je gđa Bišop kad je dr. Lord otišao da je dr. Lord vrlo spretan liječnik i da zeli dobro. Dr Ransome, njegov prethodnik, bio je ovdje mnogo godina.

To znači da se dr Ransome ponašao primjereno ovom području. Dr. Lord, potpuno neodgovoran mladac, skorojević koji je zauzeo njegovo mjesto, imao je samo jednu preporučljivu osobinu: spretnost svojeg posiva.

Spretnost cjelokupan nastup gđe Bišop kao da je govorio nije dostatna!

Hercule Poirot ju je nagovarao. Bio je lukav. Ali kako god da ju je šarmirao, gđa Bišop je ostala suzdržana i neumoljiva.

Smrt gđe Welman bila je vrlo tuzna. Susjedi su se silno štovali. Hapšenje gđice Kelis bilo je sramotno i smatrala ga je rezultatom tih novotarskih policijskih metoda. Pogledi gđe Bišop na smrt Mery Gerard bili su krajnje neodređeni: Ne bih mogla reći da sam sigurna to je bilo najviše na što je se moglo navesti.

Hercule Poirot je izigrao posljednju kartu. S naivnim je ponosom pripovijedao o svojem nedavnom posjetu Sandringhamu. S divljenjem je govorio o prijaznosti i očaravajućoj jednostavnosti i ljubaznosti kraljevske obitelji.

Gđa Bišop, koja je u dnevnom dvorskom biltenu potanko pratila kretanje kraljevske obitelji, bila je svladana. Napokon, ako su ONI pozvali gospodina Poirota, e pa, naravno, to je već posve druga stvar. Stranac ili ne, tko li je ona, Emma Bišop, da se suzdržava gdje je kraljevska krv prokrčila put?!

Uskoro su ona i gospodin Poirot bili zaokupljeni ugodnim razgovorom o stvarno zanimljivom predmetu ni više ni manje nego o izboru odgovarajućeg budućeg muža za princesu.

Kad su na kraju sve moguće kandidate kvalificirali kao
NEDOVOLJNO

DOSTOJNE, razgovor se poveo o manje uzvišenim krugovima.

Poirot je mudro primijetio: Brak je, na žalost, pun opasnosti i klopki.

Gđa Bišop je rekla: Da, doista, s tim gadnim razvodom kao da govori o priljepčivoj bolesti poput velikih boghinja.

Vjerojatno je gđa Welman prije svoje smrti željela vidjeti svoju nećakinju zbrinutu za cijeli život.

Gđa Bišop je nagnula glavu: Da, doista. Zaruke gđice Elinor s gospodinom Roderihom bile su joj veliko olakšanje. Tome se ona uvijek nadala.

Jesu li zaruke možda dijelom nastale i zbog želje da joj se ugodi? ohrabrio se Poirot.

Ne, ne bih to rekla, gospodine Poirot. Gđica Elinor uvijek je bila odana gospodinu Roddyu uvijek, još kao djevojčica; to je bilo krasno vidjeti. Gđica Elinor je vrlo privržene i odane ćudi!

Poirot je promrmljao: A on?

Gđa Bišop rekla je oporo: Gospodin Roderih bio je odan gđici Elinor.

Pa ipak su zaruke, mislim, razvrgnute.

Lice gđe Bišop oblilo je rumenilo: Zahvaljujući spletkama one guje.

Poirot je rekao, praveći se da je primjereno impresioniran: Zaista?

Gđa Bišop, čije je lice postalo još crvenije, objasnila je: U ovoj zemlji, gospodine Poirot, kad se spominju mrtvi, valja postupati sa stanovitom pristojnošću. Ali ona mlada žena, gospodine Poirot, bila je u svojim postupcima podmukla.

Poirot ju je na tren zamišljeno promatrao. Za tim je s očitim pomanjkanjem lukavstva rekao:

Vi me iznenađujete. Meni je rečeno da je ona bila vrlo jednostavna i čedna djevojka.

Brada gđe Bišop neznatno se zatresla: Ona je bila podmukla, gospodine Poirot. Ljude je zaslijepila. Na primjer, onu sestru Hopkins. Da, i moju jadnu gospodaricu!

Poirot je suosjećajno zakimao glavom i zacoktao jezikom.

Da, naravno rekla je gđa Bišop, koju je taj zvuk potaknuo. Ona je malaksavala, jadnica, a ona mlada žena uvlačila se i pridobivala njezino povjerenje.

Znala je ona kako valja postupati! Stalno ju je obilazila, čitala joj, donosila kitice cvijeća. Mery je stalno bila i ovdje i ondje, a cijelo se vrijeme čulo: Gdje je Mery?

A tek novac koji je potrošila na djevojku! Skupe škole, pa doškolavanje u inozemstvu, a djevojka ništa nego kći starog Gerarda. On je nije volio, mogu vam reći. Gundao je zbog njezinih gospodskih manira. Ohola, to je ona bila!

Ovaj put je Poirot potresao glavom i suosjećajno rekao: Bože, Bože!

A tek način na koji se nagurala gospodinu Roderihu! Bio je previše bezazlen da bi je pročitao. A gđica Elinor, tako fina mlada dama

kakva već jest, naravno da nije svatila što se zbiva. Ali muškarci su svi isti. Lako ih je uloviti laskanjem i lijepim licem.

Imala je obozavalaca i u vlastitom staležu, zar ne?

Jasno da je imala. Postojao je Ted, sin Rufusa Biglanda, momak zgodan da ga treba traziti. Ali ne, moja fina dama bila je prefina! Nemam smisla za takve izvještačenosti!

Zar on nije bio ljut zbog njezina postupka prema njemu?

Svakako. Optuživao ju je zbog veze s gospodinom Roderihom. Znam to pouzdano. Ne krivini mladića što se osjećao ogorčenim.

Ni ja. Vi me neobično zanimajte, gđo Bishop. Neki ljudi imaju dara da u nekoliko riječi ocrtaju nečiji karakter jasno i živo. Krasan je to dar. U najmanju ruku, stekao sam jasnu sliku o Mery Gerard.

Upozoravam vas da ne govorim ni riječi protiv te djevojke. Ne bih tako što uradila ta ona je u grobu. Ah izvan svake je sumnje da je prouzrokovala mnogo teškoća.

Poirot je promrmljao: Pitam se gdje li bi to završilo?

To i ja kazem. Možete mi vjerovati, gospodine Poirot, da moja draga gazdarica nije umrla onda kad jest koliko god je to bio strašan udarac, sad vidim da je to bila milost božja ne znam kako bi to završilo!

Poirot je mamio: zelite reći?

Gđa Bišop će svečano: Cesto sam na to nailasila. Moja vlastita sestra bila je u službi gdje se to desilo. Jednom kad je stari pukovnik Randolph umro, a zadnji novčić nije ostavio svojoj ženi, nego nekoj djevojčuri koja je živjela u Eastbourneu, pa onda kad je stara gđa Datzres sve oporučno ostavila orguljašu crkve, jednom onako dugokosom mladiću, a imala je oženjene sinove i udate kćeri.

Želite reći, tako sam razumio, da je gđa Welman mogla ostaviti sav svoj novac Mery Gerard?

To me ne bi bilo iznenadilo. Na tome je radila ta mlada žena, ni najmanje u to ne sumnjam. I, kad sam se osmjelila što reći, gđa Welman je bila spremna da mi odsiječe glavu, premda sam kod nje gotovo dvadeset godina. Svijet je nezahvalan, gospodine Poirot. Pokušavate izvršavati svoju dužnost, a to se ne cijeni.

Na zalost uzdahnuo je Poirot kako li je to istinito!

Ali zloći uvijek ne cvatuž.

Točno. Mery Gerard je mrtva.

Gđa Bišop će veselo: Otišla je po svoju plaću, i mi je ne smijemo osuđivati.

Okolnosti njezine smrti čine se prilično neobjašnjivima Poirot je utonuo u misli.

Ta policija i njezine novotarije! Je li vjerojatno da bi otmjena, dobro odgojena mlada da ma poput gđice Elinor imala nešto s bilo kakvim trovanjem? Baš me pokušavate uplesti u to govoreći da sam ja rekla kako je njezino ponašanje bilo čudno!

Ali zar nije bilo čudno?

A zašto i ne bi bilo? Grudi gđe Bišop naglo su se nadule. Gđica Elinor je mlada, osjetljiva dama. Htela je pregledati stvari svoje tete, a to je uvijek bolan posao.

Poirot je kimnuo sažalno: Bilo bi joj mnogo lakše da ste joj se pridružili.

Htela sam, gospodine Poirot, ali me dosta oštro odbila. No gđica Elinor uvijek je bila vrlo ponosita i suzdržana mlada dama. Ipak bi bilo bolje da sam otišla s njom.

Poirot je promrmljao: Niste razmišljali o tome da je slijedite do kuće?

Gđa Bišop je veličanstveno podigla glavu: Ne idem onamo gdje sam nepoželjna, gospodine Poirot.

Poirot se pričinjao kao da je u neprilici. Promrmljao je: Osim toga, onoga ste jutra sigurno morali obaviti nešto vazno?

Bio je vrlo topao dan. Vrlo sparan! Otišla sam na groblje da stavim cvijeće na grob gđe Welman u znak štovanja i morala sam se ondje poprilično dugo odmarati.

Malaksala sam od vrućine. Kasno sam se vratila kući na objed, a moja se sestra veoma uzrujala kad je vidjela koliko me vrućina iscrpla. Rekla je da po takvu danu ne bih to smjela činiti.

Poirot ju je gledao s divljenjem: Zavidim vam, gđo Bišop. Zaista je ugodno kad si nemaš što predbaciti nakon nečije smrti. Gospodin Roderih Welman, mislim, mora se izjedati zato što one noći nije otišao da obiđe svoju tetku, premda, naravno, nije mogao znati da će ona tako brzo izdahnuti.

Pa vi ste u zabludi, gospodine Poirot. Mogu vam jamčiti da je gospodin Roddy ulazio u sobu svoje tetke. Ja sam baš bila na hodniku.

Čula sam kako ide dolje i pomislila da bi bilo najbolje da vidim treba li gazdarica štogod, jer zna te već kakve su bolničarke: uvijek silaze da čavrljaju sa sluškinjama ili im pak smrtno dosađuju tražeći ovo ili ono. Nije ta Hopkins ni tako loša kao ona crvenokosa Irkinja. Uvijek je ćeretala i gnjavila, takva je bila! I, kao što kažem, pomislila sam da prigledam je li sve u redu, i tad sam opazila gospodina Roddyja kako je šmugnuo u sobu svoje tetke. Ne znam je li ga poznala ili ne, no u svakom slučaju nema on sebi što predbaciti.

Drago mi je. On je nekako živčan.

Samo malo mušičav. Takav je oduvijek.

Gospođo Bišop, vi ste očito žena velikog razumijevanja. Jako cijenim vaše sudove, što vi mislite gdje je istina u slučaju smrti Mery Gherrard?

Gospođa Bišop je otpuhnula: Mislim da je to dosta jasno. Jedna od onih gadnih Abbottovih pašteta. Mjesecima ih drži na polici. Jedan moj rođak se razbolio i skoro umro zbog konzerviranog raka!

Poirot se usprotivio: A što je onda s morfijem koji su našli u tijelu?

Gđa Bišop je rekla svečano: Ja ništa ne znam o morfiju! Znam ja što su liječnici. Recite im da nešto potraže, pa će i naći! Gnima pokvarena riblja pašteta nije dovoljno dobra!

Ne smatrate mogućim da je počinila samoubojstvo?

Ona? otpuhnula je gđa Bišop. Nikako. Nije li naumila da se uda za gospodina Roddyja? I to da napravi samoubojstvo!

12.

Budući da je bila nedjelja, Hercule Poirot je našao Teda Biglanda na očevu imanju.

Teda Biglanda nije bilo teško navesti na razgovor. On kao da je jedva čekao takvu priliku, kao da mu je to značilo olakšanje.

Rekao je zamišljeno: Dakle, vi pokušavate otkriti tko je ubio Mery? Velika je to tajna.

Vi, dakle, ne vjerujete da ju je ubila gđica Kelis?

Ted Bigland se namrštio zbunjeno, gotovo kao dijete.

Polako je izjavio: Gđica Elinor je dama. Ona je od onih koje ne biste mogli ni zamisliti da nešto takva urade, nešto nasilno, ako shvaćate što zelim reći. Konačno, nije vjerojatno, zar ne gospodine, da bi zgodna mlada dama učinila takvu stvar.

Hercule Poirot je misaono kimnuo: Ne, nije vjerojatno. Ali kad je riječ o ljubomori...

Zastao je promatrajući pristalog mladog diva pred sobom.

Ted Bigland je rekao: Ljubomora? Znam da se zbog toga ponešto zbiva, ali to se obično muškarci opiju i razjare toliko da pocrvene i pobjesne. Gđica Elinor, onakva ljupka, mlada dama...

Ali Mery Gherrad je umrla, i to ne prirod nom smrću. Imate li neku ideju, možete li mi išta reći da mi pomognete u otkrivanju tko je ubio Mery Gerard?

Mladić je polako odmahnuo glavom.

Ne čini mi se u redu. Ne čini mi se mogućim, ako shvaćate što mislim, da je itko mogao ubiti Mery Gerard. Ona je bila, bila je poput cvijeta.

I nenadano, u jednom trenutku, Hercule Poirot je stekao nov dojam o mrtvoj djevojci. U tom krzmajućem seljačkom glasu djevojka Mery opet je ozivjela i procvjetala. Bila je poput cvijeta.

Odjednom se javio oštar osjećaj gubitka, osjećaj da je nešto izuzetno uništeno.

U njegovoj je svijesti slijedila izjava za izjavom: Peter Lord Bila je lijepa djevojka; sestra Hopkins Mogla je u svako doba na film; gđa Bišop otrovno Nemam smisla za takve izvještačenosti; i sad ova posljednja, koja je osramotila, zasjenila sva dotadašnja gledišta, mirna začudna izjava Bila je poput cvijeta.

Hercule Poirot je rekao: Ali kako? Upitno je raširio ruke.

Ted Bigland je kimnuo. Oči su mu još bile nijeme, pogled staklen kao u zivotinje srvane bolovima. Shvaćam, gospodine. Shvaćam da je to što kazete istina.

Nije umrla prirodnom smrću. Ali sam se pitao...

Zastao je. Da?

Ted Bigland je polako kazao: Pitam se nije li to na neki način bio nesretni slučaj?

Nesretni slučaj? Kakav nesretni slučaj?

Znam, gospodine, znam.

To ne zvuči razumno. Ali neprestano mislim i mislim i čini mi se da se to moralo tako dogoditi. Nešto što se nije htelo postići ili nešto što je bila potpuna zabuna. Pa da, baš nesretni slučaj!

Molećivo je gledao Poirota, zatečen svojim vlastitim pomanjkanjem rječitosti.

Poirot je trenutak dva šutio. Kao da je razmišljao. Napokon je rekao: Zanimljivo je da vi to tako osjećate.

Ted Bigland će smjerno: Rekao bih da vam se to ne čini razumnim. U vezi s tim ne mogu prosuditi kako i zašto. To je tek osjećaj.

Osjećaj je ponekad važan vodič rekao je Hercule Poirot.

Vi ćete me, nadam se, ispričati ako prijedem na bolne stvari, ali vi ste ljubili Mery Gerard, zar ne?

Preplanulim obrazima navrla je nova boja. Ted je jednostavno rekao: Mislim da to svi uokolo znaju.

Željeli ste se njome oženiti?

Da.

Ali ona nije bila voljna?

Tedovo se lice malo smrklo. Rekao je s dozom potisnute ljutnje: Ljudi, ma i dobro mislili, ne bi se smjeli petljati u tuđe živote i tako ih zagorčavati. Sve to školovanje i inozemstva. To je promijenilo Mery. Ne mislim da ju je pokvarilo ili uzoholilo, ne to. Ali ju je, da, zbunilo. Nije više znala gdje je. Bila je, no dobro recimo grubo bila je prefina za mene, ali još uvijek nije bila dovoljno fina za pravog gospodina poput gospodina Welmana.

Ne volite gospodina Welmana?

Ted Bigland je izustio s jednostavnom žestinom: A zašto bih ga, do vraga, volio? Gospodin Welman je u redu. Nemam ništa protiv njega. On nije, što bih ja rekao, baš muškarčina. Mogao bih ga zgrabiti i prelomiti na dvoje. Držim da je pametan Ali pamet vam neće mnogo pomoći ako vam se, na primjer, skrše kola.

Možete znati princip po kojem se kola kreću, ali ćete biti bespomoćni poput djeteta kad ne treba ništa drugo nego izvaditi svjećicu i dobro je obrisati.

Naravno, vi radite u garazi.

Ted Bigland je potvrdio: U Hendersonovoj, tamo na cesti.

Bili ste ondje onog jutra kad se ova stvar zbila?

Da, ispitivao sam auto jednog gospodina. Gušio se, a nisam mogao pronaći gdje. Malo sam ga vozio uokolo. Čudno je kad sad o tome razmišljam. Bio je divan dan, još je ponedjelje u živicama cvala kozja krv. Mery je voljela kozju krv. Znali smo je brati prije nego što je otišla u inozemstvo.

Ponovno se na njegovu licu ozrtalo ono zbunjeno, djetinje čuđenje.

Hercul Poirot je šutio. Ted Bigland je naglo prekinuo svoje snatrenje.

Žao mi je, gospodine. Zaboravite to što sam vam rekao o gospodinu Welmanu.

Bio sam ozlojeđen zbog njegova petljanja oko Mery. Trebao ju je ostaviti na miru.

Nije ona bila za njega, ne, zaista.

Mislite li da je njoj bilo stalo do njega?

Ted Bigland se ponovno namrštitio: Ne znam, zapravo nije. A možda i jest. Ne bih znao.

Je li postojao još koji muškarac u njezinu životu? Netko koga je npr. sreća u inozemstvu?

Ne bih mogao reći, gospodine. Nikad nikog nije spominjala.

Je li imala kakvih neprijatelja ovdje u Maidensfordu?

Mislite nekoga tko je ne bi podnosio?

Zanijekao je glavom. Nitko je nije baš dobro poznao. Ali svi su je voljeli.

Da hi ju je voljela gđa Bišop, gazdarica na Hunterburvu?

Ted se neočekivano nasmiješio: No to je bila samo zavist. Stara mamica nije voljela što se gđa Welman toliko zanosi Mery.

Je li Mery Gerard bila sretna dok je živjela ovdje? Je li voljela gđu Welman?

Rekao bih da bi bila sasvim sretna da ju je ona sestra, sestra Hopkins, pustila na miru. Utuvljivala joj je u glavu da sama treba privređivati i da uči za maserku.

Ona je ipak voljela Mery?

Da, voljela ju je; ali ona uvijek zna što je najbolje za drugoga.

Poirot će polako: Pretpostavimo da sestra Hopkins zna nešto, nešto, recimo, što bi bacilo ljagu na Mery. Mislite li da bi to zadržala za sebe?

Ted Bigland ga je radoznalo pogledao.

Ne razumijem vas baš najbolje, gospodine. Što mislite: da je sestra Hopkins znala nešto protiv Mery Gerard, bi li ona držala jezik za zubima?

Sumnjam da bi ta žena ikad mogla držati jezik za zubima. Ona je najveća lajavica u selu. Ali kad bi o ikome mogla držati jezik za zubima, onda bi to vjerojatno bila Mery. Znatizelja ga je nadvladala:

Volio bih znati zašto me to pitate. Kad čovjek razgovara s ljudima, stekne stanovit dojam. Sestra Hopkins je, po svemu, savršeno iskrena i otvorena, ali sam ja stekao dojam, i to vrlo jak, da nešto prešućuje. To ne mora nužno biti nešto značajno. Ne mora imati

vese sa zločinom. Ali postoji nešto što zna, a nije rekla. Ujedno sam stekao dojam da je to nešto što god to bilo nešto izrasito nepovolno za Mery Gerard.

Ted je bespomoćno odmahnuo glavom.

Hercule Poirot je uzdahnuo. No, da. S vremenom ću saznati što je to.

13.

Poirot je sa zanimanjem promatrao duguljasto nježno lice Roderiha Welmana.

Roddyjevi živci bili su u zalosnu stanju. Ruke su mu se trzale, oči su mu bile zakrvavljene, glas promukao i razdražljiv.

Pogledavši na posjetnicu, kazao je: Naravno, vaše mi je ime poznato, Monsieur Poirot. Ali ne shvaćam što dr. Lord misli da mozete postići u ovoj stvari.

I, uz put, što se to njega tiče? Obilazio je moju tetku, ali inače je potpun stranac.

Elinor i ja nismo ga čak ni upoznali sve dok nismo došli onamo, sad u lipnju. Sigurno je Seddonova briga da se brine o svemu tome.

Tehnički je to potpuno ispravno.

Nije da mi Seddon baš ulijeva povjerenje. On je tako neugodno sumoran nastavio je nesretno Roddy.

To je odvjjetnička manira.

Pa ipak Roddy će malko se razvedrivši angazirali smo Bulmera. Njega smatraju vrlo cijenjenim, zar ne? Bije ga glas da vodi izgubljene slučajeve.

Roddy se vidno trznuo.

Poirot je rekao: Nadam se da se nećete ljutiti što ću se usuditi da budem od pomoći gđici Kelis?

Ne, ne, naravno, ne. Ali...

Ali što ja mogu uraditi? To ste hćeli upitati? Brz osmijeh preletio je zabrinutim Roddyjevim licem. Taj osmijeh bio je tako iznenadno šarmantan da je Hercule Poirot shvatio skrivenu privlačnost tog čovjeka.

Roddy je, ispričavajući se, rekao: To zvuči pomalo grubo, reklo bi se. Ipak se zapravo o tome radi. Neću okolišati. Što vi mozete uraditi, Monsieur Poirot?

Mogu istraziti istinu.

Da. Roddyjev je glas bio malko nesiguran.

Mozda bih mogao otkriti činjenice koje bi koristile optuženoj.

Kad biste bar mogli!

Moja je najiskrenija želja da budem od; pomoći. Hoćete li mi pomoći tako da mi kazete što vi mislite o cijeloj toj stvari?

Roddy je ustao i nemirno šetkao gore dolje.

Što da kazem! Cijela je stvar tako apsurdna, tako fantastična. Sama pomisao na Elinor, Elinor koju znam još kao dijete, kako radi nešto tako melodramatično kao što je trovanje! To je zaista smiješno, naravno. Ali kako to, zaboga, objasniti poroti?

Poirot je nehajno rekao: Vi držite potpuno nemogućim da bi gđica Kelis počinila nešto takvo?

Potpuno! To se podrasumijeva! Elinor je izuzetna osoba, sasvim uravnotežena, nema ništa nasilno u njezinoj prirodi. Ona je razumna, osjećajna, sve u svemu, lišena životinjskih strasti. Ali postavite dvanaest glupana na porotničku klupu, i Bog će znati što oni sve mogu povjerovati! Napokon, budimo razložni: oni nisu ondje da prosuđuju karaktere; oni su tamo da prorešetaju dokaze, činjenice činjenice činjenice! A činjenice su neugodne!

Hercule Poirot je zamišljeno kimnuo:

Vi ste, gospodine Welman, osoba osjećajna i razumna. Činjenice su pogubne za gđicu Kelis. Vi je, na temelju svojeg poznavanja, odrješujete. što se, onda, doista zbilo? što se moglo dogoditi?

Roddy je od razdraženosti raširio ruke: U tome je vrag! Ona bolničarka, pretpostavljam, nije to mogla učiniti?

Nije uopće bila blisu sendviča pomno sam to istrazio i nije mogla zatrovati čaj a da pri tom ne otruje i sebe. U to sam se i te kako uvjerio. Dapače, zašto bi ona ubila Mery Gherrard?

Roddy je viknuo: Zašto bi itko ubio Mery Gerard? To je, čini se, pitanje bez odgovora u ovom procesu. Nitko nije zelio ubiti Mery Gerard (a u sebi je dodao: Osim Elinor Kelis). Iz toga bi po logici slijedilo: Mery Gerard nije ubijena.

Ali to, na žalost, nije tako. Ubijena je.

Nastavio je pomalo melodramatično: Ali ona je u grobu svom i, oh, kakve li promjene za me!

Molim? upitao je Roddy.

Hercule Poirot je objasnio: Wordsworth. Dosta sam ga čitao. Ti stihovi, možda, izrazavaju ono što vi osjećate.

Ja? Roddy je izgledao nedostupno i ukočeno.

Poirot je rekao: Oprostite, oprostite, molim vas! Tako je teško biti detektiv, a ujedno i pukka sahib. Kao što se to lijepo kod vas kaže, postoje stvari koje se ne govore. Ali, ž, detektiv je prisiljen da ih izgovori. On mora postavljati pitanja o privatnim stvarima drugih ljudi, o njihovim osjećajima.

No sve ovo sigurno nije potrebno.

Poirot je rekao hitro i skrušeno: Kad bih samo mogao spoznati situaciju! Tada bismo prešli s neugodne teme i ne bismo joj se

vraćali. Sasvim je dobro poznato, gospodine Welman, da ste simpatisirali Mery Gerard.

To je, mislim, istina. Roddy je ustao i stao do prozora. Poigrao se rojtom zastora te kazao:

Da.

Zaljubili ste se u nju?

Mislim.

Aha, a sad vam je srce slomljeno zbog njezine smrti...

Ja ja zelim reći, pa, stvarno, gospodine Poirot...

Okrenuo se razdraženo, osjetljivo stvorenje u klopci.

Hercule Poirot je rekao: Kad biste mi samo mogli reći samo jasno pokazati onda bi s tim bilo okončano.

Roderih Welman sjeo je u naslonjač. Nije gledao drugog čovjeka. Govorio je u naletima i grčevito.

To je vrlo teško objasniti. Moramo li u to ulaziti?

Čovjek se ne može uvijek slanjati životnim neugodnostima, gospodine Welman! Rekli ste da mislite da ste voljeli tu djevojku. Znači, niste sigurni?

Roddy je kazao: Ne znam Bila je tako lijepa! Poput sna. Tako to sad izgleda. San! Ne stvarno! Sve to kad sam je prvi put ugledao moja, pa dobro, moja zanesenost njome! Neka vrsta ludila! A sad je sve gotovo, prošlo kao da kao da se nikad nije dogodilo!

Poirot je kimnuo glavom: Da, shvaćam i nastavio:

Vi osobno niste bili u Engleskoj u vrijeme njesine smrti?

Ne, otišao sam u inozemstvo 9. srpnja, a vratio se 1. kolovoza. Elinorin je brzojav lutao za mnom od mjesta do mjesta. Čim sam doznao tu vijest, jurnuo sam kući.

Mora da je to za vas bio tezak udarac. Jeste li jako voljeli djevojku?

Roddy je izustio, a u glasu mu je bilo gorčine i razdraženosti: Zašto takve stvari moraju snaći čovjeka?

No život je takav. Ne dopušta da ga uredite i podredite onako kako biste hteli. Ne dopušta da umaknete osjećajima, da živite samo po pameti i razumu. Ne mozete reći: Osjećat ću toliko i ništa više.

Život, gospodine Welman, kakav god bio, nije razuman!

Roderih Welman je promrmljao: Čini se da je tako.

Proljetno jutro, djevojačko lice i dobro uređen život brzo nestaju.

Roddy se trgnuo, a Poirot nastavio: Ponekad nestaje i nešto više od toga lica.

Što ste vi zapravo znali o Mery Gerard, gospodine Welman?

Roddy će ozbilno: što sam znao? Vrlo malo, sad tek vidim. Bila je ljupka, mislim, i mila. Ali stvarno ne znam ništa, baš ništa. Zato mi, drzim, i ne nedostaje.

Njegov otpor i zlovolja sada su nestali. Govorio je prirodno i jednostavno.

Hercule Poirot je, onako kako je on to umio, prodro kroz obrambene bedeme.

Roddy kao da je osjećao stanovito olakšanje pri rasterećivanju. Rekao je: Ljupka, mila, ne previše pametna. Osjećajna, mislim, ljubazna. Imala je neke ugladenosti koju ne bi ste očekivali u djevojke njezina staleža.

Je li ona bila od onih djevojaka koje bi i nehotice stvarale neprijatelje?

Roddy je odlučno zanijekao glavom: Ne, ne. Ne mogu zamisliti da bi je tko mrzio, stvarno mrzio, hoću reći. Zavist je nešto drugo.

Zavist? Postojala je, dakle, zavist?

Roddy će odsutno: Morala je postojati, sudeći po onom pismu.

Kakvom pismu? Roddy se zacrvenio; vidjelo se da je uznemiren: Ma ništa značajno.

Poirot je ponovio: Kakvom pismu?

Anonimnom pismu.

Kad je stiglo? Kome je bilo upućeno?

Roderih je objasnio, dosta nevoljko.

Hercule Poirot je promrmljao: To je zanimljivo. Mogu li vidjeti to pismo?

Na zalost, ne. Ja sam ga, naime, spalio.

A zašto ste to napravili, gospodine Welman?

Roddy je prilično ukočeno odgovorio: Tada mi se to činilo posve prirodnim.

I zbog tog pisma ste vi i gđica Kelis krenuli u Hunterburv?

Da. Ali ne znam ništa o tom zurno.

Ali bilo vam je malko nelagodno, zar ne? Možda ste se čak malo i uzbunili?

Roddy će još ukočenije: To neću potvrditi.

Hercule Poirot je uskliknuo: No jasno. Pa to je bilo jedino prirodno. Vaše nasljedstvo ono koje vam je bilo obećano bilo je u opasnosti! Sigurno da je prirodno što ste se zbog toga uznemirili. Novac je nešto vrlo vazno.

Ne tako vazno kao što vi to prikazujete.

Ovakva je nesebičnost zaista neobična.

Roddy se zacrvenio: Pa jasno da nam je novac bio vazan. Nismo sasvim ravnodušni prema njemu. Ali naš glavni cilj bio je da vidimo tetu i uvjerimo se da je u redu.

Otišli ste onamo s gđicom Kelis. U to doba vaša tetka nije još napravila oporuku. Nedugo zatim dozivjela je još jedan napadaj. Tada je željela napraviti oporuku, ali što je povoljno za gđicu Kelis, možda umire noć prije no što se ta oporuka mogla napisati.

Slušajte, na što vi to smjerate? Roddyjevo je lice bilo gnjevno.

Poirot mu je munjevito odgovorio: Rekli ste mi, gospodine Welman, u povodu smrti Mery Gerard da je motiv što se pripisuje Elinor Carlisle apsurdan, da ona nikako nije takva osoba. Ali evo i druge interpretacije. Elinor Kelis je imala razloga da se boji da bi mogla biti razbaštinjena u korist nekoga po strani. Pismo ju je upozorilo, a isprekidano mrmljanje njesine tete potvrdilo je tu bojazan. Dolje u halu je jedan kovčežić s različitim lijekovima i medicinskim potrepštinama. Lako je ukrasti tubu morfija. A kasnije, tako sam čuo, ona sjedi u bolesničkoj sobi, sama sa svojom tetkom, dok vi i bolničarke večerate!

Roddy je viknuo: Dobri Bože, monsieur Poirot, što vi to sada pretpostavljate?

Da je Elinor ubila tetu Lauru? Kakva besmislica!

No vi znate, zar ne, da je zatražen nalog za ekzhumaciju tijela gđe Welman?

Da, znam. Ali ništa neće otkriti.

A ako otkriju?

Neće! Roddy je govorio uvjerenom.

Poirot je potresao glavom: Nisam tako siguran. A postojala je samo jedna osoba, shvaćate, koja bi imala koristi od toga da gđa Welman umre toga trenutka.

Roddy je sjeo. Lice mu je bilo bijelo i malo je drhturio. Zagledao se u Poirota: Ja sam mislio da ste vi na njesinoj strani.

Ma na čijoj strani bio, čovjek mora sagledati činjenice. Mislim, gospodine Welman, da ste dosad u životu voljeli izmicati neugodnoj istini kad god je to bilo moguće.

Zašto se mučiti gledajući neugodniju stranu? kazao je Roddy.

Hercule Poirot je odgovorio ozbiljno: Jer je to ponekad potrebno.

Malo je šutio, pa rekao: Razmotrimo mogućnost da se ustanovi kako je smrt vaše tetke uzrokovana uzimanjem morfija. što zatim?

Roddy je bespomoćno potresao glavom: Ne znam.

Ali morate pokušati razmisliti. Tko joj ga je mogao dati? Morate priznati da je Elinor Kelis imala najbolju priliku da to učini.

A sestre?

Sigurno, svaka je od njih to mogla napraviti. Ali sestra Hopkins brinula se tada zbog nestanka tube i to je otvoreno spomenula.

Nije to trebala učiniti. Smrtovnica je bila potpisana. Zašto bi svraćala pozornost na nestali morfij da je kriva? Vjerojatno bi bila ukorena zbog nemarnosti, kao što i jest, a da je otrovala gđu Welman, bilo bi sigurno ludo od nje da skreće pažnju na morfij. Uz put, što bi ona mogla dobiti smrću gđe Welman?

Ništa. Isto vrijedi i za sestru OBrien. Mogla je dati morfij, mogla ga je uzeti iz kovčezica sestre Hopkins. Ali opet: zašto bi to uradila?

Roddy je potresao glavom: Sve je to istina. Zatim ste tu vi rekao je Poirot.

Roddy se trznuo poput preplašena konja: Ja?

Sigurno. Vi ste mogli ukrasti morfij. Vi ste gamogli dati gđi Welman. One noći bili ste kratko vrijeme s njom sami. Ali opet: zašto biste to uradili?

Da je poživjela da napravi oporuku, po svoj bi vas prilici spomenula u njoj. Dakle opet, vidite, ne postoji motiv. Samo su dvije osobe imale motiv.

Roddyjeve oči su se zasvijetlile: Dvije osobe?

Da. Jedna od njih je Elinor Kelis. A druga?

Poirot će polako: Druga je osoba pisac onog anonimnog pisma.

Roddy je pogledao sumnjičavo.

Netko je napisao ono pismo kazao je Poirot netko tko je mrzio Mery Gerard ili je u najmanju ruku nije volio, netko tko je, kao što reče, bio na vašoj strani. To jest, netko tko nije setio da Mery Gerard ima koristi od smrti gđe Welman. Dakle, imate li neku ideju, gospodine Welman, tko bi mogao biti pisac onog pisma?

Roddy je odmahnuo glavom: Baš nikakvu.

To je bilo nepismeno pismo, puno pravopisnih pogrešaka.

To ne znači ništa odmahnuo je Poirot rukom: Mogla ga je napisati naobražena osoba koja je to htela zabašuriti. Eto zbog toga bi mi bilo drago da ste sačuvali list. Ljudi koji pokušavaju pisati nenaobraženo obično se odaju.

Roddy je sumnjičavo kazao: Elinor i ja smo pomislili da bi u pitanju mogao biti netko od posluge.

Što mislite, tko od njih?

Ne, nemam baš nikakva pojma.

Što mislite, je li to mogla biti gđa Bišop, gazdarica?

Roddy je djelovao zaprepašteno: O ne. Ona je vrlo ugledna i na položaju. Piše prekrasno zapetljana i kićena pisma, puna dughkih riječi. Uz to, siguran sam da nikad ne bi Dok se krzmao, Poirot je upao:

Nije voljela Mery Gerard!

Mislim da nije. Premda ja nikad ništa nisam opazio.

Ali možda, gospodine Welman, vi baš mnogo ne opazate?

Roddy će polako: Ne mislite li, Poirot, da je moja teta sama mogla uzeti morfij?

Da, to je moguće.

Znate, mrzila je svoju svoju bespomoćnost, često je govorila da bi najradije umrla.

Ai ipak, nije se mogla dići iz kreveta, otići niz stepenice i poslužiti se tubom morfija iz sestrine torbe.

Roddy će polako: Ne, ali netko joj ga je mogao dobiti.

Tko?

Pa jedna od sestara.

Ne, nijedna od sestara. Shvatile bi da je opasnost za njih i suviše velika.

Bolničarke su posljednje osobe na koje valja posumnjati.

Onda netko drugi.

Počeo je, otvorio usta, pa ih opet zatvorio.

Poirot će mirno: Sjetili ste se nečega, zar ne?

Roddy će u dvojbi: Da, ali...

Pitate se treba li da mi to kazete?

Poirot je rekao, a neobičan mu je smijeh titrao kutovima usana: Kad je to gđica Kelis rekla?

Roddy je duboko uzdahnuo.

Zaboga, pa vi ste vještac! Onda u vlaku kad smo se vozili ovamo. Dobili smo brzojav, znate, u kojem je stajalo da je tetu Lauru drugi put udarila kap. Elinor je rekla kako joj je strašno žao zbog nje, kako jadnica mrzi bolest i da će sada biti još bespomožnija te da će to za nju biti pravi pakao. Elinor je rekla: Čovjek stvarno osjeća da bi ljudi trebali biti slobodni ako sami to požele.

A što ste vi na to?

Slozio sam se.

Poirot je vrlo ozbilno rekao: Gospodine Welman, upravo ste pobili mogućnost da bi gđica Kelis ubila svoju tetu iz koristoljublja. Da li odbacujete mogućnost da je mogla ubiti gđu Welman zbog samilosti?

Ja ne ne mogu...

Hercule Poirot je nagnuo glavu: Da, mislio sam, bio sam siguran da ćete tako reći.

14.

U uredu tvrtke Seddon, Blatherwih & Seddon, Herculea Poirota primili su krajnje oprezno, da ne kazemo nepovjerljivo.

Gospodin Seddon je kažiprstom gladio svoju glatko izbrijanu bradu. Bio je suzdržljiv, a njegove pronicave sive oči zamišljeno su odmjeravale detektiva.

Vaše mi je ime, dakako, poznato, monsieur Poirot. Ali ja sam u nedoumici kako da shvatim vaš položaj u ovom slučaju.

Ja djelujem, monsieur, u interesu vaše stranke!

Stvarno? A tko vas je, ovaj, angazirao u tom svojstvu?

Ovdje sam na molbu dra Lorda.

Obrve gospodina Seddona visoko su se uzdigle:

Stvarno! To mi se čini vrlo nepravilnim, vrlo nepravilnim. Doktor Lord, koliko sam shvatio, pozvan je na sud kao svjedok optužbe.

Hercule Poirot je slegnuo ramenima: Je li to vazno?

Spremanje obrane gđice Kelis potpuno je u našim rukama. Stvarno ne mislim da u ovom slučaju trebamo ikakvu vanjsku pomoć.

Je li to zato što će se nevinost vašeg klijenta tako lako dokazati?

Gospodin Seddon se stresao. Zatim je postao ljut, na onaj suh pravnički način.

To je vrlo nepristojno pitanje. Vrlo nepristojno.

Optužba protiv vašeg klijenta vrlo je jaka.

Zaista mi nije poznato, Poirot, odakle vi išta o tome znate.

Premda me zapravo angazirao dr. Lord rekao je Poirot imam ovdje jednu ceduljicu od gospodina Roderiha Welmana.

Predao mu ju je uz naklon. Gospodin Seddon je pažljivo pročitao onih nekoliko redova što ih je sadržavala. Gundajući je primijetio: To, naravno, baca novo svjetlo na predmet.

Gospodin Welman je sebe proglasio od govornim za obranu gđice Kelis. Mi radimo po njegovu zahtevu.

Dodao je uz vidljivo gađenje: Moja se tvrtka vrlo malo bavi, hm, kriminalnim postupkom, ali sam smatrao svojom dužnošću prema pokojnoj stranci da preuzmem obranu njezine nećakinje. Mogu reći da smo već uzeli Sir Edwina Bulmera, člana Kraljevskog savjeta.

Poirot je rekao uz nenadan ironičan osmijeh: Nećemo škrtariti s izdacima.

Vrlo ispravno i dolično.

Gledajući preko naočala, gospodin Seddon je kazao: Stvarno, monsieur Poirot Poirot je prekinuo njegov protest: Elokvecija i poziv na osjećaje neće spasiti vašu stranku. Trebat će nešto više od toga.

Gospodin Seddon će suho: što vi savjetujete?

Uvijek preostaje istina.

Točno.

Ali u ovom slučaju hoće li nam istina pomoći?

Gospodin Seddon reče oštro: To je također vrlo nepristojna opaska.

Ima nekih pitanja na koja bih želio dobiti odgovore.

Gospodin Seddon će oprezno: Ne mogu, naravno, jamčiti da ću odgovoriti bez pristanka svoje stranke.

Dakako, to razumijem. Zastao je: Ima li Elinor Kelis neprijatelja?

Gospodin Seddon je bio malko iznenađen: Koliko ja znam, nijednoga.

Je li pokojna gđa Welman u bilo kojem razdoblju života napravila oporuku?

Nikad. Uvijek je to odgađala.

Je li Elinor Kelis napravila oporuku?

Da.

Nedavno? Nakon tetine smrti?

Da.

Kome je ostavila svoj imetak?

To je, Poirot, tajna. Ne mogu vam je saopćiti bez odobrenja svoje stranke.

Onda ću morati razgovarati s vašom strankom.

Bojim se da to neće biti lako rekao je gospodin Seddon s hladnim osmijehom.

Poirot je ustao i gestikulirajući izjavio: Sve je lako Herculeu Poirotu.

15.

Glavni inspektor Marzden bio je srdačan: Pa, monsieur Poirot, jeste li došli da me uputite što da radim?

Poirot je blago mrmljao: Ne ne. Samo mala znatizelja s moje strane, to je sve.

Bit ću samo sretan da joj udovoljim. O kojem je slučaju riječ?

Elinor Kelis.

Ah, da, djevojka koja je otrovala Mery Gherrard. Na sud će za dva tjedna.

Zanimljiv slučaj. Uz put, sredila je i staricu. Konačan izvještaj još nije ovdje, no čini se da u to nema dvojbe. Morphina. Hladnokrvno stvorenje. Od hapšenja pa na dalje nije pisnula. Ništa ne odaje. Ali imamo je. Bit će kaznjena.

Mislite da je to ona uradila?

Marzden, iskusan čovjek dobrostiva izgleda, potvrdno je kimnuo glavom: Nema sumnje.

Nemate nikakvih sumnji, baš nikakvih?

O ne. Vrlo sam siguran. Ugodan je to osjećaj kad jesi siguran. Ni mi ne volimo griješiti, baš kao ni ostali. Mi ne zelimo samo osudu, kao što neki misle. Ovaj put mogu predmet završiti čiste savjesti.

Poirot će polako: Aha.

Scotland Yardov čovjek znatizelno ga je gledao: Ima li štogod na drugoj strani?

Poirot je polako odmahnuo glavom: Dosad ništa. Sve što sam dosad otkrio u vezi s ovim slučajem ukazuje na to da je Elinor Kelis kriva.

Kriva je, nego što.

Volio bih je vidjeti.

Inspektor Marzden nasmiješio se popustljivo: Sadašnjeg ministra unutrašnjih poslova imate u dđepu, zar ne? Onda će biti lako.

16.

Peter Lord je pitao: Dobro?

Ne, nije baš dobro kazao je Hercule Poirot.

Ništa niste otkrili? tuzno će Peter Lord.

Elinor Kelis je ubila Mery Gerard zbog ljubomore Elinor Kelis je ubila svoju tetku da naslijedi njesin novac Elinor Kelis je ubila svoju tetku iz samilosti.

Prijatelju moj, birajte!

Govorite gluposti!

Je li?

Lordovo pjegavo lice bilo je ljutito: Sto sve to znači?

Mislite li da je to moguće?

Da Elinor Kelis nije bila kadra podnositi pogled na bijedu svoje tetke te joj je pomogla da skonča?

Glupost.

Je li to glupost? Vi ste mi sami rekli da je stara gospođa vas molila da joj pomognete.

Nije ona to ozbilno mislila. Znala je da ništa takvo ne bih uradio.

Pa ipak, to joj je bilo na pameti. Elinor Carlisle joj je mogla pomoći.

Peter Lord je šetkarao gore dolje. Napokon je rekao: Ne može se zanijekati da je tako nešto moguće. Ali Elinor Kelis je razborita, bistra mlada žena. Ne vjerujem da bi je milosrđe moglo toliko daleko

ponijeti da iz vida izgubi rizik. A ona bi jasno pojmla koji je to rizik. Podlijegala bi optuzbi za umorstvo.

Dakle vi ne mislite da bi ona to napravila?

Peter Lord reče polako: Mislim da bi jedna žena tako nešto mogla napraviti za svojega muža ili za svoje dijete, ili mozda za majku. Ne mislim da bi to uradila za nekakvu tetku, premda bi tu tetku mogla voljeti. A u svakom slučaju mislim da bi to napravila samo onda kad bi osoba koja je u pitanju trpjela nepodnošljive boli.

Poirot će zamišljeno: Mozda imate pravo a zatim je dodao: Smatrate li da bi osjećaji Roderiha Welmana mogli biti toliko načeti da on tako što uradi?

Peter Lord je odgovorio prezirno: Ne bi on imao petlje.

Nisam siguran. Na neki način, mon cher, vi potcjenjujete tog mladića.

Pa on jest pametan i razborit, i sve to, rekao bih.

Točno. I šarmantan, također. Da, ja sam to osjetio.

Jeste li? Ja nikada.

Zatim je Peter Lord rekao otvoreno: Hajde, Poirot, ima li tu čega?

Dosad se moja istraživanja nisu pokazala uspješnima. Stalno vode u istom smjeru. Nitko nije mogao nešto dobiti smrću Mery Gerard, nitko nije mrzio Mery Gerard, osim Elinor Carlisle. Postoji samo jedno pitanje koje bismo mogli postaviti.

Mogli bismo mozda reći: Je li tko mrzio Elinor Kelis?

Peter Lord je polako odmahnuo glavom: Koliko ja znam, ne. Mislite da joj je netko mogao naprtiti zločin?

Poirot je kimnuo: To je vrlo dalekosežna spekulacija, i nema ničega što bi je poduprlo, osim, mozda, same savršenosti optužbe protiv

Elinor Kelis.

Ispričao je onom drugom o anonimnom pismu.

Vidite, to omogućava da se protiv nje napravi vrlo snažna optužba. Bila je upozorena da bi mogla biti potpuno zaboravljena u tetinoj oporuci, da bi ova djevojka, strankinja, mogla dobiti sav novac. Dakle, onda kad je njezina tetka jedva raspoznatljivo tražila odvjetnika, Elinor Kelis nije više imala kamo, pa se pobrinula da stara gospođa iste noći umre.

Peter Lord je uzviknuo: A što je s Roderihom Welmanom? I on je gubio!

Poirot je odmahnuo glavom: Ne, njemu je pogodovalo da stara gospođa napravi oporuku. Sjetite se: ako ona umre bez oporuke, on ne do biva ništa. Elinor je najbliži rođak!

Ali on se kanio oženiti Elinorom.

Istina. No sjetite se da su zaruke odmah razvrgnute, da joj je on jasno pokazao da ih se zeli osloboditi.

Peter Lord je zastenjavao i uhvatio se za glavu: Onda opet ona. Svaki put!

Da osim... Šutio je trenutak. Zatim je rekao: Postoji nešto Da?

Nešto, mali komadić slagalice koji nedostaje. To je nešto a u to sam siguran što se tiče Mery Gerard. Moj prijatelju, vi ovdje čujete stanovita ogovaranja, skandale. Jeste li ikad išta čuli protiv nje?

Protiv Mery Gerard? Mislite na njezin karakter?

Bilo što. Neku staru priču o njoj. Neku indiskreciju. Trag skandala. Sumnju u njezino poštenje. Zlobno šaputanje o njoj. Bilo što, bilo što, ali nešto što je izrasito štetno sa nju.

Peter Lord je rekao polako: Nadam se da tako nešto ne predlazete.

Iskopavati stvari o tako neduznoj mladoj djevojci koja je mrtva i ne može se braniti. I, napokon, ne vjerujem da možete išta postići.

Znači, bila je neki zenski sir Galahad, ne duzna?

Koliko ja znam, i jest. Nikad ništa drugo nisam čuo.

Poirot će blago: Ne smijete pomisliti, prijatelju moj, da bih htio miješati blato ondje gdje ga nema. Ne, ne, uopće nije tako. Ali dobra sestra Hopkins nije vična skrivanju svojih osjećaja. Voljela je Mery, a postoji nešto o Mery što ona ne zeli da se sazna, tj. postoji nešto protiv Mery što se boji da ću otkriti. Ona ne misli da to ima neke veze sa zločinom. No uvjerena je da je zločin počinila Elinor Kelis, a ona činjenica, pa ma kakva bila, nema veze s Elinor. No, vidite, moj prijatelju, nužno je da saznam sve. Jer može biti da postoji nešto što je Mery zgriješila prema nekom trećem, a u tom slučaju ta treća osoba mogla bi imati motiv da pozeli njesinu smrt.

Ali sigurno je da bi u tom slučaju to shvatila i sestra Hopkins.

Sestra Hopkins je u svojim granicama sasvim razborita žena, ali njezina razboritost teško da je jednaka mojoj. Ona možda ne bi zapazila, ali Hercule Poirot bi!

Peter Lord je kimajući glavom rekao: zao mi je. Ne znam ništa.

Baš kao i Ted Bigland, a on ovdje zivi otkako se rodio i otkako se Mery rodila zamišljeno će Poirot. Ne zna ni gđa Bišop, jer da zna bilo što nezgodno za djevojku, ne bi to mogla zadržati za se. Eh bien, postoji još jedna nada.

Da?

Danas ću posjetiti onu drugu sestru, sestru OBrien.

Peter Lord će tresući glavom: Ne zna ona mnogo o ovom dijelu svijeta. Tu je tek mjesec dva.

Svjestan sam toga. Ali, prijatelju moj, sestra Hopkins, rečeno nam je, ima dug jezik. Nije ogovarala u selu, gdje bi takvo pričanje moglo nauditi Mery Gerard. No sumnjam da se mogla suspregnuti a da strancu i kolegi barem nenavijesti nešto što joj se motalo glavom. Sestra OBrien mozda nešto zna.

17.

Sestra OBrien zatresla je svojom riđom glavom i široko se osmjehnula preko stola malom čovjeku koji joj je sjedio sučelice.

Pomislila je: Smiješna li malena svata, a oči mu zelene kao u mačka, a što je tek dr. Lord rekao da je pametan.

Hercule Poirot je kazao: Ugodno je sresti nekoga tko je toliko pun zdravlja i vitalnosti. Siguran sam da svi vaši pacijenti moraju ozdraviti.

Nisam ja od onih koji prave kiselo lice i nije mnogo mojih pacijenata umrlo, hvala Bogu.

Naravno, u slučaju gđe Welman smrt je bila milosrdna osloboditeljica.

Da, jadnica. Oči su joj bile prodorne dok je motrila Poirota. Vi o tome zelite sa mnom govoriti? Čula sam u zadnje vrijeme da će je iskopati.

Vi osobno tada ništa niste posumnjali? upitao je Poirot.

Ni najmanje, premda sam zaista i mogla, vidjevši lice dra Lorda toga jutra dok me slao amo tamo po stvari koje mu uopće nisu trebale. Ali, napokon, on je potpisao smrtovnicu.

Imao je razloga počeo je Poirot, no ona mu je uskočila u riječ.

Svakako, i imao je pravo. Nije dobro za liječnika da se domišlja koječemu te povrijedi obitelj. Ako pogriješi, to mu je kraj, i nitko ga više nikad ne bi pozvao.

Liječnik mora biti siguran!

Postoji pretpostavka da je gđa Welman mogla počiniti samoubojstvo.

Ona? A to što je tamo lezala bespomoćno? Samo je mogla podići jednu ruku, to je sve što je ona mogla uraditi!

Netko joj je mogao pomoći?

Ah! Sad shvaćam što zelite. Gđica Kelis ili gospodin Welman, ili možda Mery Gerard?

Bilo bi moguće, zar ne?

Sestra OBrien potresla je glavom: Ne bi se usudili nitko od njih.

Poirot će polako: Možda ne. Kada je ono sestra Hopkins ustanovila da joj nedostaje morfij?

Upravo onog jutra. Sigurna sam da sam je tu imala, tako je rekla. Isprva je bila vrlo sigurna, ali znate već kako je to, zamalo se zbunila, pa je na kraju bila sigurna da ju je ostavila kod kuće.

Poirot je promrmljao: čak ni onda niste posumnjali?

Ni najmanje. Jasno, ni za tren mi nije išlo u glavu da stvari nisu onakve kakve su trebale biti. Pa i sada, sve čime barataju samo je sumnja.

Pomisao da nedostaje tuba nikad ni vama ni sestri Hopkins nije bila nelagodna?

Pa ne bih se baš tako izrazila. Dobro pamtim da mi je to palo na um a vjerujem i se stri Hopkins u kavani Kod plave sjenice, gdje smo se našle. I opazila sam kako je ta misao prešla na nju. Nije moglo biti drukčije nego da sam je ostavila na kaminu, pa je pala u košaru za smeće, je li tako?, rekla je. A ja sam joj kazala: Ne, zaista, tako je to bilo. A nijedna od nas nije izrekla ono što joj je bilo na umu i onaj strah koji nas je obuzeo.

A što sad mislite?

Pronađu li u njoj morfij, bit će prilično jasno tko je uzeo tubu i zašto, premda ja neću povjerovati da je ona otpravila staru gospođu na onaj svijet tako dugo dok se morfij u tijelu stvarno ne dokaze.

Vi uopće ne sumnjate da je Elinor Kelis ubila Mery Gerard?

Po mojem sudu, to uopće nije u pitanju. Tko bi još imao razlog ili zelju da to uradi?

To je pravo pitanje rekao je Poirot.

Sestra OBrien nastavila je dramatično: Zar nisam ja bila prisutna ondje one noći kad je stara gospođa pokušavala govoriti, a gđica Elinor joj obećavala da će sve biti urađeno ure dno i prema njezinim željama? Zar ja nisam jednog dana vidjela njezino lice, na kojem se ocrtavala strašna mrznja kad je Mery silazila niza stube? Tog trenutka u srcu joj je bilo umorstvo.

Ako je Elinor Kelis umorila gđu Welman, zašto je to uradila?

Zašto? Zbog novca, naravno. Dvjesto tisuća funti, ne manje. To je, eto, time dobila i zato je to napravila, ako je napravila. Ona je smiona pametna mlada dama, hrabra i vrlo razborita.

Da je gđa Welman pozivjela da napravi oporuku, što mislite, kako bi bila ostavila svoj novac?

Nije do mene da to govorim rekla je sestra OBrien, odajući po svemu da je voljna priati. No, po mojem mišljenju, i zadnji novčić što ga je stara dama imala dopao bi Mery Gerard.

Zašto?

Jednostavan upit kao da je uzrujao sestru OBrien: Zašto? Pitate li vi to zašto? Pa, rekla bih da bi to jednostavno bilo tako.

Poirot je mrmeljao: Ima ih koji bi mogli reći da je Mery Gerard vrlo pametno zaigrala pravu kartu, da se uspjela staroj dami toliko dodvoriti da je ova zaboravila na krvno srodstvo.

Moguće kazala je bolničarka OBrien polako.

Je li Mery Gerard bila pametna djevojka, vična spletkama?

Ne bih to za nju pomislila rekla je bolničarka OBrien još prilično polako.

Sve što je uradila bilo je vrlo prirodno, bez spletkarskih primisli. Nije ona bila od tih. A uvijek postoje razlozi zbog kojih te stvari ne dolase na vidjelo.

Mislim da ste vi vrlo diskretna žena, sestro OBrien.

Nisam od onih koje govore o nečemu što ih se ne tiče.

Pomno je promatrajući, Poirot je nastavio: Vi i sestra Hopkins suglasile ste se, zar ne, da postoje neke stvari koje je bolje ne iznositi na svjetlo dana?

Što biste time hteli reći?

Poirot će brzo: Ništa što je u vezi sa zločinom ili zločinima. Mislim, nešto drugo.

Bolničarka OBrien je kimajući glavom rekla: Kakva bi smisla imalo uzalud prekapati po blatu i staroj priči? Ona je bila postarija pristojna žena bez i najmanje afere, a umrla je poštovana i cijenjena.

Hercule Poirot je kimnuo u znak suglasnosti. Oprezno je rekao: Kao što ste rekli, gđu Welman su vrlo cijenili u Maidensfordu.

Razgovor je krenuo neočekivanim tokom, ali Poirotovo lice nije odavalo ni iznenađenja, ni zabune.

Bolničarka OBrien je produžila: Osim toga to je tako davno. Sve mrtvo i zaboravljeno. Ja osobno osjetljiva sam na romance. I kažem, i uvijek sam govorila da je muškarcu koji ima ženu u umobolnici teško da cijeli život bude vezan te da ga samo smrt može osloboditi.

Poirot je, zbunjen promrmljao: Da, to je teško.

Je li vam sestra Hopkins pričala kako su se naša pisma križala?

Poirot će iskreno: To mi nije pričala.

Neobična je to bila koincidencija. Ali, eto, uvijek je to tako! Jednom čujete ime, a možda dandva kasnije opet na gn naiđete itd., itd. Da ja ugledam na klaviru upravo tu fotografiju, a da istog trenutka sestri Hopkins nadugo i široko o tome pripovijeda doktorova gazdarica!

To je vrlo zanimljivo. Je li Mery Gerard znala o tome?

Tko bi joj rekao? Ja ne, a ni sestra Hopkins. Konačno, što bi to njoj koristilo?

Naglo je podigla svoju crvenu glavu i netremice se zagledala u Poirota.

Poirot je rekao uzdahnuvši: Točno, što bi?

18.

Elinor Kelis. Preko stola koji ih je dijelio Poirot ju je ispitujući promatrao.

Bili su sami. Kroz stakleni zid gledao ih je strazar.

Poirot je zapazio osjećajno, inteligentno lice četvrtasta bijela čela i lijepo oblikovanih ušiju i nosa. Plemenite crte: ponosno, čuvstveno čeljade odavalo je odgoj, uzdrzanost i još nešto: sposobnost za strast.

Ja sam Hercule Poirot rekao je. K vama me poslao doktor Peter Lord. On misli da vam mogu pomoći.

Peter Lord?

Glas joj je bio nabijen uspomenama. Na tren se sjetno osmjehnula. Nastavila je ukočeno:

To je od njega ljubazno, ali ja ne mislim da vi išta mozete učiniti.

Hoćete li odgovarati na moja pitanja?

Uzdahnula je: Vjerujte mi, stvarno, bilo bi bolje da ih ne postavite.

Gospodin Seddon je bio neobično ljubazan. Imat ću vrlo glasovita odvjetnika.

Nije tako glasovit kao ja.

Elinor Kelis reče s tračkom umora: Uživa velik ugled.

Da, zbog obrane zločinaca. Ja uzivam velik ugled zbog dokazivanja nevinosti.

Napokon je podigla pogled. Oči žive krasne modrine. Pogledale su izravno u Poirotve: Vi vjerujete da sam nevina?

Zar niste?

Elinor se osmjehnula ironičnim smiješkom: Tako me kanite ispitivati? Vrlo je jednostavno, zar ne, odgovoriti potvrdno.

Rekao je neočekivano: Vrlo ste umorni, zar ne?

Oči su joj se malko raširile: Pa jesam, više no išta. Kako ste znali?

Znao sam.

Bit ću sretna kad ovo svrši rekla je Elinor Kelis.

Poirot ju je promatrao nekoliko trenutaka u tišini. Zatim je rekao: Sreo sam vašeg bratića da ga zbog prikladnosti tako nazovem gospodina Roderiha Welmana.

U bijelo ponosno lice polako se vraćala boja. Znao je da je na jedno njegovo pitanje odgovorila, a da ga nije ni postavio.

Prozborila je, a glas joj je vrlo blago drhtao: Bili ste s Roddyjem?

On čini za vas sve što može.

Znam.

Glas joj je bio brz i mekan.

Je li on siromašan ili bogat? pitao je Poirot.

Roddy? Nema mnogo vlastitoga novca.

A ekstravagantan jest?

Odgovorila je gotovo odsutno: Nijedno od nas nikad nije smatralo da je to vazno. Znali smo da jednog dana Zastala je.

Poirot će hitro: Računali ste s nasljedstvom? To je razumljivo.

Mozda ste čuli rezultat autopsije. Vaša teta je umrla od trovanja morfijem.

Elinor Kelis reče hladno: Ja je nisam ubila.

Jeste li joj pomogli da se sama ubije?

Jesam li pomogla? A, da. Ne, nisam.

Jeste li znali da vaša tetka nije sačinila oporuku?

Ne, o tome nisam imala pojma.

Glas joj je bio beživotan, a sad utučen. Odgovor je bio mehanički, nesainteresiran.

A vi osobno, jeste li vi napravili oporuku?

Jesam.

Jeste li je napravili onog dana kad vam je o tome govorio dr. Lord?

Da.

Opet je naišao val crvenila.

Kako ste rasporedili svoj imetak, gđice Kelis?

Elinor će mirno: Sve sam ostavila Roddyu Roderihu Welmanu.

Zna li on to? Kasala je brzo:

Sigurno ne.

Niste o tome s njim raspravljali?

Naravno da nisam. On bi bio strašno zatečen i negodovao bi.

Tko još zna sadržaj vaše oporuke?

Samo gospodin Seddon i njegovi službenici, pretpostavljam.

Je li gospodin Seddon za vas sastavio oporuku?

Da. Pisala sam mu još one iste večeri, mislim večeri onog dana kad mi je dr. Lord govorio o tome.

Jeste li sami odnijeli pismo na poštu?

Ne. Otišlo je u sandučić skupa s drugim pismima iz kuće.

Vi ste ga napisali, stavili u omotnicu, zalijepili je, prilijepili marku i bacili u uloznicu comme ça? Niste nimalo pričekali da promislite da ga još jedanput pročitate?

Elinor je piljeći u njega rekla: Pročitala sam ga da. Otišla sam potraziti marke. Kad sam se vratila, još sam samo jedanput pročitala pismo da se uvjerim je li jasno napisano.

Je li bio tko u sobi?

Samo Roddy.

Je li on znao što radite?

Rekla sam vam, ne.

Je li itko mogao pročitati pismo dok ste bili izvan sobe?

Ne znam. Mislite netko od posluge? Pretpostavljam da je mogao, ako se zatekao u sobi dok sam bila odsutna.

A prije no što je Roderih Welman ušao?

Da.

I on ga je mogao pročitati.

Elinorin glas bio je jasan i presiran: Mogu vas uvjeriti, monsieur Poirot, da moj bratić, kako ga zovete, ne čita tuđa pisma.

To je uobičajeno mišljenje, znam. Bili biste iznenađeni koliko ljudi radi ono što se ne radi.

Elinor je slegnula ramenima.

Poirot je kao uzgred upitao: Je li to bilo onog dana kad ste prvi put pomislili o ubojstvu Mery Gerard?

Po treći je put lice Elinor Kelis oblila rumen. Ovaj put bila je to užarena plima. Rekla je: Je li vam to kazao dr. Lord?

Poirot će blago: Tad je to bilo, zar ne? Onda kad ste gledali kroz prozor i vidjeli je kako piše oporuku. Tada vam je, zar ne, sijevnulo kako bi to bilo zgodno i kako prikladno da Mery Gerard slučajno umre?

Elinor je tiho protisnula: Znao je gledao me i znao Dr Lord zna štošta. Nije taj mladi čovjek pjegava lica i pepeljaste kose budala. Je li istina da vas je poslao da mi po mognete? upitala je tihim glasom Elinor.

Istina je, mademoiselle.

Uzdahnula je i rekla: Ne svaćam. Ne, ne shvaćam.

Slušajte, gđice Kelis. Nuzno je da mi kažete sve što se zbilom onog dana kad je Mery Gherrard umrla: kamo ste išli, što ste radili. I više: zelim znati čak što ste mislili.

Buljila je u njega. Zatim joj se polako na usnicama pojavio smiješak. Rekla je: Mora da ste nevjerovatno jednostavan čovjek. Zar ne shvaćate koliko mi je lako da vam slazem?

Hercule Poirot je mirno rekao: Nije to vazno.

Bila je zbunjena: Nije vazno?

Ne. Jer laži, mademoiselle, slušaocu kazu isto toliko koliko i istina. Ponekad i više. Hajdemo sada, počnite. Sreli ste svoju gazdaricu, dobru gđu Bišop. željela je poći s vama i pomoći vam. Niste joj dopustili. Zašto?

Željela sam biti sama.

Zašto?

Zašto? Zašto? Jer sam željela razmišljati. Željeli ste snatriti, to da.

A onda, što ste onda radili? Elinor, kojoj se brada prkosno digla, reče: Kupila sam namaz za sendviče.

Dva lončića?

Dva.

I otišli ste u Hunterburv. što ste tamo radili?

Pošla sam u tetinu sobu i počela razgledati njezine stvari.

Što ste našli? Našla? Namrštila se. Odjeću, stara pisma, fotografije, nakit.

Nikakve tajne.

Tajne? Ne razumijem vas.

Ne? Onda nastavimo. Zatim?

Sišla sam u prostoriju za serviranje i napravila sendviče.

I mislili ste što? tiho će Poirot.

Njezine su plave oči nenadano bljesnule:

Mislila sam o svojoj imenjakinji, Eleonori Akvitanskoj.

Savršeno shvaćam.

Stvarno?

O da. Poznajem tu priču. Ponudila je Rozamundi Lijepoj da bira između bodeža i šalice otrova. Rosamunda je odabrala otrov.

Elinor ne reče ništa. Sad je bila blijeda.

No možda ovaj put ne bi bilo nikakva izbora. Nastavite, mademoiselle! A zatim?

Stavila sam gotove sendviče na tanjur i otišla do vratarnice. Bolničarka Hopkins bila je ondje s Mery. Rekla sam im da gore u kući imam neke sendviče.

Poirot ju je promatrao. Tiho je rekao: Da, i sve ste zajedno otišle u kuću, zar ne?

Da. Mi jele smo sendviče u jutarnjem salonu.

Poirot je istim tihim glasom kazao: Da, da još uvijek u snu. A zatim .

Zatim? Zagledala se. Ostavila sam je kako stoji do prozora. Otišla sam u prostoriju za serviranje. Još je, kako ste rekli, bilo u snu. Tamo je bila bolničarka koja je prala posuđe. Do dala sam joj lončić od paštete.

Da. da. A što se zatim zbilo? O čemu ste zatim razmišljali?

Elinor je sanjarski rekla: Na bomičarkinu zapešću bila je ogrebotina.

Opazila sam je i spomenula joj to, a ona je kazala da je to od trna ruže penjačice uz vratarnicu. Ruže uz vratarnicu.... Roddy i ja smo se jednom, davno, svađali o ratu Crvene i Bijele ruže. Ja sam bila Lancaster, a on Jork. Volio je bijele ruže.

Rekla sam da one nisu stvarne, one čak i ne mirišu! Ja sam voljela crvene ruže, velike i tanine, baršunaste, koje mirišu na ljeto. Na

najgluplji smo se način prepirali. Znate, sve mi je to došlo na um ondje, u onoj prostoriji a nešto nešto je puklo strašna mrznja koju sam imala u srcu nestala je s uspomenama kako smo bili zajedno kao djeca. Više nisam mrzila Mery. Ni sam zeljela da umre. Stala je.

Ali kasnije, kad smo se vraćale u jutarnji salon, ona je bila na umoru.

Zastala je. Poirot je vrlo pažljivo piljio u nju. Zacrvenjela se i rekla: Hoćete li me opet pitati jesam li ubila Mery Gerard?

Poirot je ustao. Rekao je brzo: Neću vas više ništa pitati. Ima stvari koje ne zelim saznati.

19.

Dr Lord je pričekao vlak na stanici, kako je bio i zamoljen.

Hercule Poirot je izišao. U Londonu se bio ponovio: nosio je šiljaste lakaste cipele.

Peter Lord je pomno istraživao njegovo lice, no Hercule Poirot ništa nije odavao.

Peter Lord je rekao: Učinio sam sve što sam mogao da dobijem odgovore na vaša pitanja. Prvo, Mery Gerard otišla je odavde u London 10. srpnja. Drugo, ja nemam gazdarice, kućanstvo mi vode dvije hihotave djevojke. Mislim da ste morali imati na umu gđu Slatterv, koja je bila gazdarica dra Ransomea, mojega prethodnika. Mogu vas danas dopodne odvesti k njoj, ako želite. Uredio sam da bude kod kuće.

Da, mislim da će biti dobro da prvo nju posjetim.

Zatim ste rekli da želite otići u Hunterbury. Mogao bih onamo s vama.

Čudim se da ondje još niste bili. Ne mogu se domisliti zašto niste hteli onamo kad ste prvi put bili ovdje. Pomislio bih da bi prva stvar u takvom slučaju bila posjetiti mjesto zločina.

Držeći glavu malo ustranu, Hercule Poirot je upitao: Zašto?

Zašto? Peter Lord je bio prilično zbunjen tim pitanjem. Nije li to običaj?

Istraga se ne vodi po priručniku! Čovjek se služi svojom prirodnom inteligencijom.

Mozda biste tamo našli nekakvu indiciju.

Poirot je uzdahnuo: Čitate i previše detektivskih priča. Policiji ovdje, u vašoj zemlji, valja se diviti. Uopće ne dvojim da su vrlo pomno istražili kuću i posjed.

Zbog dokaza protiv Elinor Kelis a ne zbog dokaza u njezinu korist.

Poirot je uzdahnuo: Dragi moj prijatelju, ova policija nije čudovište! Elinor Kelis je uhapšena zato što je otkriveno dosta dokaza da se podigne optuznica protiv nje vrlo jaka optužnica, mogu reći. Za mene je bilo beskorisno da pretražujem zemljište kad ga je već pretrazila policija.

Ali sada zelite otići onamo? primijetio je Peter Lord.

Hercule Poirot je kimnuo: Da, sad je to potrebno. Jer sada znam točno što da trazim. Valja zahvatiti ćelijama mozga prije no što se upotrijebe oči.

Dakle, mislite li da bi ondje još uvijek ne što moglo biti?

Poirot će blago: Pomalo slutim da ćemo ondje nešto naći.

Nešto što će dokazati Elinorinu nevinost?

O, to nisam rekao.

Peter Lord je zastao kao ukopan: Pa nećete valda reći da i dalje mislite kako je kriva?

Poirot će ozbiljno: Morate pričekati, prijatelju moj, prije nego što dobijete odgovor na to pitanje.

Poirot je objedovao s liječnikom u ugodnoj sobi, prozor koje je bio otvoren prema vrtu.

Lord je kazao: Jeste li iz stare Slattery izvukli ono što ste hteli?

Da.

Što ste zapravo željeli od nje?

Ogovaranje! Razgovor o minulim danima. Neki zločini imaju korijenje u prošlosti. Mislim da ih je ovaj imao.

Peter Lord je rekao razdraženo: Ne razumijem ni riječi onoga što govorite.

Poirot se nasmiješio: Ova riba je prekrasno svježa.

Lord će nestrpljivo: I ja bih rekao. Sam sam je ulovio jutros prije doručka.

Gledajte, Poirot, hoću li smjeti saznati kamo smjerate? Zašto me držite u mraku?

Poirot je zakimao glavom: Jer do sada nema svjetla. Neprestano se vraćam na činjenicu da nitko nije imao nikakva razloga da ubije Mery Gerard osim Elinor Kelis.

Ne mozete u to biti sigurni. Ne zaboravite da je ona stanovito vrijeme bila u inosemstvu.

Da, da, istraživao sam to.

Bili ste osobno u Njemačkoj?

Osobno ne. Uz blago smijuljenje dodao je: Imam ja svoje špijune.

Možete li se osloniti na drughe ljude?

Sigurno. Nije moje da trčkaram amotamo i amaterski obavljam stvari koje za malu svotu netko drugi žobaviti profesionalno. Uvjeravam vas, mon cher, da radim nekoliko stvari odjedanput. Imam nekoliko korisnih pomoćnika; jedan je od njih bivši tat.

Za što ga koristite?

Posljednje što je za me obavio bio je detaljan pretres stana gospodina Welmana.

Što je trazio?

Čovjek uvijek voli doznati kakve su mu lazi napričali.

Je li vam gospođin Welman lagao?

Svakako.

Tko vam je još lagao?

Mislim svatko: sestra OBrien romantično, sestra Hopkins tvrdoglavo, gđa Bišop pakosno, vi osobno .....

Dobri Boze Peter Lord ga je neuljudno prekinuo. Ne mislite valda da sam vam lagao?

Ne još priznao je Poirot.

Dr Lord je opet utonuo u svoj naslonjač: Nevjerojatan ste vi čovjek, Poirot.

Ako ste svršili, hoćemo M krenuti u Hunterbury? Moram poslije obići neke pacijente, a za tim je tu još i ambulanta.

Po volji vam, moj prijatelju.

Krenuli su pješice, ušavši na imanje kroz straznja vrata. Na pola puta do kuće susreli su visoka zgodna mladića s tačkama. Pogledavši dra Lorda, s poštovanjem se dotakao kape.

Dobro jutro, Horlih. Ovo je Horlih, vrtlar, Poirot. Ovdje je radio onog jutra.

Da, gospodine, jesam. Vidio sam gđicu Elinor onog jutra i razgovarao s njom.

Što vam je rekla? Eekla mi je da je kuća kao prodana, a to me prilično zapanjilo, gospodine. Ali gđica Elinor je kazala kao da će za me govoriti majoru Somervellu i da će me on možda zadržati ako ne pomisli da sam premlad, možda, za glavnog...

Dr Lord je kazao: Je li ona izgledala kao obično, Horlih?

Pa da, gospodine, osim što je izgledala malo uzrujano i kao da joj je nešto bilo na pameti.

Hercule Poirot je rekao: Jeste li poznavali Mery Gerard?

O da, gospodine, no ne baš dobro.

Kakva je ona bila? Horlih je izgledao zbunjen: Kakva, gospodine? Mislite kakva je bila na pogled?

Ne baš to. Mislim, kakve je vrste bila ta djevojka?

O pa, dobro, gospodine, bila je od one bolje vrste djevojaka. Lijepo je govorila, i tako. Mnogo je drzala do sebe, rekao bih. Znate, stara gđa Welman mnogo se brinula o njoj. To je strašno ljutilo njezina oca. Bio je zbog toga poput medvjeda kojeg muči glavobolja.

Poirot je kazao: Po svemu onome što sam čuo, taj stari nije bio baš najugodnije čudi.

Ne, stvarno nije. Uvijek je gundao i bio mrzovoljan. Rijetko je imao uljudnu riječ za koga.

Bili ste ovdje onog jutra. Gdje ste otprilike radili? pitao je Poirot.

Uglavnom u povrtnjaku, gospodine.

Odande se ne može vidjeti kuća?

Ne, gospodine.

Peter Lord je rekao: Da je netko došao do kuće gore do prozora prostorije za serviranje ne biste ga vidjeli?

Ne, ne bih, gospodine.

Peter Lord je kazao: Kada ste otišli na ručak?

U jedan sat, gospodine.

I niste nikog vidjeli, nikakva čovjeka da se tuda mota ili neka kola vani, nešto slično?

Čovjekove su se obrve skupile u blagom iznenađenju: Iza strazgnih vrata, gospodine? Tamo je bio vaš auto, ničiji drugi.

Peter Lord je uzviknuo: Moj auto? Nije to bio moj auto! Toga sam jutro išao u smjeru Withenburvja. Nisam se vraćao do dva sata.

Horlih je izgledao zbunjeno: Bio sam siguran da je to bio vaš auto.

Peter Lord je brzo rekao: No, dobro, nije vazno. Do viđenja, Horlih!

On i Poirot krenuli su dalje. Horlih je trenutak dva za njima buljio, a onda polako produzio s tačkama.

Peter Lord je rekao tiho, no vrlo uzbuđeno: Napokon nešto, čiji je to auto stajao tog jutra na putu?

Koje je marke vaš auto, prijatelju?

Ford 10, plavozelen. Vrlo običan auto.

I sigurni ste da to nisu bila vaša kola? Niste pobrkali dane?

Potpuno sam siguran. Bio sam u Withenburvju, vratio se kasno, malko pregrisao, i onda je stigao poziv zbog Mery Gerard pa sam pohitao. Onda se rekao je Poirot tiho moj prijatelju, čini da smo napokon dospjeli do nečeg određenog.

Peter Lord je kazao: Netko je bio ovdje, netko tko nije bio ni Elinor Kelis, ni Mery Gerard, ni sestra Hopkins.

Vrlo zanimljivo. Hajdemo mi provesti svoju istragu. Pogledajmo, na primjer, što bi neki muškarac (ili žena), koji zeli neviđen prići kući, napravio? Na pola puta od prilaza odvojila se staza kroz neko grmlje. Pošli su njome, i na jednom zavoju Peter Lord je zgrabio Poirotovu ruku pokasujući na neki prozor: Ono je prozor prostorije za serviranje u kojoj je Elinor pripremala sendviče.

Poirot je mrmljao: A odavde je svatko mogao vidjeti kako ih priprema. Prozor je bio otvoren, ako se dobro sjećam? Bio je širom otvoren. Sjetite se da je bio vruć dan.

Hercule Poirot reče zamišljeno: Dakle, ako je tko god želio neopaženo promatrati što se zbiva, ovdje je negdje bilo za to dobro mjesto.

Dva muškarca vrludala su uokolo.

Peter Lord je kazao: Tu je nešto, iza tog grmlja. Nešto je ovdje ugaženo.

Ponovno je izraslo, ali se dovoljno jasno vidi.

Poirot mu se pridružio. Da, to je dobro mjesto. Zaklonjeno je od staze, a ovaj otvor u grmlju omogućuje dobar vidik na prozor. Sad, što li je radio naš prijatelj koji je ovdje stajao? Je li možda pušio? Sagnuli su se pretražujući tlo i razgrćući lišće i grane. Iznenada je Hercule Poirot zamumljao.

Peter Lord se uspravio: Što je? Kutija šibica, moj prijatelju. Prazna kutija šibica. Ugažena u zemlju, razmočena i gnjila. Brižljivo i oprezno izvadio je predmet. Na kraju ga je položio na komad papira što ga je izvukao iz džepa.

Peter Lord je rekao: Strana je. Bože moj, njemačke šibice!

A Mery Gerard kazao je Hercule Poirot nedavno je prispjela iz Njemačke!

Sad imamo nešto Peter Lord je likovao. Ne mozete to poreći.

Hercule Poirot je polako kazao: Mozda.

Ali, do vraga, čovječe, tko bi živ u okolici imao strane šibice!

Znam, znam. Njegove zbunjene oči usmjerile su se na otvor u grmlju kroz koji se vidio prozor. Nije to tako jednostavno kao što mislite. Postoji još jedna velika teškoća. Zar sami ne uviđate?

Koja? Recite mi.

Poirot je uzdahnuo: Ako je sami ne vidi te No, hajdemo, nastavimo!

Uputili su se prema kući. Peter Lord je otključao straznja vrata. Prošli su kroz praonicu suđa do kuhinje, pa zatim kroz nju, duž prolaza, u kojem je s jedne strane bila garderoba, a s druge prostorija za serviranje. Dva su se muškarca ogledala po prostoriji za serviranje.

U njoj su bili uobičajeni ormari s pomičnim staklenim vratima gdje se pohranjivalo staklo i porculan. Tu je bilo i plinsko kuhalo te dva kotlića, a na polici kutije s natpisima ČAJ i KAVA. Bio je tu i sudoper, zdjela za ispiranje suđa te ploča za ocjeđivanje. Pred prozorom je bio stol.

Peter Lord je rekao: Na ovom je stolu Eli nor Kelis pripremala sendviče. Onaj fragment etikete za morfij pronađen je u ovoj pukotini na podu ispod sudopera.

Poirot će zamišljeno: Policajci su brizni tragači. Ne promakne im mnogo.

Nema dokaza da je Elinor ikada držala tu tubu silovito će Peter Lord.

Kazem vam, netko ju je motrio vani iz grmlja. Otišla je dolje do vratarnice, a taj netko ugrabio je priliku i uvukao se, otčepio tubu,

zdrobio u prah nekoliko tableta i posipao ih na gornji sendvič. Nije zamijetio da je pokidao komadić naljepnice s tube i da je taj komadić pao u pukotinu. Pozurio je van, pokrenuo kola i opet odjurio.

Poirot je uzdahnuo: I još ne vidite? Čudnovato je kako jedan inteligentan čovjek može biti ograničen.

Peter Lord je ljutite upitao: želite li reći da ne vjerujete kako je netko stajao u onom grmlju motreći ovaj prozor?

Da, to vjerujem.

Onda moramo otkriti tko je to bio! Poirot je promrmljao: Nećemo morati daleko tražiti, čini mi se.

Mislite da znate?

Imam vrlo oštroumnu ideju.

Peter Lord će polako: Onda su vaše sluge koje su istrazivale po Njemačkoj doista nešto otkrile!

Hercule Poirot je lupkajući se po čelu rekao: Prijatelju moj, sve je ovdje, u mojoj glavi. Hajdemo pregledati kuću!

Na kraju su se našli u sobi u kojoj je umrla Mery Gerard. Nekakva čudna atmosfera vladala je kućom; kao da su je ozivljavale uspomene i zle slutnje.

Peter Lord je otvorio jedan prozor. Uz blag drhtaj je kazao: Ovdje je kao u grobu.

Da zidovi mogu govoriti rekao je Poirot. Sve je ovdje, zar ne, ovdje u kući početak cijele priče. Zastao je, a onda tiho dodao: Je li to soba u kojoj je umrla Mery Gerard?

Našli su je kako sjedi u naslonjaču do prozora.

Hercule Poirot će zamišljeno: Mlada djevojka, lijepa, romantična. Je li spletkarila i rovarila? Je li bila naduta osoba koja se prenavlja? Je li bila mila i slatka bez intriganih primisli, tek mlado biće na početku života, djevojka po put cvijeta?

Kakva god da je bila rekao je Peter Lord netko je želio da ona umre.

Hercule Poirot je promrmljao: Pitam se...

Lord je buljio u njega: što zelite reći?

Poirot je odmahnuo glavom: Još ne. Okrenuo se: Prošli smo cijelu kuću.

Vidjeli smo sve što je trebalo vidjeti. Pođimo u vratarnicu.

I ovdje je sve bilo pospremljeno; sobe prazne, ali uredne i bez ikakvih osobnih predmeta. Dva su se čovjeka zadržala samo nekoliko trenutaka. Kad su izišli na sunce, Poirot je dotakao lišće ruže penjačice koja se verala po rešetki.

Bila je ružičasta i slatko je mirisala. Promrmljao je: Znete li kako se ova ruža zove? To je Zephvrine Droughin, prijatelju moj.

Peter Lord će razdraženo: Pa što s tim?

Kad sam posjetio Elinor Kelis, govorila mi je o ružama. Tamo sam ja počeo pregledavati, ne svjetlo dana, ali mali odsjaj svjetla što ga čovjek opaža kad vlak treba da iziđe iz tunela. Nije to toliko dnevno svjetlo koliko njegov navještaj.

Peter Lord će hrapavo: što vam je rekla?

Pričala mi je o svojem djetinjstvu, o tome kako se igrala u ovom vrtu i o tome kako su ona i Roderih Welman bili na suprotnim stranama.

Bili su neprijatelji, jer je on više volio bijelu ružu Jorka hladnu i strogu a ona, tako mi je kazala, crvene ruže, crvenu ružu Lancastera.

Cvene ruže koje imaju miris i boju, strast i toplinu. A to je, prijatelju moj, razlika između Elinor Kelis i Roderiha Welmana.

Je li to išta objašnjava?

Objašnjava Elinor Kelis, koja je strastvena i ponosita i koja je očajnički ljubila čojeka koji je nije bio sposoban ljubiti.

Ne razumijem vas.

Ali ja razumijem nju. Razumijem oboje. Sad ćemo, prijatelju moj, još jednom otići natrag do one male čistine u grmlju. Išli su onamo šutke. Pjegavo lice Petera Lorda bilo je zabrinuto i ljuto.

Kad su došli do onog mjesta, Poirot je nepo kretno stajao neko vrijeme, a Peter Lord ga je promatrao. Zatim je mali detektiv iznenada uznemireno uzdahnuo. Zapravo je to tako jednostavno. Zar ne uvidate, prijatelju, kobnu zabludu u svojem razmišljanju? Prema vašoj teoriji, netko vjerojatno neki muškarac koji je poznao Mery Gerard iz Njemačke došao je ovamo s namjerom da je ubije. Ali, gledajte, prijatelju, gledajte! Poslužite se očima svojeg tijela, kad vam, čini se, ne služe oči vašeg uma. Što vidite odavde? Prozor, zar ne? A uz prozor djevojku. Djevojka sprema sendviče. To je, recimo, Elinor Kelis. Ali promislite na trenutak o ovome: što je, zaboga, promatraču dalo do znanja da će ti sendviči biti ponuđeni Mery Gerard? To nitko nije znao, osim same Elinor Kelis nitko! Čak ni Mery Gerard, ni sestra Hopkins. Dakle, što slijedi? Ako je neki čovjek stajao ovdje, ako je kasnije pošao do prozora i uspeo se i prčkao oko sendviča? Što je mislio, i što je vjerovao? Mislio je, morao je misliti da će te sendviče pojesti Elinor Kelis osobno!

20.

Poirot je zakucao na vrata kućice bolničarke Hopkins. Otvorila ih je usta punih kolača. Oštro je rekla: No, gospodine Poirot, što želite sada?

Mogu li ući? Pomalo nerado, bolničarka Hopkins se povukla te Poirotu bi dopušteno da prijeđe prag. Sestra Hopkins ponudila je čaj, i minutu kasnije Poirot je nekako zastrašeno ogledavao šalicu crnkastog pića.

Upravo napravljen, dobar i jak! rekla je sestra Hopkins.

Poirot je oprezno promiješao svoj čaj i junački srknuo: Znate li zbog čega sam došao ovamo?

Ne bih mogla reći dok mi ne kažete. Nisam tvrdila da umijem čitati misli.

Došao sam da vas upitam za istinu.

Bolničarka Hopkins gnjevno se podigla: Voljela bih znati što ovo znači! Ja sam oduvijek bila istinoljubiva žena, a ne ona koja se bilo kako sakriva. Otvoreno sam u istrazi govorila o onoj izgubljenoj tubi morfija, kad bi mnogi na mojem mjestu uporno ustrajali i ne bi rekli ništa. Jer mi je dobro znano da ću biti kaznjena zbog nebrižnosti što sam svoj kovčežić ostavila onako, a, napokon, tako se nešto svakom moglo desiti. Ukorena sam zbog toga, i to mi, mogu vam reći, neće koristiti u mojem pozivu. Ali meni to ništa nije značilo. Znala sam nešto što je imalo vese sa slučajem i zato sam govorila. I bit ću vam za hvalna, gospodine Poirot, da sve prljave insinuacije zadržite za se! Nema nijedne stvari o smrti Mery Gerard u kojoj ja nisam bila otvorena i jasna kao dan, a ako vi mislite drukčije, morat ćete to potanko obrazložiti. Nisam zatajila ništa, baš ništa! I gotova sam se zakleti na sudu na to!

Poirot nije pokušavao upasti. I predobro je znao tehniku postupanja s ljutom ženom. Dopustio je bolničarki Hopkins da se razbukta i ohladi. Tada je progovorio mirno i prijazno:

Ni sam rekao da postoji nešto u vesi sa zločinom što ste mi zatajili.

No što ste onda htjeli, voljela bih znati? Pitao sam vas za istinu ne o smrti, nego o životu Mery Gerard.

Oh sestra Hopkins kao da je bila trenu tačno osupnuta. Na to, dakle, ciljate? Ali to nema ništa zajedničko s umorstvom.

Nisam rekao da ima. Rekao sam da vi tajite nešto što se nje tiče.

Zašto ne bih, ako to nema ničeg sa zločinom?

Poirot je slegnuo ramenima: Zašto biste?

Vrlo crvena u licu, sestra Hopkins je rekla: Jer je to obična pristojnost. Svi su oni sada mrtvi, svi kojih se to tiče. I to nije više ničija stvar.

Ako je to samo pretpostavka, možda ne. Ali ako vi doista znate, onda je drukčije.

Ne znam baš tačno što mislite.

Pomoći ću vam. Navještaje mi je dala se stra OBrien, a imao sam i dug razgovor s gđom Slatterv, koja se izvrsno sjeća događaja od prije dvadeset godina.

Reći ću vam tačno što sam saznao. Dakle, prije dvadesetak godina dvoje je ljudi imalo ljubavnu vesu. Jedno od njih bila je gđa Welman, koja je nekoliko godina bila udovica i koja je bila žena sposobna za duboku i strasnu ljubav. Druga osoba bio je Sir Lewis Rytzroft, koji je imao veliku nesreću što je bio oženjen ženom koja je bila beznadno umobolna. U ono vrijeme zakon nije omogućavao oslobođenje razvodom, a gđa Rytzroft, čije je fizičko zdravlje bilo izvrsno, mogla je doživjeti devedesetu. Mislim da je svijet naslućivao ljubavnu vesu

između to dvoje ljudi, no oni su bili i diskretni i pažljivi da se klone pojavljivanja. Zatim je Sir Lewis Rytzroft pao u ratu.

No? rekla je sestra Hopkins.

Slutim da je po njegovoj smrti rođeno jedno dijete i da je to dijete bila Mery Gerard.

Čini se da sve znate!

To je ono što ja mislim. Ali moguće je da vi za to imate jasan dokaz.

Bolničarka Hopkins sjedila je trenutakdva tiho i mrštila čelo, a zatim se naglo digla, prešla sobu, otvorila ladicu i izvadila jednu omotnicu. Donijela ju je Poirotu.

Reći ću vam kako je ovo dospjelo u moje ruke. Znate, i ja sam sumnjala. Već i to kako je gđa Welman motrila djevojku, a onda još i koje kakva prišaptavanja. A stari Gerard mi je, kad je bio bolestan, rekao da Mery nije njegova kći. Nakon Meryne smrti dovršila sam pospremanje vratarnice; u jednoj ladici među nekim starčevim stvarima nabasala sam na ovaj list. Vidite što je na njemu napisano.

Poirot je pročitao naslov napisan izbljedjelom i tintom: Za Mery da joj se pošalje nakon moje smrti.

Rekao je: Ovo nije nedavno napisano.

Nije to Gerard napisao objasnila je sestra Hopkins. Pisala je to Meryna majka, koja je umrla prije četrnaest godina. Namijenila je list djevojci, ali ga je starac drzao među svojini stvarima tako da ga nikad nije vidjela i hvala Bogu što nije. Mogla je dokraja drzati glavu uspravno i ničega se nije trebala stidjeti.

Zastala je, pa rekla: No da, bilo je zapečaćeno kad sam ga našla, ali priznajem vam da sam ga otvorila i pročitala, što, rekla bih, nisam smjela. Ali Mery je bila mrtva, a ja sam višema nje slutila što je unutra a nisam znala koga bi se to još ticalo. Ipak, nije mi ga se htelo

uništiti, jer sam nekako osjećala da to ne bi bilo u redu. No, eto, najbolje da sami pročitate.

Poirot je izvukao arak papira ispisan malim uglatim slovima.

Evo istine koju sam zapisala za slučaj da ikad bude potrebna. Bila sam komorkinja gde Welman u Hunterburju, a ona je prema meni bila vrlo dobra. Navukla sam teškoću na vrat, ali me ona pomogla i opet me uzela u službu kad je sve završilo; no dijete je umrlo. Moja gospodarica i Sir Lewis Rytzroft voljeli su se, ali se nisu mogli vjenčati jer je on već imao ženu, a ta je bila u duševnoj bolnici, jadnica. On je bio fin gospodin i odan gđi Welman. Bio je ubijen, a ne dugo zatim ona mi je kazala da će dobiti dijete. Kasnije je otišla u Škotsku i pvela me sa sobom. Dijete se rodilo ondje, u Ardlotzhrieju. Bob Gerard, koji je prao ruke od mene i najurio me kad sam bila u nevolji, opet mi je pisao. Dogovoreno je da ćemo se uzeti i živjeti u vratarnici te da će on smatrati da je dijete moje. Kad bismo živjeli na Hunterburju, izgledalo bi posve prirodno da se gđa Welman zanima za dijete i postara za njegovu naobrazbu i egzistenciju. Mislila je da bi za Mery bilo bolje da nikad ne dozna istinu. Gđa Welman dala nam je oboma lijepu svotu; ali ja bih joj pomogla i bez toga. S Bobom sam bila prilično sretna, ali on nikad nije zavolio Mary. Obuzdala sam svoj jezik i nikad nikom ništa rekla nisam, ali mislim da je u redu da za slučaj moje smrti ovo stavim crno na bijelo.

ELISA GERARD (rođena ELISA RILEJ)

Hercule Poirot je duboko udahnuo i opet složio pismo. Sestra Hopkins brizno je upitala: Što ćete s tim uraditi? Svi su oni sada mrtvi! Nema nikakva smisla da se te stvari razgrću. Ovdje su svi poštovali gđu Welman; protiv nje nikad ništa ni je bilo rečeno. Sav taj stari skandal bilo bi to okrutno. Tako isto i s Mery.

Bila je prijazna djevojka. Zašto bi itko morao znati da je bila kopile? Ja kazem: pustimo mrtve da počivaju u miru! Treba misliti na žive. Ali ovo nema nikakve veze s umorstvom!

Hercule Poirot reče ozbilno: Može imati i te kakve veze. Izišao je iz kućice, ostavivši sestru Hopkins kako otvorenih usta pilji za njim. Hodao je tako neko vrijeme, kad je postao svjestan nečijih neodlučnih koraka za sobom. Stao je i okrenuo se. Bio je to Horlih, mladi vrtlar iz Hunterburya. Djelovao je zbunjeno i neprekidno je po rukama premetao kapu.

Oprostite, gospodine. Da li bih mogao riječ dvije?

Horlih je govorio kao da nešto guta.

Sigurno, što je?

Horlih je još zešće motao kapu. Rekao je odvrćući oči, a djelovao je kao kup bijede i nevolje: Zbog onog auta.

Autu koji je onog jutra bio pred stražnim vratima?

Da, gospodine. Dr. Lord je jutros rekao da to nije bio njegov auto, a bio je, gospodine.

Vi to pouzdano znate?

Da, gospodine. Po broju, gospodine. Bio je to MS2022. Dobro sam ga primijetio MS2022. Znači, poznamo ga u selu i uvijek ga zovemo mis dvojka.

Potpuno sam siguran, gospodine.

Poirot je uz slab osmijeh rekao: Ali dr. Lord kaže da je onog jutra bio u Withenburju.

Horlih je nevoljko kazao: Da, gospodine. Čuo sam ga. Ali to jest bio njegov auto. Prisegnut ću na to.

Poirot će blago: Hvala vam, Horlih, upravo će to možda biti potrebno.

21.

Jeli u sudnici bilo vrlo vruće? Ili vrlo hladno? Elinor Kelis nije mogla biti posve sigurna. Katkad je osjećala da gori, a odmah zatim je drhturila. Nije čula svršetak tuziteljeva govora. Bila se vratila u prošlost polako je ponovno proživljavala istu tu stvar, od onog dana kad je stiglo ono pismo pa do trenutka kad je onaj golobradi policajac uzasnom okretnošću izjavio: Vi ste Elinor Katharine Kelis. Ovdje imam nalog da vas uhapsim pod optuzbom da ste umorili Mery Gerard davši joj 27. srpnja otrov. Moram vas uposoriti da će sve što kazete biti zapisano i moći će se kao dokaz upotrijebiti na vašem suđenju. Uzasna, zastrašujuća okrutnost. Osjećala se kao da ju je dograbio uhodan, podmasan stroj, nečovječan, beščutan. I sad je bila ovdje, na optuženičkoj klupi, pred očima javnosti, a stotine očiju, koje nisu bile ni impersonalne, ni neljudske, zlorado su se naslađivale.

Samo je porotnici nisu gledali. U neprilici, oni su brizno odvrćali pogled.

Pomislila je: To je zato jer znaju što će uskoro reći.

Svjedočio je dr. Lord. Je li to bio onaj Peter Lord, pjegavi veseli mladi liječnik, koji je bio toliko ljubasan i uslužan u Hunterburvu? Sad je bio vrlo ukočen. Profesionalno ozbiljan. Njegovi su odgovori bili jednolični. Telefonski su ga po zvali u Hunterburj; prekasno da se išta učini; Mery Gerard umrla je nekoliko minuta nakon njegova dolaska; po njegovu mišljenju, smrt je uzrokovalo otrovanje morfijem, i to u jednoj manje uobičajenoj formi podvrsti što se zove foudrovante.

Sir Edwin Bulmer ustao je da ga ispita. Vi ste bili kućni liječnik pokojne gospođe Welman?

Jesam.

Za vaših posjeta Hunterburvu prošlog lipnja imali ste priliku vidjeti optuženu zajedno s Mery Gerard?

Nekoliko puta.

Kako se, po vašem mišljenju, optužena od nosila prema Mery Gerard?

Savršeno prijazno i normalno.

Sir Edwin Bulmer rekao je uz lak preziran smiješak: Nikad niste opazili nekih znakova one ljubomorne mrznje, o kojoj smo toliko čuli?

Peter Lord je stisnutih čeljusti procijedio:

Ne.

Elinor je pomislila: Ali jest jest. Zbog me ne je ovdje lagao. Znao je.

Za Peterom Lordom slijedio je policijski liječnik. Njegov je iskaz bio duži, detaljniji. Smrt je pripisivana trovanju morfijem, i to podvrstom foudrovante. Bi li bio tako ljubazan da razjasni taj termin? Sa stanovitim uživanjem to je i uradio.

Smrt uzrokovana trovanjem morfijem može se očitovati na različite načine.

Najuobičajeniji počinje razdobljem intenzivnog uzbuđenja, iza kojeg slijedi pospanost i omamljenost, a zjenice su sužene. Drugi, ne tako čest oblik, Francusi su prozvali foudrovante. U takvim slučajevima vrlo brzo nakon deset minuta nastupa dubok san; zjenice su obično raširene. Suđenje se prekinulo pa opet nastavilo. Stručno medicinsko svjedočenje potrajalo je nekoliko sati.

Dr. Alan Garča, istaknuti analitičar, koji se razmetao učenim izrazima, s uzitkom je govorio o sadržaju želuca. Kruh, riblja pašteta, čaj, prisutnost morfija brojni učeni izrazi i različiti decimalni brojevi. Količina koju je uzela pokojnica procijenjena je otprilike na četvrtinu grama. Letalna doza mogla bi biti otprilike četiri puta manja.

Sir Edwin, još uvijek blag, ustade: Volio bih da to potanko razjasnimo. U želucu niste našli ništa osim kruha, maslaca, riblje paštete, čaja i morfija. Nije bilo nikakvih drugih namirnica?

Nikakvih.

To znači da pokojnica duže vrijeme nije jela ništa osim čaja i sendviča?

Tako je.

Je li išta moglo pokazati prenosioca morfija?

Ne razumijem baš najbolje.

Pojednostavnit ću pitanje: je li morfij mogao biti u ribljoj pašteti, ili u kruhu, ili u maslacu na kruhu, ili u čaju, ili u mlijeku koje je dodano čaju?

Sigurno.

Ne postoji neki specijalni dokaz da je morfij bio u ribljoj pašteti, a ne u nekoj drugoj namirnici?

Ne.

I, zapravo, morfij je mogao biti uzet odvojeno, tj. ni s kakvom namirnicom?

Mogao se jednostavno progutati u obliku tablete?

Da, naravno.

Sir Edwin je sjeo.

Sir Samuel Attenbury pristupio je preslušavanju.

Unatoč tome, vi ste mišljenja da je sa svim svejedno kako morfij uzet istodobno s drugom hranom i pićem?

Da.

Hvala vam.

Inspektor Brill prisegnuo je mehanički okretno. Stajao je ondje vojnički i ravnodušno, verglajući svoj iskaz profesionalnom lakoćom.

Pozvan u kuću optužena je rekla: Mora da je pokvarena riblja pašteta Pretres kuće je pokazao da jedan oprani lončić od riblje paštete stajao je na plohi za ocjeđivanje u prostoriji za serviranje, a drugi napola pun .

Daljnja pretraga prostorije što ste našli?

U pukotini iza stola, između podnica, na šao sam komadić papira.

Dokazni materijal je pokazan poroti.

Što ste pomislili da je to?

Djelić tiskane etikete, onakve kakve se upotrebljavaju na staklenim tubama za morfij.

Zastupnik obrane ustao je ležerno i lagodno: Našli ste taj komadić u pukotini na tlu?

Da.

Dio etikete?

Da.

Jeste li našli ostatak te etikete?

Ne.

Niste pronašli nikakvu staklenu tubu ili bocu na kojoj je mogla biti prilijepljena ta etiketa?

Ne.

U kakvom je stanju bio taj komad papira kad ste ga otkrili? Je li bio čist ili prljav?

Bio je posve svjež...

Što mislite pod tim posve svjež?

Na površini je bilo prašine s tla, ali je inače bio dosta čist.

Nije mogao biti ondje dulje vremena?

Ne, ondje je bio odskora.

Onda biste rekli da je onamo dospio na sam dan kad ste ga našli, ne ranije?

Da.

Sir Edwin je sjeo gundajući.

Na mjestu za svjedoke stajala je sestra Hopkins, crvena lica i kreposna.

Pa ipak, pomislila je Elinor, sestra Hopkins nije bila tako zastrašujuća kao inspektor Brill. Njegova ju je bezdušnost upravo paralisirala. On je tako očito bio dio velikog stroja. Sestra Hopkins imala je ljudske strasti, predrasude.

Vaše ime je Jesie Hopkins?

Da.

Vi ste ispitana okružna bolničarka i stanujete u Rose Cottagheu, Hunterburv?

Da.

Gdje ste bili 28. lipnja?

Bila sam u Hunterburvu.

Jesu li vas zvali?

Da. Gospođu Welman je ponovno udarila kap, po drugi put. Otišla sam da pomognem sestri OBrien dok ne pronađu drugu sestru. Jeste li sa sobom uzeli kovčezić?

Da.

Recite poroti što je bilo u njemu. Zavoji, oblosi, igla za injekcije, neki lijekovi, a između njih i tuba morfijeva hidroklorida. Zbog čega je ondje bio morfij?

Jedan bolesnik u selu morao je dobivati injekciju morfija ujutro i uvečer.

Kakav je bio sadržaj tube?

U njoj je bilo dvadeset tableta, svaka je sa državala 30 mg morfijeva hidroklorida.

Što ste uradili sa svojim kovčezićem?

Odložila sam ga u halu. To je bilo 28. uvečer. Kad ste opet imali pri liku da pogledate u kovčezić? Idućeg jutra oko 9 sati, baš kad sam se spremala da odem.

Je li što nedostajalo?

Nedostajala je tuba morfija.

Jeste li to spomenuli?

Govorila sam o tome sestri OBrien, sestri koja se brinula o bolesnici.

Taj kovčezić je lezao u halu kojim su ljudi prolazili amotamo?

Da.

Sir Samuel je zastao a onda rekao: Dobro ste poznavali pokojnu djevojku Mery Gerard?

Da.

Kakvo je bilo vaše mišljenje o njoj?

Bila je vrlo draga i vrlo dobra djevojka.

Je li bila vedre naravi?

Vrlo vedre.

Koliko vi znate, nije imala nekih problema?

Ne.

Je li u vrijeme njezine smrti bilo ičega što bi je zabrinjavalo ili činilo nesretnom u pogledu budućnosti?

Ničega.

Ne bi imala nikakva razloga da sama sebi oduzme zivot?

Ni najmanjega.

Nastavljala se tako u beskraj ta prokleta priča. Kako je sestra Hopkins otpratila Mery u vratarnicu, Elinorina pojava, njesino uzrujano ponašanje, poziv na sendviče, tanjur koji je prvo ponuđen Mery, Elinorin prijedlog da se sve opere i njezino nastojanje da sestra Hopkins pođe s njom gore i pomogne joj pri razvrstavanju odjeće.

Sir Edwin Bulmer često je upadao i stavljao primjedbe.

Elinor je pomislila: Ta, sve je to istina i ona u to vjeruje. Sigurna je da sam ja to učinila. I svaka riječ što je izriče istinita je, upravo je to

strašno. Sve je to istina. Još jednom je, dok se ogledala sudnicom, ugledala lice Herculea Poirota, koji ju je promatrao zamišljeno, gotovo ljubazno. Motrio ju je i s previše znanja.

Komad kartona na kojem je bila priliječena etiketa doturen je svjedokigni.

Znate li što je to?

To je komad etikete.

Možete li reći kakve?

Da, to je dio etikete s tube injekcijskih tableta. Morfijeve tablete od 30 mg poput onih što sam ih bila izgubila.

Sigurni ste u to?

Naravno da jesam. To je s moje tube.

Sudac je kazao: Postoji li na tome komadiću neki osobit znak po kojem mozete identifikirati da je s tube što ste je izgubili?

Ne, vaša milosti, ali mora da jest.

Zapravo, vi mozete samo izjaviti da je to vrlo slično?

Pa da, to i mislim.

Suđenje je prekinuto.

22.

Drugi dan. Sir Edwin Bulmer je na nogama i ispituje. Sada nije nimalo dobrostiv. Oštro je rekao: O tom kovčezicu već smo mnogo čuli. Dana 28. lipnja bio je cijele noći ostavljen u glavnom hunterburyjskom. halu.

Sestra Hopkins se suglasila: Da.

Prilično nebrizno, zar ne?

Sestra Hopkins se zacrvenjela: Da, drzim da jest.

Ostavljate li vi često opasne lijekove tek tako da svatko može do njih?

Ne, naravno, ne.

Ne? Ali tada jeste?

Da.

I činjenica je, zar ne, da je svatko u kući mogao do toga morfija da je samo htio?

Vjerojatno.

Nema vjerojatno. Je li ili nije?

Dobro, jest.

Nije samo gđica Kelis mogla do njega? Je li mogao tko od posluge? Ili dr. Lord? Ili gospodin Roderih Welman? Ili sestra OBrien? Ili Mery Gerard?

Pretpostavljam tako, da.

Tako je, zar ne?

Da.

Je li tko znao da u onom kovčeziću imate morfij?

Ne znam.

Dobro, jeste li kome o tome govorili?

Ne.

Dakle, zapravo gđica Kelis nije mogla znati da unutra ima morfija?

Mogla je pogledati.

To je prilično malo vjerojatno, zar ne?

Ne znam, gospodine.

Ima ljudi za koje je vjerojatnije da su znali za morfij od gđice Kelis. Na primjer, dr. Lord. On bi znao. Vi ste taj morfij davali po njegovim uputama, zar ne?

Naravno.

Je li Mery Gerard znala da ga ondje imate?

Ne, nije.

Bila je često u vašoj kućici, zar ne?

Ne baš tako često.

Tvrdim da je ona ondje bila vrlo često i da je ona od svih ljudi u kući najlakše mogla naslutiti da u vašem kovčeziću ima morfija.

Ne slazem se.

Sir Edwin je malo zastao: Rekli ste sestri OBrien ujutro da nedostaje morfij?

Da.

Pretpostavljam da je ono što ste zapravo rekli glasilo: Ostavila sam morfij kod kuće. Morat ću se vratiti po njega.

Ne, nije.

Niste li rekli da ste morfij ostavili na ka minu u svojoj kućici?

Dobro, kad ga nisam mogla naći, pomislila sam da se to moralo dogoditi.

Zapravo niste stvarno znali što ste s njim napravili?

Jesam. Metnula sam ga u kovčežić.

Onda zašto ste 29. lipnja izjavili da ste ga ostavili kod kuće?

Zato što sam pomislila da možda i jesam.

Izjavljujem da ste vi vrlo nepromišljena žena.

To nije istina.

Vi ponekad dajete prilično netočne izjave, zar ne?

Ne, ne dajem. Pazim što govorim.

Jeste li 27. srpnja, na dan smrti Mery Gherrard, nešto primijetili o nezinu trnu?

Ne vidim kakve to vese ima s ovim!

Sudac je upitao: Je li to relevantno, Sir Edwin?

Da, vaša milosti, to je bitan dio obrane, i namjeravam pozvati svjedoke da dokazem kako je ta tvrdnja lažna. Ponovio je: Da li i dalje tvrdite da ste se 27. srpnja uboli u zapešće ružinim trnom?

Da. Sestra Hopkins gledala je drsko.

Kad se to dogodilo?

Upravo prije no što smo 27. srpnja ujutro otišle iz vratarnice gore u kuću.

Sir Edwin je skeptično zapitao: A kakva je to bila ruža?

Penjačica ispred vratarnice, ružičastih cvjetova.

Sigurni ste?

Posve sigurna.

Sir Edwin je zastao pa upitao: Ostajete pri izjavi da je morfij bio u kovčežiću kad ste 28. lipnja došli u Hunterbury?

Da, imala sam ga usa se.

A što ako sad na mjesto za svjedoke stupi sestra OBrien i prisegne da ste rekli kako ste ga vjerojatno ostavili kod kuće?

Bio je u mojem kovčežiću. Sigurna sam uto.

Sir Edwin je uzdahnuo: Vi se uopće niste uznemirili zbog nestanka morfija?

Ne, nisam.

O, onda ste bili potpuno mirni, unatoč činjenici da je nestala velika količina opasna lijeka?

Tada nisam mislila da bi ga bilo tko uzeo.

Tako. Vi se samo trenutačno niste mogli prisjetiti što ste s gnim napravili?

Nikako. Bio je u mojem kovčeziću. Dvadeset tableta od 30 mg, to je 0,6 g morfija. Dovoljno da se usmrti nekoliko ljudi, zar ne?

Da.

Ali vi niste uznemireni i čak službeno ne prijavljujete nestanak?

Mislila sam da je sve u redu.

Da je morfij stvarno nestao onako kako jest, vi biste, kao savjesna osoba, morali gubitak službeno prijaviti.

Bolničarka Hopkins, sva crvena, reče: Dobro, nisam.

To je sigurno zločinačka lakoumnost s vaše strane. Ne čini se da vi svoje odgovornosti shvaćate preozbiljno. Gubite li vi često ove opasne lijekove?

Nikad mi se to nije dogodilo. Nastavilo se to tako još nekoliko minuta.

Sestra Hopkins, uzrujana, crvena lica, protusloveći sama sebi, bila je lak plijen za vještog Sir Edwina.

Je li istina da je u četvrtak, 6. srpnja, pokojna djevojka Mery Gerard napravila oporuku?

Jest.

Zašto ju je napravila?

Zato što je mislila da je to ispravno. I bilo je.

Jeste li sigurni da to nije bilo zato što je bila potištena i nesigurna zbog svoje budućnosti?

Glupost.

To ipak pokazuje da joj je u svijesti bila ideja o smrti, da je mozgala o tome.

Uopće nije. Mislila je samo da je tako nešto ispravno.

Je li ovo ta oporuka? Potpisana je Mery Gerard, a svjedoci su Emilj Biggs i Rogher Wade, slastičarski pomoćnici, a sadržaj glasi da će sav imetak nakon smrti pripasti Mery Rilej, sestri Elise Rilej.

Tako je.

Oporuka je predana poroti.

Prema vašem znanju, je li Mery Gerard imala što ostaviti?

Ne, tada nije imala.

Ali je uskoro trebala imati?

Da.

Zar nije točno da je gđica Kelis namjera vala Mery dati priličnu svoticu dvije tisuće funti?

Da.

Nije bilo pritiska na gđicu Kelis da to uradi? Je li je na to navela isključivo njezina velikodušnost?

Učinila je to po svojoj slobodnoj volji.

Ali sigurno, da je mrzila Mery Gerard, kao što je rečeno, ne bi joj po svojoj slobodnoj volji namijenila znatnu svotu.

Mozda je tako.

Što mislite tim odgovorom?

Ništa.

Točno. Onda, jeste li čuli kakvo lokalno tračanje o Mery Gerard i gospodinu Roderihu Welmanu?

Bio je zaljubljen u nju.

Imate li za to kakav dokaz?

Samo sam znala, to je sve.

Samo ste znali. Bojim se da to nije baš uvjerljivo za porotu. Jeste li jednom zgodom rekli da Mery ne bi trebala imati ništa s gnim jer je on zaručen s gđicom Elinor, a Mery je to isto kazala njemu u Londonu?

Tako mi je rekla.

Sir Samuel Attenbury je upitao:

Kad je Mery Gerard s vama raspravljala o tekstu ove oporuke, je li se optužena naginjala kroz prozor?

Da, jest.

Što je rekla?

Kazala je: Ti, dakle, pišeš oporuku, Mary. To je smiješno. I smijala se. Smijala se i smijala. I po mojem mišljenju dometnula je svjedokinja zlobno toga joj je trenutka na um pala ona pomisao. Pomisao da se oslobodi djevojke. Upravo tog trenutka u srcu joj je bilo umorstvo.

Sudac je oštro prigovorio: Ograničite se na odgovaranje na postavljene upite. Posljednji dio ovog odgovora valja precrtati.

Elinor je pomislila: Kako je to čudno! Kad netko kaže nešto što je istina, to precrtaju. Pozeljala je da se histerično nasmije.

Na mjestu za svjedoke bila je sestra OBrien.

Je li vam 29. lipnja ujutro sestra Hopkins nešto izjavila?

Da. Rekla je da joj iz kovčezića nedostaje tuba morfijeva hidroklorida. A što ste vi na to?

Pomogla sam joj traziti.

Ali niste je mogli naći?

Ne.

Koliko je vama poznato, je li kovčezić preko noći ostao u halu?

Da.

Jesu li gospodin Welman i optužena boravili u kući u vrijeme smrti gđe Welman, tj. 28. i 29. lipnja?

Da.

Hoćete li nam ispričati o onom incidentu koji se zbio 29. lipnja, dan nakon smrti gđe Welman?

Vidjela sam gospodina Roderiha Welmana s Mery Gerard! Govorio joj je da je voli i po kušavao ju je poljubiti.

Je li on u to vrijeme bio zaručen s optuženom?

Da.

Što se zatim zbilo?

Mery mu je rekla neka ga bude stid, jer je zaručen s gđicom Elinor!

Po vašem mišljenju, kakvi su bili osjećaji optužene prema Mery Gerard?

Mrzila ju je. Promatrala ju je kao da bi je željela zatrti.

Sir Edwin je ustao. Zašto se prepiru? Zar nije svejedno? po mislila je Elinor.

Sir Edwin Bulmer je počeo ispitivati: Nije li točno da je sestra Hopkins rekla kako misli da je morfij ostavila kod kuće?

Pa, znate, bilo je to ovako. Nakon...

Molim lijepo da odgovorite na moje pitanje. Nije li rekla da je morfij vjerojatno ostavila kod kuće?

Da. Ona zapravo nije u to vrijeme bila zbog to ga zabrinuta?

Ne, ne tada. Jer je mislila da ga ja ostavila kod kuće.

Dakle, prirodno je što nije bila uznemirena?

Nije mogla zamisliti da bi ga tko uzeo.

Točno. Tek nakon smrti Mery Gerard, uzrokovane morfijem, njezina je mašta proradila.

Sudac se umiješao: Mislim, Sir Edwin, da ste tu stvar već raspravili s pređašnjom svjedokinjom.

Kako vaša milost zeli.

A što se tiče stava optužene prema Mery Gerard, je li ikad bilo neke svađe među njima?

Ne, nikada.

Je li gđica Kelis uvijek bila prijazna s djevojkom?

Da. Samo je njezin pogled bio onakav.

Da, da, da. Ali mi se na to ne možemo obazirati. Vi ste, mislim, Irkinja?

Jesam.

I Irci imaju prilično živu maštu, zar ne?

Bolničarka OBrien uzbuđeno je uzviknula: Svaka riječ što sam vam rekla istinita je.

Svjedoči gospodin Abbott, trgovac. Zbunjen, nesiguran u se (malo uzbuđen zbog vlastite važnosti). Njegov je iskaz kratak. Kupovina dvaju lončića riblje paštete. Optužena je kazala: Mnogi se ljudi otuju ribljom pašetom. Djelovala je uzbuđeno i čudno. Nije bilo unakrsna ispitivanja.

23.

Uvodni govor obrane: Gospodo porotnici, mogao bih vam, da želim, izjaviti da nikakva optužba ne postoji protiv okrivljene. Teret dokaza je na optuzbi, i do sada, po mojem mišljenju a ne sumnjam, i po vašem ona nije dokazala baš ništa.

Optužba tvrdi da je Elinor Kelis, domogavši se morfija (za što je svatko u kući imao jednaku mogućnost da ga ukrade i za koji postoje opravdane sumnje da je bio u kući), otrovala Mery Gherrard. Ovdje se optužba oslanja samo na mogućnosti.

Pobrinula se da dokaže motiv, ali ja tvrdim da u tome nije uspjela. Jer, porotnici, motiva nema! Optužba je govorila o razvrgnutim zarukama. Molim vas razvrgnute zaruke! Da su razvrgnute zaruke povod za umorstvo, zašto on da svakodnevno nemamo umorstava? A te zaruke, pripasite, nisu stvar očajničke strasti: zaruke su to u koje se išlo uglavnom iz obiteljskih razloga. Gđica Kelis i gospodin Welman zajedno su odrasli. Oduvijek su se jedno drugom sviđali i postupno su bili uvučeni u ljubav. No ja vam želim pokazati da je to u najboljem slučaju bila mlačna ljubav.

(O Roddy, Roddy mlačna ljubav?)

Dapače, te zaruke nije raskinuo gospodin Welman, nego zatvorenica. I tvrdim vam da su zaruke između Elinor Kelis i Roderiha Welmana sklopljene uglavnom zato da se ugodni staroj gđi Welman. Kad je ona umrla, obje su strane ustanovile da njihovi osjećaji nisu tako jaki da bi opravdali sklapanje braka. Ostali su, među tim, dobri prijatelji. Dapače, Elinor Kelis, ko ja je naslijedila imetak svoje tete, povedena plemenitošću svoje naravi, namjeravala je dati stanovitu svotu Mery Gerard. A to je djevojka koju je navodno otrovala! Smiješno!

Jedina stvar koja postoji protiv Elinor Carlisle to su okolnosti pod kojima se trovanje zbilo. Optužba je o tome rekla otprilike ovo: Nitko

osim Elinor Kelis nije mogao ubiti Mery Gerard. Zbog toga je morala potraziti mogući motiv. Ali, kako sam vam rekao, nije ga mo gla naći, jer takav motiv i ne postoji.

A je li istina da nitko osim Elinor Kelis nije mogao ubiti Mery Gerard? Ne, nije. Postoji mogućnost da je Mery Gerard počinila samoubojstvo. Postoji mogućnost da je netko brljao sa sendvičima dok je Elinor Kelis bila izvan kuće u vratarnici. Postoji i treća mogućnost. Jedan od osnovnih zakona dokaznog postupka kaže da optuženi mora biti oslobođen ako se uspije dokazati da postoji moguća i čvrsta alternativa u dokazu. Namjeravam vam pokazati da je postojala još jedna osoba koja ne samo što je imala istu mogućnost da otruje Mery Gerard nego i mnogo jači motiv da to uradi. Namjera vam pozvati svjedoke da vam pokažu da je postojala još jedna osoba koja je imala pristup do morfija i koja je imala vrlo jak motiv da ubi je Mery Gerard, a mogu pokazati da je imala isto tako zgodnu priliku da to uradi. Tvrdim da nijedna porota na svijetu neće proglasiti ovu ženu krivom za umorstvo tako dugo dok ne postoji dokaz protiv nje (a ne samo mogućnost) i tako dugo dok protiv one drughe osobe govori ne samo mogućnost nego i vrlo jak motiv. Pozvat ću svjedoke da dokazem kako je jedan od svje doka optužbe svjesno lagao. Ali prvo ću pozvati zatvorenicu kako bi mogla ispričati vlastitu priču, te da sami uzmognete vidjeti koliko su posve neosnovane optužbe protiv nje.

Prisegla je. Na pitanja Sir Edwina odgovarala je tihim glasom. Sudac se nagnuo naprijed. Rekao joj je da govori glasnije.

Sir Edwin je ljubazno i bodro postavljao sve sama pitanja na koja je već dala odgovore. Jeste li voljeli Roderiha Welmana?

Veoma. Bio mi je poput brata ili bratića. Uvijek sam o njemu mislila kao o bratiću. Zaruke uvučeni u njih vrlo je ugodno vjenčati se s nekim koga ste znali cijelog zivota...

A ne mozda ono što bi se moglo nazvati strasnom ljubavi?

(Strasnom? Oh, Roddy!) Pa, ne znate, mi smo jedno drugo tako dobro poznavali...

Poslije smrti gđe Welman, jesu li vaši odnosi bili malo napeti?

Da, jesu.

Kako ste to obrazlagali?

Mislim da je to bilo dijelom zbog novca.

Novca?

Da. Roderih se osjećao nelagodno. Smatrao je da bi ljudi mogli misliti kako se ženi mnome zbog novca.

Zaruke nisu bile razvrgnute zbog Mery Gherrard?

Mislila sam da se Roderihu prilično sviđala, ali nisam vjerovala da je to nešto ozbilno.

Biste li se uzrujali da jest?

Ne. Bila bih pomislila da je to prilično ne prikladno, i to je sve.

A sad, gđice Kelis, jeste li ili niste 28. lipnja iz kovčezića sestre Hopkins useli tubu morfija?

Nisam.

Jeste li bilo kada posjedovali morfij?

Nikada.

Jeste li bili svjesni toga da vaša teta nije bila napravila oporuku?

Ne. To je za me bilo veliko iznenađenje.

Jeste li pomislili da one noći kad je umrla, 28. lipnja, pokušava nešto saopćiti?

Razumjela sam da Mery Gerard nije ništa ostavila, a da je to silno željela.

I zato, da ispunite njesinu zelju, vi ste osob nobili spremni da djevojci ustupite stanovitu svotu? Da. zeljela sam ispuniti želju tete Laure. I bila sam zahvalna Mery za ljubaznost koju je iskasivala mojoj teti.

Jeste li 26. srpnja doputovali iz Londona u Maidensford i odsjeli Pri kralju?

Da.

Radi čega ste doputovali?

Imala sam ponudu za kuću, a kupac je želio da što prije stupi u posjed.

Morala sam pregledati tetine osobne stvari i sve općenito urediti.

Jeste li, polazeći 27. srpnja u Hunterburv, kupili različite namirnice?

Da. Mislila sam da bi bilo jednostavnije po jesti štogod onako s nogu, nego da se vraćam u selo.

Jeste li zatim otišli u kuću i jeste li pregle davali osobne stvari svoje tetke?

Jesam.

A zatim?

Sišla sam u prostoriju za serviranje i na pravila nekoliko sendviča. Zatim sam otišla u vratarnicu i pozvala okružnu sestru i Mery Gherrard da dođu u kuću.

Zašto ste to napravili?

Htela sam ih poštediti puta po vrućini do sela pa opet natrag do vratarnice.

Bilo je to, zapravo, prirodno i ljubazno s vaše strane. Jesu li prihvatile poziv? Da. Skupa sa mnom otišle su do kuće.

Gdje su bili sendviči što ste ih napravili?

Ostavila sam ih na tanjuru u prostoriji za serviranje.

Je li prozor bio otvoren?

Da.

Dok vas nije bilo, je li mogao tko ući u prostoriju za serviranje?

Svakako.

Da vas je tko promatrao izvana dok ste pravili sendviče, što bi pomislio?

Drzim da bi pomislio kako spremam piknik objed.

Ne bi, zar ne, mogao znati da će netko objedovati s vama?

Ne. Pomisao da zovnem njih dvije pala mi je na um tek kad sam vidjela koliko je mnogo te hrane.

Dakle, da je netko ušao u kuću za vaše od sutnosti i stavio morfij na jedan od onih sendviča, to bi on vas namjeravao otrovati?

Pa da, bi.

Što se dogodilo kad ste se sve tri vratile u kuću?

Otišle smo u jutarnji salon. Uzela sam sendviče i dodala ih njima dvjema.

Jeste li što s njima pili?

Ja sam pila vodu. Na stolu je bilo pivo, ali su se sestra Hopkins i Mery odlučile za čaj. Sestra Hopkins je otišla u prostoriju za serviranje i skuhala ga te unijela na pladnju, a Mery ga je natočila.

Jeste li vi pili?

Ne.

Ali su Mery Gerard i sestra Hopkins pile čaj?

Da.

Što je onda bilo?

Sestra Hopkins je otišla i isključila plin.

Ostavljajući vas nasamo s Mery Gerard?

Da.

A onda?

Poslije nekoliko minuta uzela sam pladanj i tanjur sa sendvičima i odnijela ih u prostoriju za serviranje. Ondje je bila sestra Hopkins i zajedno smo ih oprale.

Je li sestra Hopkins tada imala zasukane rukave?

Da. Ona je prala, a ja sam brisala.

Jeste li joj štogod rekli u vesi s ogreboti nom na zapešću?

Pitala sam je da li se ubola. što je ona na to? Rekla je: To je trn s ruže pokraj vratarnice. Odmah ću ga izvaditi.

Kako se u to vrijeme ponašala?

Mislim da joj je bilo vruće. Znojila se, a lice joj je bilo čudnovate boje.

A što se zatim dogodilo? Otišle smo gore, i ona mi je pomagala oko tetkinih stvari.

Koliko je bilo sati kad ste opet sišle? Moralo je biti sat kasnije.

Gdje je bila Mery Gerard?

Sjedila je u jutarnjem salonu. Čudno je disala i bila je u komi. Po napatku sestre Hopkins telefonirala sam doktoru. Stigao je nešto prije nego što je umrla.

Sir Edwin je dramatično izravnao ramena: Gđice Kelis, jeste li vi ubili Mery Gerard? (To je tvoja uloga. Gore glavu, oči otvorene.) Ne!

Sir Samuel Attenburv. Srce nemirno tuče. Sad sad je bila na milosti neprijatelja! Nema više ljubaznosti, pitanja na koja je znala odgovore.

Ali on je počeo sasvim blago. Rekli ste nam da ste bili zaručeni s gospodinom Roderihom Welmanom.

Voljeli ste ga?

Veoma.

Tvrdim da ste strastveno ljubili Roderiha Welmana i da ste bili divlje ljubomorni na njegovu ljubav prema Mery Gerard.

Ne. (Je li taj ne zvučao dovoljno ogorčeno?)

Sir Samuel će prijeteći: Tvrdim da ste svjesno gledali da tu djevojku otpravite s ovog svijeta, a u nadi da će vam se Roderih Welman vratiti.

Nikada. (Presirno pomalo klonulo. To je bolje.)

Pitanja su se redala. Bilo je to baš poput sna, gadna sna, more. Pitanje za pitanjem, strašna bolna pitanja. Na; neka je bila spremna, neka su je zatekla.

Stalno se pokušavala sjetiti svoje uloge. Nikada ne popustiti i reći Da, mrzila sam je da, željela sam njesinu smrt da, sve vrijeme što sam pravila sendviče mislila sam o tome kako umire Ostati mirna i hladnokrvna i odgovarati što kraće i bestrasnije. Boriti se, Boriti se za svaku stopu, Konačno gotovo, Strašni je čovjek sjeo. A ugodni, usrdni glas Sir Edwina Bulmera postavljao je još nekoliko pitanja. Jednostavna, ugodna pitanja kojima je bila svrha da odstrane bilo kakav nepovoljan dojam što ga je mogao ostaviti pri unakrsnom ispitivanju. Opet je bila na optuženičkoj klupi. Gledala je porotu, pitala se (Roddy. Roddy stoji ondje, malko žmirka, sve to mrzi. Roddy koji izgleda nekako ne baš stvarno.) (No ništa više nije stvarno. Sve se na neki vražji način okreće. Crno je bijelo, ono što je gore sad je dolje, a istok je zapad A ja nisam Elinor Kelis; ja sam optužena. I objesili me ili me pustili, ništa više nikad neće biti isto. Kad bi bar postojalo nešto samo jedna normalna stvar koje bih se mogla prihvatiti) (Lice Petera Lorda, možda, s tim pjegama i neobično običnim izgledom) Gdje je sad Sir Edwin?

Hoćete li nam reći kakvi su bili osjećaji gđice Kelis prema vama?

Roddy je svojim jasnim glasom rekao: Re kao bih da mi je bila duboko odana, no sigurno nije bila strastveno zaljubljena u mene.

Jeste li bili zadovoljni svojim zarukama?

Da. Imali smo štošta zajedničko.

Hoćete li, gospodine Welman, reći poroti zašto su zapravo razvrgnute vaše zaruke? Pa, pošto je gđa Welman umrla, to nas je nekako zgromilo. Nije mi se sviđala pomisao o ženidbi bogatom ženom, kad sam ja sam bez novčića. Zapravo su zaruke razvrgnute obostranom suglasnošću. Oboje smo prilično odahnuli.

Recite nam sad kakav je bio vaš odnos pre ma Mery Gerard? (O Roddy, jadni Roddy, kako mora da sve ovo mrziš!)

Smatrao sam je vrlo lijepom.

Jeste li bili u nju zaljubljeni?

Malo.

Kad ste je posljednji put vidjeli?

Čekajte. Mora da je to bilo 5. ili 6. srpnja.

Sir Edwin će malo nesmiljenim glasom: Mislim da ste je vidjeli kasnije.

Ne. Otišao sam u inozemstvo u Veneciju i Dalmaciju.

U Englesku ste se vratili kada?

Kad sam primio brzojav, trenutak moralo je to biti 1. kolovosa.

No mislim da ste stvarno u Engleskoj bili 27. srpnja.

Nisam.

Hajde, gospodine Welman. Pod prisegom ste, sjetite se. Zar ne stoji da se iz vaše putnice vidi da ste se u Englesku vratili 25. srpnja, a po novo otišli noću 27. srpnja? Glas Sir Edwina sadržavao je jedva zamjetljivu prijetnju.

Elinor se namrštila, naglo se vrativši u stvarnost. Zašto se odvjetnik ustremio na svojega vlastitog svjedoka?

Roderih je probljedio. Trenutak dva je šutio, a zatim je s naporom izjavio: No dobro, tako je.

Jeste li 25. posjetili tu djevojku Mery Gherrard u njezinu stanu u Londonu?

Da, jesam.

Jeste li je zaprosili?

Ovaj, hm, jesam.

Kakav je bio odgovor?

Odbila me.

Vi niste bogat čovjek, gospodine Welman?

Ne.

I u priličnu ste dugu?

Što se to vas tiče?

Niste li znali da vam je gđica Kelis u slu čaju svoje smrti ostavila sav svoj novac? Prvi put to čujem.

Jeste li bili u Maidensfordu ujutro 27. srpnja?

Nisam.

Sir Edwin je sjeo.

Tuzitel je rekao: Rekli ste da po vašem mišljenju optužena nije bila u vas strastveno za ljubljena.

Rekao sam.

Jeste li vi viteški čovjek, gospodine Welman?

Ne znam na što mislite.

Ako bi vas neka dama strasno ljubila a vi nju ne, biste li se osjećali dužnim da to prešutite?

Sigurno ne.

Koju ste školu polazili, gospodine Welman?

Eton.

Sir Samuel se mirno osmjehnuo: To je sve.

Alfred James Wargrawe. Vi ste uzgajatelj ruža i živite u Emsworthu?

Da.

Jeste li 20. listopada otišli u Maidensford i pregledali ružu što raste pored vratarnice u Hun terburvju?

Jesam.

Hoćete li je opisati?

To je bila ruža penjačica Zephvrine Droughin. Ima ružičaste cvjetove slatkasta mirisa. Nema trnja.

Bi li bilo moguće ubosti se na ružu koju ste opisali?

Potpuno nemoguće. To je biljka bez trnja.

Nije bilo daljeg preslušavanja.

Vi ste James Arthur Littledale. Ljekarnik ste i zaposleni ste u veleprodaji lijekova Jen kins & Halle?

Da.

Hoćete li mi reći što predstavlja ovaj komadićak papira? Dodali su mu dokazni materijal.

To je fragment jedne naše naljepnice.

Kakve naljepnice?

Naljepnice koju stavljamo na tube injekcijskih tableta.

Je li ovo ovdje dovoljno da odredite koji je lijek bio u tubi na kojoj se nalasila ova naljepnica?

Da. Posve bih pouzdano ustvrdio da je tuba o kojoj je riječ sadržavala injekcijske tablete apomorfijeva hidroklorida od 30 mg.

Ne morfijeva hidroklorida?

Ne, to nije moglo biti.

Zašto ne?

Na takvoj tubi riječ morfij napisana je velikim slovom M. Svršetak Unije slova m ovdje, pogleda li se kroz povećalo, jasno pokazuje da je to dio malog slova m, a ne velikoga.

Molim vas, dajte da ga porotnici ispitaju pod povećalom. Imate li ovdje naljepnice da po kazete što ste mislili?

Naljepnice su predane porotnicima. Sir Edwin je nastavio: Rekli ste da je to s tube apomorfijeva hidroklorida. što je to za pravo apomorfijev Moroklorid?

Formula mu je $TZH17NO_2$. To je morfijev derivat koji se dobiva saponifikacijom morfija, tako da morfij u zataljenim posudama grijemo s razrijeđenom hidroklornom kiselinom. Morfij gubi jednu molekulu vode.

Koje su odlike apomorfija?

Gospodin Littledale je mimo rekao: Apomorfij je najbrže i najjače sredstvo za povraćanje. Djeluje za nekoliko trenutaka.

Dakle, ako je netko progutao letalnu dozu morfija i zatim unutar nekoliko trenutaka injekcijom ubrizgao dozu apomorfija, što bi se dogodilo?

Povraćanje bi nastupilo gotovo odmah i morfij bi bio izbačen iz tijela.

Ako bi, dakle, dvoje ljudi jelo isti sendvič ili pilo iz istog čajnika, a jedno od njih zatim ubrizgalo dozu apomorfija, kakav bi bio rezultat, pretpostavivši da je u jelu ili piću što su ga uživali bilo morfija?

Osoba koja je ubrizgala apomorfij povratila bi hranu ili piće zajedno s morfijem. I ta osoba ne bi imala nikakvih štetnih po sljedica?

Ne.

Sudnicom je prostrujao val uzbuđenja, i sudac je naredio da bude mir.

Vi ste Amelia Mery Sedlev i stalno prebiva lište vam je Charles Street 17, Boonamba, Auhland?

Da.

Poznajete li neku gđu Draper?

Da. Poznajem je više od dvadeset godina.

Znate li njesino djevojačko presime?

Da. Bila sam na njesinu vjenčanju. Zvala se Mery Eilej.

Je li ona rođena Novoselandžanka?

Ne, došla je iz Engleske.

U sudnici ste od početka rasprave?

Jesam.

Jeste li vidjeli tu Mery Rilej ili Draper u sudnici?

Da.

Gdje ste je vidjeli?

Ovdje kad je svjedočila.

Pod kojim imenom?

Jesie Hopkins.

I potpuno ste sigurni da je ova Jesie Hopkins žena koju znate kao Mery Riley ili Draper?

U to nema sumnje.

Malo komešanje u dnu sudnice.

Kad ste posljednji put, osim danas, vidjeli Mery Draper?

Prije pet godina. Odlasila je u Englesku.

Sir Edwin se naklonio: Prepuštam vam svje doka. Sir Samuel, ustajući krajnje zbunjena lica, otpoče:

Mozda ste se, gđo Sedlej, zabunili?

Nisam se zabunila.

Mogla vas je zavesti slučajna sličnost.

Dobro poznajem Mery Draper.

Sestra Hopkins je ovlaštena okružna bolničarka.

Mery Draper je prije udaje bila bolnička sestra.

Vi shvaćate, zar ne, da svjedoka optužbe te retite za krivoklectvo?

Znam što govorim.

Edward John Marzhall, vi ste nekoliko godina živjeli u Auhlandu na Novom Zelandu, a sada prebivate u Deptfordu, Wren Street 14?

Točno.

Poznajete li Mery Draper?

Na Novom Zelandu poznao sam je niz godina.

Jeste li je vidjeli danas u sudnici? Jesam. Izjavila je da se zove Hopkins, ali to je bila gđa Draper.

Sudac je podigao glavu. Govorio je slabim, jasnim, pronicavim glasom: Pozelno je, mislim, da ponovno zovnemo svjedokinju Jesie Hopkins.

Stanka, mrmor.

Vaša milosti, Jesie Hopkins je prije neko liko trenutaka isišla iz sudnice.

Hercule Poirot. Hercule Poirot je ušao na mjesto za svjedoke, prisegnuo, zasukao brk i pričekao nakrivivši glavu. Izgovorio je svoje ime, adresu i poziv.

Poirot, poznajete li ovu ispravu?

Svakako.

Kako ste došli do nje?

Dala mi ju je okružna bolničarka, sestra Hopkins.

Sir Edwin je rekao: S vašim dopuštenjem, vaša milosti, pročitat ću je, a zatim dodati poroti.

24.

Završna riječ obrane: Gospodo porotnici, odgovornost je sada na vama. Na vama je da kazete hoće li Elinor Carlisle slobodno otići iz sudnice. Ako nakon dokaznog postupka što ste ga čuli zaključite da je Elinor Kelis otrovala Mery Gerard, onda vam je dužnost da je proglasite krivom.

Ali ako vam se učini da postoji podjednako snažan dokaz, a možda i mnogo snažniji, protiv neke druge osobe, onda vam je dužnost da optuženu bez daljeg ustručavanja oslobodite.

Bit će da ste dosad shvatili da su činjenice u ovom slučaju mnogo drukčije nego što su prvo bitno izgledale.

Jučer, nakon dramatičnog iskasa monsieurera Herculea Poirota, pozvao sam druge svjedoke da nepobitno dokazem kako je djevojka Mery Gerard bila vanbračna kći Laure Welman. Iz toga slijedi, kao što će vas bez sumnje njegovo gospodstvo poučiti, da najblizi rođak gdje Welman nije bila njezina nećakinja Elinor Carlisle, nego njezina vanbračna kći, koja je živjela pod imenom Mery Gerard. I stoga je poslije smrti gdje Welman Mery Gerard naslijedila sav imetak.

To je, gospodo, odgonetka situacije. Mary Gerard je naslijedila svotu od nekih dvjesta tisuća funti. Ali ona osobno nije bila svjesna te činjenice. Ona isto tako nije znala pravi identitet one žene Hopkins.

Mozete pomisliti, gospodo, da je Mery Riley, ili Draper, mogla imati neki savršeno zakonit razlog za promjenu imena u Hopkins. Ako je tome tako, zašto nije istupila da navede koji je to razlog?

Sve što znamo jest ovo: na poticaj sestre Hopkins Mery Gerard je napisala oporuku kojom je ostavila sve što ima Mery Rilej, sestri Elise Rilej. Znamo da je sestra Hopkins, zbog svojeg poziva, imala pristup do morfija i apomorfija i da su joj bila dobro znana gnihova

svojstva. Dalje, dokazano je da bolničarka Hopkins nije govorila istinu kad je rekla da je zapešće ubola trnom ruže koja nema trnja.

Zašto je lagala ako ne zato što je htjela hitro opravdati ubod od injekcije.

Sjetite se, također, da je optužena pod prisegom izjavila da je sestra Hopkins, kojoj se pridružila u prostoriji za serviranje, djelovala bolesno, a lice joj je bilo zelenkasto, što je posve shvatljivo, ako joj je neposredno prije toga bilo slabo.

Istaknut ću još nešto: da je gđa Welman živjela 24 sata duže, bila bi napravila oporuku; i po svojoj bi prilici oporukom Mery Gerard bila namijenjena odgovarajuća svota, ali joj ne bi bilo ostavljeno cijelo bogactvo, jer je gđa Welman vjerovala da bi njezina nepriznata kći bila sretnija da ostane u drugoj životnoj sredini.

Nije moje da dajem mišljenje o dokazima protiv neke druge osobe, osim da pokazem kako je ta druga osoba imala iste mogućnosti i mnogo jači motiv za umorstvo.

Gledajući s tog stajališta, gospodo porotnici, tvrdim da vam se optužba protiv Elinor Kelis izjalovila.

Iz završne riječi suca gospodina Beddingfelda: Morate biti potpuno uvjereni da je ova žena 27. srpnja dala pogibeljnu dozu morfija Mery Gerard. Ako niste uvjereni, morate zatvorenicu odriješiti.

Optužba je ustvrdila da je optužena jedina osoba koja je imala priliku da dade otrov Mery Gerard. Obrana se potrudila da dokaze kako su postojale i druge mogućnosti. Postoji teorija da je Mery Gerard počinila samoubojstvo. Ali jedini dokaz za tu teoriju jest činjenica da je Mery Gerard malo prije smrti napravila oporuku.

Ne postoji ni najmagni dokaz da je bila potištena ili nesretna ili u takvu stanju koje bi je navelo da oduzme sebi život. Rečeno je također da je morfij u sendviče mogao staviti netko tko je ušao u prostoriju za serviranje u vrijeme kad je Elinor Kelis bila u vratarnici.

U tom je slučaju morfij bio namijenjen Elinor Kelis, a smrt Mery Gerard bila je zapravo pogreška. Treća alternativa što je predlaže obrana kaze da je jedna druga osoba imala jednaku mogućnost da dade otrov, te da je u tom posljednjem slučaju otrov dan u čaju, a ne u sendviču. Da bi poduprla ovu teoriju, obrana je pozvala svjedoka Littledalea, koji se zakleo da je komad papira što je nađen u sobi za serviranje naljepnica s tube tableta apomorfijeva hidroklorida, vrlo jakog sredstva za povraćanje. Predočeni su vam primjerci obaju tipova naljepnica. Po mojem mišljenju, policija je kriva zbog grube nemarnosti što nije potanje ispitala originalni fragment i što je preneghlila sa zaključkom da je to bila etiketa s morfija.

Svjedokinja Hopkins izjavila je da se u za pešće ubola na ruži pokraj vratarnice. Svjedok Wargrawe ispitao je tu ružu i ustanovio da na njoj nema trnja. Vi morate odlučiti što je pro uzročilo ubod na zapešću sestre Hopkins i zašto je ona u vezi s tim slagala.

Ako vas je optužba uvjerila da je optužena i nitko drugi počinila zločin, onda optuženu morate proglasiti krivom. Ako je alternativna teorija, što ju je predložila obrana, moguća i u skladu s dokaznim postupkom, onda optuženu morate odriješiti.

Zamolit ću vas da razmotrite pravorijek hrabro i pomnjivo, procjenjujući samo dokaze koji su izvedeni pred vama.

Elinor je ponovno uvedena u sudnicu. Porota je ušla.

Gospodo porotnici, jeste li se suglasili u pravorijeku?

Da.

Pogledajte zatvorenicu na optuženičkoj klupi i recite je li kriva ili nije.

Nije kriva.

25.

Izveli su je kroz pokrajna vrata. Bila je svjesna osoba koje su je pozdravljale: Roddy, detektiv s velikim brkom.

Ali okrenula se Peteru Lordu. Želim odavde. Sad je bila uza nj u brzom Daimleru, koji je jurio iz Londona.

On joj ništa nije kazao. Sjedila je u blaženoj tišini. Svaki tren bila je sve dalje. Nov zivot To je upravo željela Nov zivot. Iznenada je rekla: Htela bih nekamo gdje je mirno, gdje neće biti nikakvih lica.

Sve je uređeno mirno će Peter Lord. Idete u sanatorij. Mirno mjesto. Divni vrtovi. Ni tko vam neće dosađivati ni doprijeti do vas.

Uzdahnula je: Da, upravo to zelim. To što je liječnik, pomislila je, to mu omogu ćuje da razumije. Znao je i nije joj dosađivao. Tako je blazeno umirujuće biti ovdje s njim, otići daleko od svega, izvan Londona, u sigurnost. Željela je zaboraviti, zaboraviti sve. Ništa više od onoga nije bilo stvarno. Sve je prošlo, nestalo, svršeno je s bivšim zivotom i starim osjećajima. Bila je novo, čudno, nezaštićeno biće, vrlo oporo, i ranjivo, koje počinje sve iznova. Vrlo čudnovata i vrlo prestrašena. Ali bilo je ugodno u društvu s Peterom Lordom.

Sad su bili izvan Londona, prolasili su kroz predgrađa. Napokon je rekla: Sve ste to vi uradili, vi.

Sve je to uradio Hercule Poirot kazao je Peter Lord. Taj je momak neke vrste čudotvorac!

Ali Elinor je odmahнула glavom. Tvrdoglavo je ustrajala: Vi ste to napravili.

Vi ste ga zgrabili i prisilili da to uradi.

Peter se nasmiješio: U redu, ja sam ga pri silio! Jeste li znali da ja ono nisam uradila, ili niste bili sigurni?

Nikad nisam bio posve siguran. Zato sam se ja gotovo proglasila krivom već na početku, jer, znate, zaista sam o tome raz mišljala. Razmišljala sam onog dana kad sam se smijala ispred kućice.

Da, znao sam rekao je Peter.

Sad se to čini tako čudnim, poput neke op sjednutosti. Onog dana kad sam kupila paštetu i pravila sendviče, u sebi sam zamišljala ovako: Pomiješala sam s ovim otrov, i kad ona to po jede, umrijet će i tad će mi se Roddy vratiti.

Peter Lord je rekao: Mnogim ljudima pomazu takva zamišljanja. Nije to zapravo loša stvar. U fantaziji se to izluči iz vas. Kao kad nešto izbacite iznojavanjem iz svojeg tijela.

Da, to je točno. Jer je otišla iznenada. Mislim, zloća. Kad je ona žena spomenula ružin grm vani, kraj vratarnice, sve se opet okrenulo u normalu. Zatim je uz drhtaj rekla: Kasnije, kad smo otišle u jutargni salon i kad je ona bila mrtva ili bar na umoru pomislila sam: je li velika razlika između zamišljanja i izvršenja ubojstva?

Peter Lord je kazao: Golema.

Da, ali je li ovdje?

Jasno da jest. Misliti o umorstvu stvarno nije nikakvo zlo. Ljudi imaju glupe pojmove o tome; misle da je to istovjetno s planiranjem umorstva. A nije. Ako dovoljno dugo razmišljaš o umorstvu, iznenada prođeš kroz zloću i osjetiš da je sve to skupa glupo.

Oh, vi ste stvarno osoba koja umiruje! - uzviknula je Elinor.

Peter Lord će nekako nepovezano: Nisam uopće. To je samo zdrav razum.

Elinor je suznih očiju kazala: U sudnici sam vas svako malo pogledala. To me hrabrilo. Vi ste izgledali tako, tako svakidašnje.

Tada se nasmijala: To je nepristojno...

Rekao je: Shvaćam. Kad ste usred more, nešto svakidašnje jedino je ohrabrenje. Ipak su svakidašnje stvari najbolje. Uvijek sam tako mislio.

Prvi put otkad je ušla u kola okrenula je glavu i pogledala ga. Pogled na njegovo lice nije ju zabolio kao što je to bilo kad je gledala Roddyjevo lice; nije je trgnula mješavina boli i ugone; umjesto toga osjetila se toplo i ugodno.

Pomislila je: Kako mu je simpatično lice simpatično i zabavno i, da, umirujuće. Vozili su se dalje. Napokon su došli do jednih vrata i staze koja je zavijala uzbrdo, da na kraju dospije do mirne bijele zgrade na obronku humka.

Rekao je: Ovdje ćete biti posve sigurni. Nitko vas neće uznemiravati.

Strastveno je stavila ruku na njegovu nadlakticu. Vi, vi ćete me doći obići?

Naravno.

Često?

Peter Lord je kazao: Onoliko često koliko budete željeli.

Molim, dođite vrlo često.

26.

Eto vidite, prijatelju moj, laži što mi ljudi kazu jednako su korisne kao i istina rekao je Hercule Poirot.

Peter Lord će: Jesu li vam svi lagali?

Hercule Poirot je potvrdio: Da. Iz jednog ili drugog razloga, rasumije se.

Jedina osoba kojoj je istina bila dužnost i koja je bila osjetljiva i poštena u pogledu nje e, ta me osoba najviše zbunjivala.

Peter Lord je promrmljao: Sama Elinor!

Točno.

Dokazi su upućivali na to da je kriva. A ona osobno, sa svojom osjetljivom i istančanom savješću, nije poduzela ništa da odagna tu pretpostavku. Optuzujući sebe zbog želje, ako ne zbog djela, vrlo blizu je dospjela dotle da napusti ovu gadnu i podlu bitku i prizna krivicu za zločin koji nije počinila.

Peter Lord je uzdahnuo: Nevjerojatno!

Uopće nije. Osudila je sebe, jer je sebi su dila po mnogo strozim pravilima od onih što ih primjenjuju obični ljudi.

Peter Lord će zamišljeno: Da, takva je ona.

Od trenutka kad sam počeo s istraživanjem, stalno je postojala velika vjerojatnost da je Elinor Kelis kriva za zločin za koji je terete. Ali ispunio sam svoju obvezu prema vama i otkrio da se može podići dovoljno jaka optuznica protiv jedne druge osobe.

Sestre Hopkins?

Ne odmah. Prva osoba koja je privukla moju posornost bio je Roderih Welman. U njegovu smo slučaju opet počeli s laži. Rekao mi je da je iz Engleske otišao 9. srpnja i da se vratio 1. kolovoza. Ali sestra Hopkins slučajno je spomenula da je Mery Gerard odbila Roderiha Welmana i u Maidensfordu, i onda kad ga je srela u Londonu. Mery Gerard je, tako ste mi rekli, otišla u London 10. srpnja dan pošto je Roderih Welman napustio Englesku. Kad je Mery Gerard razgovarala s Roderihom Welmanom u Londonu? Angazirao sam svojeg prijatelja provalnika i pregledom Welmanova pasoša ustanovio da je on bio u Engleskoj od 25. do 27. srpnja. I to mi je svjesno prikrio.

Neprekidno mi je na umu bilo ono vremensko razdoblje kad su sendviči bili na tanjuru u prostoriji za serviranje, a Elinor dolje u vratarnici. Ali sve sam vrijeme bio svjestan toga da bi u tom slučaju Elinor morala biti zrtva na koju se smjeralo, a ne Mery. Je li Roderih Welman imao ikakav motiv da ubije Elinor Kelis? Da, vrlo jak. Ona je napravila oporuku kojom njemu ostavlja cjelokupnu imovinu, i spretnim ispitivanjem otkrio sam da je Roderih Welman to mogao doznati.

A kako ste onda zaključili da je nevin? Po jednoj drugoj lazi. Tako glupoj, smiješnoj, beznačajnoj, maloj laži. Sestra Hopkins je rekla da je zapešće ogrebla na ruži, da si je zabila trn. A ja sam otišao i pogledao tu ružu, a na njoj nije bilo trnja. Sestra Hopkins je tako očito slagala, a ta je laž bila toliko glupa i toliko očito besmislena da je moju pažnju svratila na bolničarku.

Počeo sam razmišljati o sestri Hopkins. Sve dotle drzao sam je savršeno vjerodostojnim svjedokom, posve pouzdanim, s jakom predrasudom protiv optužene, što je prirodno izvimala iz njezine sklonosti prema pokojnoj djevojci. Ali sad kad mi je na umu bila ta smiješna, besmislena laž, pazljivo sam razmotrio sestru Hopkins i njezin iskaz i dokučio nešto što nisam bio dovoljno pametan spasiti ranije. Sestra Hopkins znala je o Mery Gerard nešto za što je bila vrlo zainteresirana da se sazna.

Peter Lord će iznenađeno: Ja sam mislio da je baš obratno! Prividno, da.

Lijepo je odglumila čovjeka koji nešto zna, a ne zeli reći. Ali kad sam o tome pazljivije razmislio, zhvatio sam da je svaka riječ koju je kasala o toj stvari izrečena s dija metralno oprečnim ciljem. Moj razgovor sa sestrom OBrien potvrdio je to mišljenje. Hopkinsova se njome poslužila, a da sestra OBrien toga nije bila svjesna. Bilo je tada jasno da je sestra Hopkins igrala vlastitu igru.

Usporedio sam tada obje laži, njesinu i Roderihovu. Može li koja od njih podnijeti nedužno obrazloženje?

U Roderihovu slučaju, odgovorio sam od mah, da. Roderih Welman je vrlo osjetljivo stvorenje. Ako prizna kako nije bio kadar ispuniti svoj plan da ostane u inozemstvu te da se morao došuljati natrag i obigravati oko djevojke koja ne želi imati ništa s gnim, to bi strašno pozlijedilo njegov ponos. Budući da nije bilo pita nja o tome je li bio u blizini mjesta zločina ili o njegovu znanju bilo čega u vesi s tim, pošao je linijom najmanjeg otpora najtipičnije obilježje! time što nije spominjao onaj kratak posjet Engleskoj, nego je jednostavno naveo da se vratio 1. kolovoza, kad su vijesti o ubojstvu doprle do njega.

A što se sestre Hopkins tiče, je li i tu moglo biti kakvog nedužnog objašnjenja njesine laži? Što sam više o tome razmišljao, to mi se činilo neobičnijim. Zašto bi sestra Hopkins smatrala potrebnim da laze o ogrebotini na zapešću? što znači ta ogrebotina? Počeo sam postavljati određena pitanja. Kome je pripadao ukradeni morfij? Sestri Hopkins. Tko je mogao taj morfij dati staroj gospođi Welman? Sestra Hopkins. Da, ali zašto svraćati posornost na njegov nestanak? Za to je mogao postojati samo jedan odgovor, ako je sestra Hopkins kriva: ono drugo umorstvo, umorstvo Mery Gerard, već je bilo isplanirano, i onaj na kojem će se kola slomiti bio je izabran, ali se moralo pokazati da je taj imao mogućnost da dođe do morfija.

Još su se neke stvari u to uklapale. Anonimno pismo što je bilo napisano Elinor. Ono je trebalo stvoriti zlu krv između Elinor i Mery.

Ideja je očito bila da Elinor dođe na Hunterburv i suprostavi se Merynu utjecaju na gđu Welman.

Činjenica da se Roderih Welman žestoko zaljubio u Mery bila je, naravno, potpuno nepredvidiva okolnost, ali takva da je sestra Hopkins brzo uvidjela njezinu vrijednost. Evo savršena motiva za onog na kojem će se kola slomiti, za Elinor.

Ali koji je bio razlog za ova dva umorstva? Koji bi motiv sestra Hopkins imala da se riješi Mery Gerard? Počeo sam nazirati svjetlo no isprva vrlo mutno.

Bolničarka Hopkins imala je znatan utjecaj na Mery, a jedan od načina kako ga je upotrijebila bio je taj što je navela djevojku na pravljenje oporuke. No oporuka nije glasila u korist sestre Hopkins. Bila je napisana u korist neke Meryne tetke na Novom Zelandu. I tad sam se sjetio slučajne opaske nekog mještanina. Ona tetka bila je bolnička sestra.

Svjetlo više nije bilo tako mutno. Nazrt i izvedba zločina postali su jasni.

Naredni je korak bio jednostavan. Još jednom sam obišao sestru Hopkins. Oboje smo vrlo lijepo odglumili komediju. Na kraju si je dopustila da bude navedena da kaže ono što je cijelo vrijeme namjeravala, samo što je to rekla, možda, malo ranije negoli je mislila. Ali prilika je tako povoljna da ne može odoljeti. I konačno, istina jednom mora (biti izrečena! Tako je uz dobro hinjeno opiranje, pokazala pismo. A tada, prijatelju moj, više nema nagađanja. Ja znam! Pismo ju je izdalo.

Peter Lord se namrštio i rekao: Kako?

Mon cher! Naslov na tom pismu glasio je ovako: Za Mery, da joj se pošalje nakon moje smrti. Ali bit sadržaja jasno daje na znanje da Mery Gerard ne treba doznati istinu. Isto tako, riječ pošalje (ne preda) na omotnici vrlo je značajna.

Nije to pismo pisano Mery Gerard, nego drugoj Mery. Bilo je namijenjeno Mery Riley na Novom Zelandu; njoj je Elisa Riley napisala istinu.

Sestra Hopkins nije pronašla taj list u vratarnici poslije smrti Mery Gerard.

Već ga je godinama posjedovala. Dobila ga je na Novom Zelandu, kamo je poslano nakon smrti njesine sestre. Zastao je: Jednom kad mi se u duhu razotkrila istina, ostalo je bilo jednostavno. Brzina avionskog putovanja omogućila je svjedoku koji je dobro poznavao Mery Draper na Novom Zelandu da bude prisutan u sudnici. Peter Lord je primijetio:

Pretpostavimo da ste pogriješili i da su sestra Hopkins i Mery Draper bile dvije potpuno različite osobe.

Ja nikad ne griješim! hladno će Poirot.

Peter Lord se nasmijao.

Hercule Poirot je nastavio: Sad, prijatelju, znamo nešto o toj ženi, Mery Riley ili Draper. Novozelandska policija nije mogla prikupiti dovoljno dokaza da je izvede pred sud, ali ju je prije nego što je otišla iz zemlje stanovito vrijeme motrila. Bila je tamo nekakva njezina pacijentica, jedna stara gospođa, koja je dragoj sestri Riley ostavila vrlo zgodnu baštinicu, a čija je smrt bila poprilična zagonetka za liječnika koji ju je liječio.

Muž Mery Draper na pristojnu je svotu osigurao svoj život u njezinu korist, a umro je naglo i neobjašnjivo. Na njezinu nesreću, premda je ispunio ček za osiguravajuće društvo, zaboravio ga je bio poslati. Mogla bi joj se pripisati još poneka smrt. Sigurno je da je to bešćutna i beskrupulozna žena. Može se zamisliti da je sestri pismo ukazalo na nove mogućnosti njesinu dosjetljivom mozgu. Kad je na Novom Zelandu postalo prevruće, da tako kazem, vratila se u domovinu i ponovno latila svojeg posiva, i to pod imenom Hopkins (tako se zvala jedna njezina bivša kolegica koja je umrla u inozemstvu).

Cilj joj je bio Maidensford. Možda je razmišljala o nekoj vrsti ucjenjivanja.

No stara gđa Welman nije bila osoba koja bi dopustila da je netko ucjenjuje, a sestra Rilej, ili Hopkins vrlo mudro ništa nije pokušavala u tom smislu. Bez sumnje je ispitala i ustanovila da je gđa Welman vrlo bogata, a neka slučajna opaska gđe Welman mogla je otkriti da stara gospođa nije sačinila oporuku.

Tako, kad je one lipanjske večeri sestra OBrien pripovijedala svojoj kolegici o tome da gđa Welman trazi odvjetnika, Hopkinsova nije okolišala. Gđa Welman mora umrijeti bez oporuke, tako da njezina nesakonita kći naslijedi sav imetak. Bolničarka Hopkins već se bila sprijateljila s Mery Gerard i postigla znatan utjecaj na djevojku. Preostalo joj je još samo da uvjeri djevojku da ova napravi oporuku u korist sestre svoje majke; vrlo je pomno nadzirala tekst te oporuke.

Srodstvo uopće nije bilo spomenuto, tek Mery Rilej, sestra pokojne Elise Rilej.

Kad je to jednom potpisano, Mery Gerard je bila otpisana.

Ona je žena samo vrebala zgodnu priliku. Ona je, pretpostavljam, isplanirala kako će izvesti zločin, uz upotrebu apomorfija, koji će joj osigurati alibi. Možda je htela dovesti Elinor u svoju kućicu, ali kad je Elinor došla u vratarnicu i obje ih pozvala na sendviče, odjednom je spoznala da je iskrsla savršena prilika. Okolnosti su bile takve da je bilo praktički si gurno kako će Elinor biti osuđena.

Peter Lord je polako primijetio: Da nije bilo vas, bili bi je osudili.

Ne, vama, prijatelju moj, treba ona zahvaliti za zivot.

Meni? Ja ništa nisam napravio. Pokušao sam Prekinuo je.

Hercule Poirot se nasmiješio: Mais oui, vi ste se veoma trudili, zar ne? Bili ste nestrpljivi jer vam se nije činilo da sam išta postigao. A i plašili ste se da bi ona ipak mogla biti kriva. I tako ste mi i vi vrlo

besramno lagali. Ali, mon cher, niste pri tom bili baš osobito pametni. Ubuduće vam savjetujem da se drzite ospica, hripavca i okanite igranja detektiva.

Peter Lord se zajapurio: Jeste li cijelo vrijeme znali? Poirot je strogo rekao: Za ruku me vodite na čistinu u grmlju i pomazete mi da nađem njemačku kutiju šibica koju ste netom tamo stavili. Cest lenfantillaghe!

Peter Lord se trznuo. Prostenjao je: Dajte, zaboravite. Razgovarate s vrtlarom i navodite ga da kaže kako je vidio vaš auto na cesti, a zatim se uplašite i pretvarate da to nije bio vaš auto. I gledate me uporno kako biste bili sigurni da sam shvatio da je netko, neki stranac, toga jutra morao biti ovdje.

Baš sam bio bena! rekao je Peter Lord.

Što ste tog jutra radili u Hunterburvju?

Peter Lord se zacrvenio: Puki idioti sam! Čuo sam, čuo sam da je ona ondje.

Otišao sam do kuće ne bih li je slučajno vidio. Nisam kanio s njom razgovarati. Ja ja sam je samo, hm, dobro, zelio vidjeti. Sa staze u grmlju gledao sam je kako u prostoriji za serviranje pravi sendviče. Charlotte i pjesnik Werther. Nastavite, prijatelju moj.

Pa nema se što više reći. Samo sam se uvu kao u grmlje i stajao ondje gledajući je dok nije otišla. Poirot će blago: Jeste li se zaljubili u Elinor Kelis na prvi pogled? čini mi se. Duga tišina.

Zatim je Peter Lord rekao: No da, pretpo stavljam da će ona i Roderih Welman zivjeti sretno.

Dragi moj prijatelju, vi tako nešto ne pretpostavljate izjavio je Hercule Poirot. Zašto ne? Oprostit će mu ono s Mery Gerard. Bila je to s njegove strane samo slijepa zanesenost!

To seže dublje. Ponekad postoji dubok bez dan između prošlosti i budućnosti.

Kad je netko hodio dolinom sjena smrti i odatle isišao na sunce, onda, mon amie, počinje nov život. Prošlost ne pomaže.

Počekao je trenutak i zatim nastavio: Nov život to je ono što počinje Elinor Kelis, a vi ste taj koji joj ga je dao.

Ne.

Da. Vaša odlučnost, vaše drsko navaljiva nje to me prisililo da učinim ono što ste tražili. Priznajte da se vama obraća sa zahvalnošću!

Peter Lord će polako: Da, sada je vrlo zahvalna. Zamolila me da je posjećujem često.

Da, treba vas.

Peter Lord će zestoko: Ne, ne toliko koliko njega!

Hercule Poirot je odmahnuo glavom: Nikad ona nije trebala Roderiha Welmana. Voljela ga je, da, nesretno, čak očajnički.

Peter Lord će polako: Da, sada je vrlo tiha: Nikad mene neće tako voljeti.

Mozda neće. Ali ona vas treba, moj prijatelju, jer samo s vama može početi iz početka blago će Hercule Poirot.

Peter Lord nije rekao ništa. Glas Herculea Poirota bio je vrlo blag dok je govorio: Zar ne mozete prihvatiti činjenice? Voljela je Roderiha Welmana. Što onda? S vama ona može biti sretna.

Kraj